

T.C.

**YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MESLEK EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULAMALI DERS
ORTAMLARININ DİJİTAL SORUNLARINA ETKİSİ**

Hayrettin UÇAR

**Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı**

İstanbul-2008

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MESLEK EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULAMALI DERS
ORTAMLARININ DİŞİMLİ SORUNLARINA ETKİSİ**

Hayrettin UÇAR

**Danışman
Prof. Dr. Semra ÜNAL**

**Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı**

İstanbul-2008

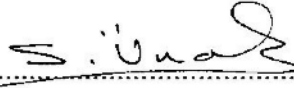
MESLEKİ EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULAMALI DERS
ORTAMLARININ DİSİPLİN SORUNLARINA ETKİSİ

HAYRETTİN UÇAR

ONAY

Jüri:

Prof. Dr. Semra ÜNAL
(Tez Danışmanı)

.....

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ŞİRİN
(Üye)

.....

Dr. Mustafa FARSAKOĞLU
(Üye)

.....

Yüksek Lisans Tez Kurulu Tarafından Onay Tarihi: 01/03 /2008

ÖNSÖZ

İnsanların doğumundan ölümüne kadar hayatının her safhasında öğrenilmesi ve öğrenmesi gereken bilgiler ve davranışlar vardır. Okul da bu bilgilerin ve davranışların büyük bir bölümünün öğrenildiği yerlerden biridir. Bireyin hayatının her aşamasında bulunduğu ortamlar itibari ile uyması gereken bir takım kurallar ve üstlenilmesi gereken sorumluluklar olduğu gibi okul ortamında da uyulması gereken bir takım davranışlar bulunmaktadır.

Okulda verilen eğitimin amacına ulaşması büyük bir ölçüde bu kurallar dizisine bağlıdır. Okul içerisinde uyulması gereken kurallar olduğu gibi okulun daha küçük bir unsuru olan sınıflarda da uyulması gereken kurallar vardır. Aynı şekilde bir meslek dalını öğrenmeyi amaç edinmiş ortaöğretim kurumlarında sınıflar ve uygulamalı eğitim verilen atelye ve laboratuvarlar da da benzer kurallar vardır. Öğrencilerin bu kurallara uyması verilen mesleki eğitimin amacına ulaşması bakımından önemlidir.

Mesleki eğitimdeki başarı ülkemizin çağdaş ülkelerdeki gelişmişlik seviyesini yakalaması açısından en önemli yoldur. Dolayısıyla mesleki eğitim kurumlarında başarıyı engelleyen unsurlar önemle dikkate alınmalı, çözüm önerileri geliştirilmeli, toplumun gözünde gerektiği kadar tekrar yakalayabilmelidir.

Tez çalışmamda yardımlarını esirgemeyen sayın Prof. Dr. Semra Ünal hocamıza, anketlerimi titizlikle dolduran tüm öğretmen arkadaşlarıma ve bana desteğinden dolayı teşekkür ederim.

Ocak 2008

Hayrettin UÇAR

Ç NDEK LER

ÖNSÖZ	
Ç NDEK LER	
ÖZET	V V
ABSTRACT	V
S MGELER	X
KISALTMALAR	X
TABLOLAR	X
BÖLÜM 1	1
1. G R	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2. PROBLEM CÜMLES	3
1.3. ALT PROBLEMLER	3
1.4. SAYILTILAR.....	4
1.5. SINIRLILIKLAR	4
1.6. ARA TIRMANIN AMACI.....	4
1.7. ARA TIRMANIN ÖNEM	4
1.8. TANIMLAR	5
BÖLÜM 2	7
2. LG L YAYINLAR	7
2.1. MESLEK E T M.....	7
2.1.1. Türkiye’de mesleki e itimin tarihi geli imi	7
2.1.2. Cumhuriyet Öncesi Dönem	7
2.1.3. Ahilik Te kilatında Meslek E itimi	7
2.1.4. Lonca Te kilatında Meslek E itimi	8

2.1.5.	Cumhuriyet Öncesi Örgün Mesleki E itim	9
2.1.6.	Cumhuriyet Dönemi	10
2.1.7.	Günümüzde Mesleki E itim	15
2.2.	TÜRK M LL E T M S STEM Ç NDE MESLEK E T M NYER	16
2.2.1.	Türk E itim Sistemi'nin Genel Yapısı ve Mesleki E itim	16
2.2.2.	Mesleki Ve Teknik E itime Olan Gereksinim	17
2.2.3.	Sosyal Gereksinim	18
2.2.4.	Ekonomik Gereksinim	19
2.2.5.	Bireysel Gereksinim	20
2.2.6.	Ulusal Gereksinim	21
2.3.	MESLEK VE TEKN KE T M N N TEL KLER	22
2.4.	MESLEK TEKN KE T M KURUMLARINDA UYGULAMALI DERS ORTAMI.....	23
2.5.	D S PL N KAVRAMI.....	25
2.5.1.	Disiplin Ne De ildir?	28
2.5.2.	Disiplin Kurmada Yakla ımlar	29
2.5.3.	Önleyici Disiplin	29
2.5.4.	Korkuya Dayalı Disiplin	31
2.5.5.	yile tirmeye Dayalı Disiplin	31
2.6.	SINFTA D S PL N	31
2.6.1.	Sınıfta stenmeyen Davranı lar	33
2.6.2.	stenmeyen Davranı ların Sınıflandırılması	37
2.6.3.	stenmeyen Davranı ların Etkenleri	37
2.7.	STENMEYEN DAVRANI LARIN NEDENLER	42
2.8.	STENMEYEN DAVRANI LARIN ÖNLENMES	43
2.8.1.	Sınıfa Hakimiyet	44
2.8.2.	Ö rencilerle leti im	46
2.9.	STENMEYEN DAVRANI LARI G DERME YOLLARI.....	46
2.10.	LG L ARA TIRMALAR	50
2.10.1.	Yurtiçinde Yapılan Ara tırmalar	50

BÖLÜM 3	53
3. METODOLOJ	53
3.1. ARA TIRMANIN YÖNTEM	53
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	53
3.3. VER TOPLAMA TEKNİKLER	53
3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ	54
BÖLÜM 4.....	56
4. BULGULAR.....	56
4.1. BAĞIMSIZ VERİLERİN FREKANSLARI VE KATILIM YÜZDELER	56
4.2. BAĞIMLI DEĞİŞKENLERİN BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE GÖRE DEĞİŞİMİN MEDYAN TEST ETMEK İÇİN YAPILAN DEĞERLENDİRMELER	59
4.2.1. Öğretmenlerin “Cinsiyet “ Değeri Kenine Ait Görümler Farklılıklarına Ait Bulgular ..	59
4.2.2. Öğretmenlerin “Branş “ Değeri Kenine Ait Görümler Farklılıklarına İlişkin Bulgular ..	65
4.2.3. Öğretmenlerin “Mesleki Kıdem “ Değeri Kenine Ait Görümler Farklılıklarına İlişkin	
Bulgular	74
4.2.4. Öğretmenlerin “Haftalık Uygulamalı Ders Saati “ Değeri Kenine Ait Görümler	
Farklılıklarına İlişkin Bulgular	76
4.2.5. Öğretmenlerin “Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu “ Değeri Kenine Ait Görümler	
Farklılıklarına İlişkin Bulgular	82
4.3. ÖĞRETMENLERİN BAĞIMLI SORULARA VERDİĞİ CEVAPLARIN YÜZDE, FREKANS, ORTALAMA VE STANDART SAPMALARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	86
BÖLÜM 5	90
5. SONUÇLAR VE TARTIŞMALAR	90
5.1. ÖĞRETMENLERİN KİŞİSEL BELGİLERİNE İLİŞKİN SONUÇLAR.....	90
5.2. ÖĞRETMENLERİN BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE GÖRE BAĞIMLI SORULARA VERDİĞİ CEVAPLARA İLİŞKİN SONUÇLAR	91

5.2.1.	Ö retmenler için “Cinsiyet” De i kenine li kin Sonuçlar	91
5.2.2.	Ö retmenler için “Bran ” De i kenine li kin Sonuçlar	92
5.2.3.	Ö retmenler için “Mesleki Kıdem” De i kenine li kin Sonuçlar	93
5.2.4.	Ö retmenler için “Haftalık Uygulamalı Ders Saati” De i kenine Ait Sonuçlar ..	93
5.2.5.	Ö retmenler için “Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu” De i kenine li kin Sonuçlar.....	94
5.3.	Ö RETMENLER N BA İMLİ SORULARA VERDİ CEVAPLARIN FREKANS, YÜZDE, ORTALAMA VE STANDART SAPMA DA İLİMLARINA İLİKİN SONUÇLAR.....	94
5.3.1.	Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı larla İgili Ba ımlı Sorulara Verdi i Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Da ılımlarına li kin Sonuçlar	94
5.3.2.	Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı ları Engellemek için Önerileri le İgili Ba ımlı Sorulara Verdi i Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Da ılımlarına li kin Sonuçlar	95
5.4.	ALT PROBLEMLERE GÖRE SONUÇLAR	96
5.5.	Ö RETMENLER N KİSEL BELG VE DİĞER BA İMSİZ DE KENLERE VERDİKLER CEVAPLARA İLİKİN TARTIMALAR	97
5.6.	Ö RETMENLER N BA İMSİZ DE KENLERE GÖRE BA İMLİ SORULARA VERDİ CEVAPLARA İLİKİN TARTIMALAR.....	98
5.6.1.	“Cinsiyet” de i kenine ili kin tartı malar	98
5.6.2.	“Bran ” De i kenine li kin Tartı malar	102
5.6.3.	“Mesleki Kıdem” De i kenine li kin Tartı malar	103
5.6.4.	“Haftalık Uygulamalı Ders Saati” De i kenine li kin Tartı malar	104
5.6.5.	“Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu” De i kenine li kin Tartı malar	106
5.7.	Ö RETMENLER N BA İMLİ SORULARA VERDİ CEVAPLARIN FREKANS, YÜZDE, ORTALAMA VE STANDART SAPMA DA İLİMLARINA İLİKİN TARTIMALAR	109

5.7.1. Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı larla İgili Ba ımlı Sorulara Verdi i Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Da ılımlarına İlişkin Tartı malar	109
5.7.2. Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı ları Engellemek için Önerileri İle İgili Ba ımlı Sorulara Verdi i Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Da ılımlarına İlişkin Tartı malar	110
BÖLÜM 6	112
6. ÖNER LER	112
KAYNAKLAR	114
EKLER	119
EK-1 Ö RETMEN ANKET	119
EK-2 Z N BELGES	126
ÖZGEÇM	

ÖZET

Bu ara tırma mesleki e itim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarının disiplin sorunlarına etkisini ö retmenlerin görü lerine dayalı olarak tespit edilmesi amacıyla yapılmı tır. Ara tırma stanbul ili Anadolu yakasında bulunan ilçelerdeki me slek liselerinde görev yapan 225 ö retmen üzerinde gerçekte tirilmi tir. Ara tırma için toplanan veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmi tir.

Bu ara tırmada ö retmenlerin uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarına kar ı tutumlarının cinsiyet, bran , kıdem, sınıf mevcudu, haftalık uygulamalı ders saati de i kenlerine göre farklılıkları incelenmi tir.

Bu ara tırmadaki veriler atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı lar ve bu davranı ları engellemek için öneriler anketi ile toplanmı ve anketler ö retmenler okullarında birebir ziyaret edilerek uygulanmı ve gereken yerlerde açıklamalar yapılmı tır. Anket iki kısımdan olu maktadır. Atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı lar kısmı 18 sorudan, bu davranı ları engellemek için öneriler 31 sorudan olu maktadır. Toplam 49 sorumuz bulunmaktadır.

Ara tırmada kullanılan atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı lar ölçe i dört alt faktörden olu maktadır. Ara tırmada kullanılan atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı ları engellemek için öneriler anketi be alt faktörden olu maktadır Veriler %(yüzde), t-testi, Anova (Tekyönlü varyans analizi), scheffe testi yapılarak yorumlanmı tır.

Ara tırma sonucunda atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı lar ölçe i ve bu davranı ları engellemek için öneriler anketi açısından ö retmenler arasında bazı davranı larda ve önerilerde anlamlı farklılıklar tespit edilmi tir. Bu farklılıkların ö r etmenlerin gerçekte en davranı lara farklı açılardan baktı ı dü ünülebilir. Ayrıca ö retmenin bran ı, mesleki kıdemi gibi unsurlar da disiplin sorunlarına bakı ı etkilemi tir.

ABSTRACT

This observation was made to understand the effect of workshop conditions to the discipline problems according to the views of teachers.

This observation was made according to the views of 225 teachers who are working in Vocational High Schools in Anatolian part of Istanbul.

The data were analyzed by using SPSS packet program .

In this observation, the differences of the teachers' attitudes against the discipline problems in workshop conditions were observed related with gender, field, grade, total number of the students of the class and class weekly program.

The data in this observation were collected by the behaviours that break the discipline questionnaire and suggestion questionnaire and the questionnaire were done with the teachers face to face and when needed, the explanation was done to them.

The questionnaire is composed of two parts. The part which includes 18 questions about indisciplined behaviours in workshops and the other part which includes 31 questions about suggestions to stop these indisciplined behaviours. The questionnaire totally includes 49 questions.

The behaviours that break the discipline in workshops include 4 sub -factors.

Suggestion questionnaire which was used in observation about stopping the behaviours that break the discipline includes 5 sub -factors.

Data were commented by doing Scheffe Test, Anova (one -way variance analyze), T test and Percentage(%)

In conclusion; the behaviours questionnaire that break the discipline in workshops and suggestion questionnaire which is to stop these misbehaviours showed us meaningful differences in some attitudes and suggestions among the teachers.

It is thought that these differences display us that the teachers have different opinions on these behaviours. Also the field of the teacher and grade can be seen as a reason for having different opinions on these misbehaviours.

S İMGELER

n Frekans

p Anlamlılık Düzeyi

Sd Serbestlik Derecesi

ss Standart Sapma

x Aritmetik Ortalama

% Yüzde

KISALTMALAR

M.E.B. Milli E itim Bakanlı ı

TV Televizyon

T SK T rkiye i Sendikaları Konfederasyonu

EFAM E itim Bilimleri Fak ltesi Ara tırma Merkezi

OSANOR Okul Sanayi Ortakla a E itim Projesi

METEM Mesleki ve Teknik E itim Merkezleri

TABLolar

Tablo 1.Ö retmenlerin “Cinsiyet” De i kenine Göre Da ılımı	56
Tablo 2. Ö retmenlerin “Bran ” De i kenine Göre Da ılımı	57
Tablo 3. Ö retmenlerin “Mesleki Kıdem” De i kenine Göre Da ılımı	57
Tablo 4. Ö retmenlerin “Haftalık uygulmalı ders saati” De i kenine Göre Da ılımı	58
Tablo 5 Ö retmenlerin “Uygulamalı derslerdeki ortalama ö renci mevcudu” De i kenine Göre Da ılımı	58
Tablo 6.Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölye giri çıkı saatlerine uyulmaması” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	59
Tablo 7. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “ harici eylemlerle vakit geçirmeleri” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	59
Tablo 8. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölye araç gereçlerine yeterli ö zen göstermemek veya çe itli ekillerde kasten zarar vermek” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	60
Tablo 9. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Ö retmenin bilgi ve beceri olarak ö rencilere kendini kabul ettirmesi” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	60
Tablo 10.Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölyede akala ma ve dikkatsizlik sonucu meydana gelebilecek olaylar konusunda ö rencinin bilgilendirilmesi” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	61

Tablo 11.Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölye dersinin önemi vurgulanmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	61
Tablo 12. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Proje, gezi, gözlem, deney gibi aktivitelerle ders i leyi i zevkli hale getirilmeli” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	62
Tablo 13. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Ailelerle i birli i içerisinde olmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	62
Tablo 14. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Meslek lisesinin cazibesi artırılmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	63
Tablo 15. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Ö rencilerin hedefinin olması sa lanmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	63
Tablo 16. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Sosyal faaliyetlere ka tılımın artırılması” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	64
Tablo 17.Cinsiyet De i kenine Göre “Devamsızlıklar takip edilmeli” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları	64
Tablo 18.Ö retmenlerin Bran a Göre “Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	65
Tablo 18-A Ö retmenlerin Bran a Göre “Ö rencilerin kılık kıyafet lerinin bozuk olması” fadesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları.....	66

Tablo 19.Ö retmenlerin Bran a Göre “Özenti sonucu (TV, internet,medya) kılık kıyafet bozuklu u” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	668
Tablo 19-A.Ö retmenlerin Bran a Göre “Özenti sonucu (TV,internet,medya) kılık kıyafet bozuklu u” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	69
Tablo 20.Ö retmenlerin Bran a Göre “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	71
Tablo 20-A.Ö retmenlerin Bran a Göre “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	72
Tablo 21. Ö retmenlerin Mesleki Kıdeme Göre “Yeterli yönlendirmenin yapılması” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	74
Tablo 21-A.Ö retmenlerin Mesleki Kıdeme Göre “Yeterli yönlendirmenin yapılması” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	75
Tablo 22. Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle iletişim kurarken olması gereken davranı göstermemeleri” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	76
Tablo 22-A Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle iletişim kurarken olması gereken davranı göstermemeleri” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	77

Tablo 23.Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Ö retmenlere karşı saygısızlık yapmaları” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	78
Tablo 23-A Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Ö retmenlere karşı saygısızlık yapmaları” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	79
Tablo 24. Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırmaları” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	80
Tablo 24-A Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırmaları” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi S onuçları	81
Tablo 25. Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	82
Tablo 25-A Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Sc heffe Testi Sonuçları.....	83
Tablo 26.Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar vermeleri” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları	84

Tablo 26-A Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar verme leri” fadesi Soru Ortalamaları için Tek Yönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları	85
Tablo 27.Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı larla İlgili Sorulara Verdi i Cevapların Yüzde, Frekans, Ortalama ve Standart sapmalarına Göre Da ılımı	86
Tablo 28.Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı ları Engellemek için Önerileri le İlgili Sorulara Verdi i Cevapların Yüzde, Frekans, Ortalama ve Standart sapmalarına Gö re Da ılımı	87

BÖLÜM 1

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, ara tırmanın amacı, ara tırmanın önemi sınırlılıklar ve tanımlar ele alınmıştır.

1. G R

1.1. PROBLEM DURUMU

Disiplin kavramı, günlük yaşamımızda düzen, intizam anlamında kullanılmaktadır. En genel anlamıyla, bir insan topluluğunun düzen içinde yaşamasını sağlamak amacıyla konulan kurallara ve hükümlere ve bunların yerine getirilmesi için alınan önlemlere disiplin adı verilir. (Aytuna,1963, s.274)

Disiplin toplumda her kesim tarafından bulunulan ortama göre farklı yorumlar alabilmekte farklı çarımlar getirebilmektedir. Bir fabrikadaki disiplin, bir bankadaki disiplin ya da askeri yönden disiplin farklı kurallar ve prosedürlere sahiptir. Ancak ortak yönleri belli kurallar dizisine bağlı hareket etmek böylece bireyin kendisinin ve çevresindekilerin zarar görmesini engellemektir. Okul ve sınıfta disiplin denince de daha çok öğrenci davranışının okul yönetimi veya öğretmen tarafından kontrol edilmesi anlaşılır. Okuldaki disiplinin okul yönetimi ve öğretmenler tarafından sağlanabilmesi belli bir düzeye kadar başarılı olabilir. Bireyin yani öğrencinin disipline edilmesi daha çok öğrencinin okul içindeki kuralları benimsemesi ve özümsemesi ile direkt alakalıdır.

Öğrencilere kendi kendilerini kontrol etme, kendi davranışlarını denetleme ve kendilerini yönetme becerisi kazandırıldığında, çevresel kontrol mekanizmalarına fazla gerek kalmayabilir. Disiplin zamanla öğrenilebilecek bir davranış bir alışkanlıktır. Burada temel ilke, bireyin kendi ihtiyaçlarının karşılanmasından sorumlu olduğu ve diğer bireylerin ihtiyaçlarını karşılaması sırasında engellememesi gerektiğidir. Disiplini sağlamanın temel araçları ödül ve ceza sistemidir. Ceza verilerek ya da istenmeyen davranışların karşılanması olan

cezalar belirtilerek birey ya da ö renciyi disipline etmek mümkündür. A ır ı serbestlik ya da çok sert kurallar ö renci üzerinde olumsuz etki olu turacaktır.

Ö rencinin sınıf içerisindeki dikkat etmesi gereken kuralların yanında mesleki teknik e itim kurumlarında uygulamalı derslerin yapıldı ı atelye ve laboratuarlarda da uyulması gereken kurallar vardır. Bu kurallar sınıf içindeki kurallara göre daha hassas ve daha önemlidir. Çünkü disiplinsiz davranı lar yüzünden ö renci bedensel olarak zarar görebilir ya da çevresine veya arkada larına zarar verebilmektedir. Dolayısıyla atelye ve laboratuvar içerisindeki kurallar ö rencilere ilk günden itibaren empoze edilmekte görsel levhalarla davranı haline getirilmektedir. Ö rencilerin mesleki e itimi layıkıyla alabilme leri meslek adamı olabilmeleri okul içerisindeki davranı larıyla direkt olarak alakalıdır. Atelye ve laboratuarlarda yapılan uygulamalı dersler ö rencinin mesleki e itimi açısından ba lıca unsurdur. Ö rencilerin uygulamalı derslerdeki davranı ları genellikle teorik derslerdeki davranı larından farklı olabilmektedir. Davranı ların niteli i ö renci profili ile de do rudan ilgilidir.

Son yıllarda mesleki teknik e itime verilmesi gereken önemin özellikle sanayi kurulu ları ve i verenler tarafından önemsenmesi olumlu etkiler yaratsa da bu tip okullara gelen ö renci sayısı genellikle liselere oranla daha az sayıdadır. Ayrıca mesleki teknik e itim kurumlarında okuyan ö rencilerin üniversitede yalnızca belli bölümleri seçebilmeleri hem gelen ö renci sayısını dü ürmede hem de kaliteli ö rencinin bu okulları tercih etmesini engellemektedir. Di er bir husus da mesleki teknik e itime ö rencilerin yönlendirilmesi için çaba sarfedilmekte ancak yeterli okul ve derslik olmadı ından sınıf mevcutları her geçen gün artmaktadır. Disiplin problemlerinin artı nda önemli bir etken de budur. Milli E itim Bakanlığı verilerine göre toplam 4244 mesleki teknik e itim kurumunda yakla ık 1.244.500 ö renci e itim görmektedir. Bu sayı genel liselere oranla hem de ça da ükelere göre azdır . Fakat okul sayısına göre ortalama sınıf mevcudu yüksektir.

Gelen ö renci profili de göz önüne alındı ında disiplin konusu daha da önem kazanmaktadır. Ara tırma ile mesleki e itim kurumlarında ö retmenlerin uygulamalı derslerde kar ıla tıkları

disiplin sorunlar tespit edilecek bunlarla ilgili yine ö retmenlerin çözüm önerileri istenecektir. Bu sorunların ö retmenlerin kişisel özellikleri ile de ilgili de ilgili mediy gözlemlenecek sonuçlar ortaya koyulacak ve yorumlanacaktır. Ara tırmada literatür taraması ile birlikte, ö retmenlere yapılan alan ara tırması sonuçları ve yorumlarına yer verilmiştir. Bu sonuçlar ve yorumlamalar elde edilen istatistiki veriler ışığında oluşturulmuştur.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarının disiplin sorunlarına etkisi nedir?

1.3. ALT PROBLEMLER

- Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarıyla karşılaşma konusunda;
 - a) Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre bir fark var mıdır?
 - b) Öğretmenlerin branşlarına göre bir fark var mıdır?
 - c) Öğretmenlerin mesleki kıdemleri itibarıyla bir fark var mıdır?
 - d) Öğretmenlerin haftalık uygulamalı ders saati değine göre bir fark var mıdır?
 - e) Öğretmenlerin uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu değine göre bir fark var mıdır?
- Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarını engellemek için çözüm önerileri konusunda;
 - a) Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre bir fark var mıdır?
 - b) Öğretmenlerin branşlarına göre bir fark var mıdır?
 - c) Öğretmenlerin mesleki kıdemleri itibarıyla bir fark var mıdır?
 - d) Öğretmenlerin haftalık uygulamalı ders saati değine göre bir fark var mıdır?
 - e) Öğretmenlerin uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu değine göre bir fark var mıdır?

1.4. SAYILTILAR

- Veri toplama aracı ve uygulama ile ilgili olarak uzmanların görü leri alınmı tır.
- Bilgi toplama formları ölçme ve de erlendirme uzmanlarına inceletilmi tir.
- Kullanılan istatistiksel teknikler amaca uygun olarak seçilmi ve uygulanmı tır .
- Ö retmenler anketleri istekli olarak cevap vermi lerdir.

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu çalı ma;

- 2006–2007 E itim ö retim yılında elde edilen verilerle sınırlandırılmı tır.
- Ara tırma stanbul ili, Üsküdar, Kadıköy, Beykoz, i li, Ümraniye, Zeytinburnu ilçelerinde bulunan meslek liseleri ile sınırlandırılmı tır.
- Meslek liselerinde çalı an ve ankete katılan ö retmenlerin görü leriyle sınırlandırılmı tır.
- Bulgular ankette yer alan sorulara verilen cevaplarla sınırlandırılmı tır.

1.6. ARA TIRMANIN AMACI

Bu ara tırmanın amacı mesleki e itim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarının disiplin sorunlarına etkisini tespit etmektir. Buna ba lı en önemli unsur olan ö retmenlerin bu konuyla ilgili tespitleri ve çözüm önerileriyle ilgili sonuçlara ula maktır. Ö retmenler arasındaki ki sel farklılıkların (cinsiyet) veya ö retmenler arasındaki di er farklılıkların (bran , kıdem, vs.) bu konudaki tespitlerini ve önerilerini etkileyip etkilemedi ini görmektir. Sonucun elde edilebilmesi için meslek lisesi ö retmenlerine yönelik bir alan tara ması yapılması ve buna ba lı bulgular elde edilmesi amaçlanmı tır.

1.7. ARA TIRMANIN ÖNEM

E itsel ortamlardaki etkinliklerin tümü ö rencinin yalnızca bilgi ve becerisini artırmaya de il, aynı zamanda tüm ki ili inin geli mesine yönelik tir. Ö renci bu ortamlarda pek çok konuda

tutum ve davranı geli tirirken bir yandan da kendisini disipline etmesini de ö renmektedir. Gerek genel olarak okulda, gerekse sınıfta disiplini etkileyen faktörler vardır.

E itim ö retim etkinliklerinin ö renci üzerindeki etkisi dü ünü ldü ünde yani ö rencilerin bundan sonraki tüm ya amlarını etkileyecek olan meslek hayatlarının okullarda kazanıldı ı dü ünü ldü ünde okul içerisindeki tüm hareketleri önem kazanmaktadır. Okulun ö rencilerin hem mesleki geli imlerini hem de ki sel geli imlerini etkiledi i tartışmasız açıktır. Dolayısıyla okul içerisindeki tüm etkinliklerde ö renci davranı ları önem kazanmaktadır. Özellikle mesleki e itim kurumlarında uygulamalı derslerdeki ö renci davranı ları takip edilmesi gereken davranı larıdır. Çünkü bu ortamdaki olumlu veya olumsuz ö renci davranı ları hem meslek bilgisi edinme yönünden hem de belli i disiplini kazanma yönünden ö renci üzerinde do rudan etkilidir.

Bu çalı ma, ö retmenlerimizin uygulamalı derslerde kar ıla tıkları disiplin sorunları ve bunların nedenlerini tespit edebilmek açısından önemlidir. Ayrıca ö retmenlerimizin disiplin sorunlarını engellemek için önerileri de yine bu ara tırmanın içinde bulunaca ından ö retmenlere ö renci davranı larını yorulmam disiplinsiz davranı ları engelleme ya da bu davranı lara kar ı çözüm getirme yönünden katkı sa layaca ı dü ünülmektedir.

1.8. TANIMLAR

Disiplin: Ö rencilerin davranı larını do al ve bilinçli bir düzen ve ahenk içinde yürütme tedbirleri; ba kalarına ve kendine karşı özen ve saygı eylemi; i birli ine kapalı saldırgan veya di er engelleyici tepkilere maruz bırakılmı insanların haklarını korumaya yönelik önlemler dizisidir(Küçükahmet, 2000, s.55).

stenmeyen Davranı : Ö renme sürecini aksatan, sınıfta akademik sürecin akı ını olumsuz yönde etkileyen bütün davranı larıdır(Boz, 2003, s.165).

Mesleki Ve Teknik E itim: Milli e itim sisteminin bütünlü ü içerisinde endüstri, tarım ve hizmet sektörleriyle birlikte her türlü mesleki ve teknik e itim hizmetlerinin planlanması,

ara tırılması, geli tirilmesi, organizasyonu ve e güdümü ile yönetim, denetim ve ö retim etkinliklerinin bütünüdür(Alkan vd.,1998, s.5).

Mesleki Ve Teknik E itim Okul ve Kurumları: Mesleki ve teknik e itim alanında diplomaya götüren orta ö retim kurumları ile belge sertifika programlarının uygulandı ı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın mesleki teknik e itim kurumlarıdır(Mesleki teknik e itim yönetmeli i).

Ö retmen: Bu ara tırmada ö retmen, meslek liselerinde görev yapan ö retmenler olarak tanımlanmıştır.

Ö renci: Bu ara tırmada ö renci, meslek lisesi ö rencileri olarak tanımlanmıştır.

Veli: Bu ara tırmada veli, meslek lisesi ö rencilerinin anne ve babaları olarak tanımlanmıştır.

BÖLÜM 2

2. LG L YAYINLAR

2.1. MESLEK E T M

Bireyin hayatında belirli bir meslekle ilgili bilgi, beceri ve i alı kanlıkları kazandıran ve bireyin yeteneklerini çe itli yönleriyle geli tiren e itimdir(Alkan vd., 1998, s. 5).

Mesleki ve teknik e itim; toplumsal hayatın her alanında ihtiyaç duyulan mesleklerde kalifiye teknik elemanlar yeti tirilmesi için gerekli bilgi ve becerilerin verildi i e itimdir.

Mesleki ve teknik e itimin amacı, toplumun hedefleri ve i çevrelerinin talepleri do rultusunda bireylere belirli bir mesle in gerektirdi i bilgi, beceri ve uygulama yeterliliklerinin kazandırılmasıdır.

2.1.1. Türkiye’de mesleki e itimin tarihi geli imi

Türkiye’deki mesleki ve teknik e itimin tarihi geli imini cumhuriyet öncesi ve cumhuriyet dönemi olarak iki dönemde incelemek mümkündür (MEB, 2005c, s.14).

2.1.2. Cumhuriyet Öncesi Dönem

Osmanlı döneminde meslek ö retimi, 1860’lı yıllara kadar yaygın e itim kurumları (Ahi Birlikleri ve Loncalar) ile sa lanmı tır. Bu tarihten sonra ise örgün e itim kurumları niteli i ta ıyan meslek ve sanat okullarında uygulanan de i ik yöntemlerle gerçekleştirilmi tir.

2.1.3. Ahilik Te kilatında Meslek E itimi

Ahilik te kilatı, ilk defa Abbasi halifesi En-Nasr Lidinillah rehberli inde tüm slam toplumlarında kurulmaya ba lamı tır. Bu te kilat, Türklere onuncu yüzyılda Karahanlılarla

geçmi tir. Ahilik, Anadolu'da Selçuklular döneminde ortaya çıkmı , Osmanlı Devleti'nin ilk yüzyıllarında etkili olmu bir yaygın e itim kurumudur. Ahilik, bir mesle e ba lı ve birarada ya ayan insanlar arasında sosyal, ekonomik ve kültürel düzeni sa lamak amacı ile kurulan bir mesleki dayanı ma kurumudur. Ahili in Anadolu'daki ilk kurucusu Ahi Evran (1171-1262)'dır. Kır ehir'de kurulan bu te kilat kısa zamanda Anadolu'nun her yerine yayılmı tır (MEB, 2005c, s.14).

Ahilik sisteminde i ba nda ve i dı nda olmak üzere iki türlü e itim söz konusuydu. Ahi Birliklerinde i ba nda e itim kalfa ve ustalarca verilmekteydi. Çocukların i hayatına intibak e itimleri on ya ve öncesinde yamaklıkla (aday çıraklık) ba lardı. Yamaklık e itimi, iki yıl sürmekteydi. Bu e itimini ba arıyla tamamlayanlar çıraklı a yükseltildi. Çıraklık süresi her meslekte farklı olmakla birlikte genelde 1001 gündü. Çıraklık döneminden sonra çırak, uygulanan bir sınavla törenle kalfalı a yükseltildi. Kalfalık dönemi ise üç yıldı. Bu süre içerisinde yeterli bilgi ve beceriyi kazanmı ki iler, sanatları ile ilgili orijinal bir eseri Ustalar Meclisi'ne sunar ve eser be enilirse kendisine törenle ustalık ünvanı verilirdi (Ünsür, 1998, s. 51).

Ahilikte i ba nda uygulanan e itim, çar ı ve dükkanların bedesten vb. yerlerde topluca bulunmaları nedeniyle kolay ve etkili olmu tur. dı nda e itimde ise, ahilik te kilatına yeni giren üyelere, te kilatta ö retmen olarak bulunan ahi ve piri denilen ö reticiler tarafından törenlerde dinin esasları, okuma-yazma, terbiye, temizlik, kurumun düzeni ve gelece i hakkında bilgi verilmesi söz konusuydu (MEB, 2005c, s.17).

2.1.4. Lonca Te kilatında Meslek E itimi

Ahilik te kilatı; açılı ı onyedinci yüzyıla rastlayan, büyük ehirlerdeki tacirlerin, zanaatkârların, esnaf ve i çilerin toplandı ı bir sistem olan loncalara dönü mü tür.

Ahilik sisteminden loncalara geçilmesinin sebepleri olarak merasimlerin zor ve geni bir kültüre ba lı olması ve esnafın içinde müslümanlar kadar gayri müslimlerin de bulun u gösterilebilir. Loncalar, tüccar ve sanatkârların haklarını korumak amacıyla kurulmu tu.

Ülkemizdeki meslek e itiminin, on dokuzuncu yüzyıla kadar loncaların sorumlulu unda çıraklık sistemiyle yürütüldü ü söylenebilir (MEB, 2005c, s. 21).

2.1.5. Cumhuriyet Öncesi Örgün Mesleki E itim

Cumhuriyet öncesi örgün mesleki e itimdeki ilk kurum 1773 yılın da kurulan Mühendishane-i Bahr-i Hümayun adlı askeri amaçlı okuldur. Bu okulun kurulmasından sonra 1793 yılında Mühendishane-i Berr-i Hümayun adlı askeri amaçlı bir okul daha kurulmu tur. Bu okulların askeri okul olarak kurulmalarının nedeni, bu dönemde askeri çıkarların ekonomik çıkarlara göre daha öncelikli olmasıydı. Askeri amaçlı olmayan mesleki okulların ilki 1847 yılında kurulan Ziraat Mektebi'dir (Ünsür, 1998, s. 53).

1861 yılında, Tuna Valisi olan Mithat Pa a tarafından Ni 'te, daha sonra 1864 yılın da Rusçuk ve Sofya'da kimsesiz çocukların barındırılması ve sanat ö retilmesi için ilk sanat okulları olan "Islahhaneler" açılmış tır. Bu okullarda araba yapımıcılı ı, de irmencilik, demircilik, kunduracılık, terzilik, mimarlık gibi sanatlar ö retilmi tir. M asrafları mahalli imkanlarla desteklenen bu okullar Cumhuriyet'e kadar sınırlı olarak artırılmış tır (T SK, 1997, s. 9).

1869 yılında stanbul Yedikule'deki baruthane binasında, ilk kız Sanayi Mektebi açılmış tır. Abdülhamit'in 13 ubat 1878'te Parlamentoyu süresiz tatil etmesinden sonra 23 Temmuz 1908'e kadar geçen Mutlakiyet döneminde çe itli mesleki ve teknik okullar açılmış tır. 1914 yılından itibaren kız sanat mekteplerine önem verilmeye ba lanmış , Avrupa'dan getirilen uzmanlarca ülkeye yeniliklerin girme si sa lanmış tır (MEB, 2005c, s. 26).

1915 ve 1916 yıllarında, stanbul ve zmir'de imendifer Mektepleri açılmış tır (Ünsür, 1998: 54). Cumhuriyetten önce; mesleki ve teknik okullar ile tüm e itim sistemi arasında gerekli ili kilerin kurulmaması , mesleki ve teknik okulların kendi programları arasında bir bütünlü ün sa lanamaması iki temel eksiklik olarak de erlendirilmektedir (Do an vd, 1997, s.26).

2.1.6. Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyet döneminde de mesleki ve teknik e itimin geli tirilmesi çalı malarına devam edilmi tir. Cumhuriyetin ilanından bir yıl sonra dünyanın en yetkili mesleki ve teknik e itim uzmanları ülkeye getirilmi tir. Nitekim 1926 yılında bu uzmanlardan John Dewey'in tavsiyesi neticesinde mesleki-teknik e itimle ilgilenmesi için Milli E itim Bakanlı ı ilkö retim dairesi görevlendirilmi tir. 1927 yılında mesleki ve teknik e itimle ilgilenme görevi yüksek ö retim dairesine devredilmi tir. (MEB, 2005c, s. 31).

Uzmanlar çe itli incelemeler yapmı ve e itim sisteminin çe itli yönlerini kapsayan raporl ar hazırlamı lardır. Bu çalı malarda üzerinde du rulan ba lı ca konuları öyle gruplandırmak mümkündür.

Bütçe ve gerekli ödenekler,

Merkezi te kilât kurulması,

Çe itli kademelerde teknik eleman yeti tirme programları,

Eski Okulların geli tirilmesi ve yeni a çılacakların nitelikleri

Ülkedeki bütün meslek okulları, her ilin imkanlarına ve meslek okulu anlayı na göre bir ekil ve yön almı bulunuyordu. Okullar arasında ö retim, yönetim, program, tesisat, ders araçları, ö renci kayıtları ve kabul artları, ö retme n ve memurun yeterlikleri bakımından birlik mevcut de ildi.

Bu yakla ımla ülkenin ekonomik ve endüstriyel ihtiyacını kar ılayacak programlı bir mesleki ve teknik e itim sistemi imkânsızdı. İlk adımda, mesleki ve teknik e itimde ortak bazı e itim standartlarının saptanması ihtiyacı belirdi. Bu amaçla 1927 yılında 1052 sayılı "Meslek Mek - tepleri Hakkında Kanun" kabul edildi. Bu kanun illeri bazı malî sorumlu luklar altına aldıktan ba ka, imdiye kadar açılmı ve bundan sonra açılacak olan meslek okullarının e itim programlarını, malzeme ve ders araçlarını, ö retmen ve memur kadrolarını, ö retmen ve ustalarının mesleki yeterliklerini saptamak ve müdür ile ö retmenleri atama yetkilerini Milli E itim Bakanlı na veriyordu.

Bu kanun, yayın tarihine kadar hiçbir beraberlik göstermeyen bu kurumların belirli esaslara ba lanarak program, ö retim, süre, sınıf yapısı bakımından aralarında beraberlik sa lanmasını ve meslek okullarının bütün ülkenin ihtiyacını dikkate ala cak ekilde kapsamlı olarak ele alınmasına imkân sa lamı tır.

İlk kız teknik ö retim okulları 1927 yılında faaliyete geçirilmi , 1933 yılında Milli E itim Bakanlığı ı merkez te kilatı 2287 sayılı kanun ile yeniden düzenlenirken, mesleki ve teknik okulların faaliyetlerini yürütmek amacıyla Mesleki ve Teknik Ö retim Genel Müdürlü ü kurulmu tur. Bu suretle mesleki ve teknik okulların geli mesini sa lamak plan ve programlarını hazırlamak amacıyla ilk defa Milli E itim Bakanlığı ında bir genel müdürlük kurulmu tur. 1934-1935 ö retim yılında kız teknik, 1937-1938 ö retim yılında erkek teknik, 1955 yılında ticaret yüksek okulları açılmı tır. (MEB, 2005c, s. 36).

2287 sayılı kanuna göre kurulan Teknik Ö retim Genel Müdürlü ü daha sonraki yıllarda geli tirilen ve ülke seviyesinde yaygınla tırılan mesleki ve teknik e itimin ana geli me ilkelerini ve planlarını hazırlamı tır. Bugünkü mesleki ve teknik e itim büyük oranda 1930'lu yıllarda yapılar, çalı maların ürünüdür.

1941 yılında yürürlü e giren 4113 sayılı kanunla 2287 sayılı kanun da yapılan de i ikli e göre Bakanlık Mesleki ve Teknik Ö retim Müste arlı ı a a ıda yazılı dairelerden olu mu tur.

Mesleki ve Teknik Ö retim Tefti Heyeti

Erkek Teknik ö retim Müdürlü ü

Ticaret Ö retim Müdürlü ü

Kız Teknik Ö retim Müdürlü ü

Mesleki ve Teknik Ö retim Yapı leri Müdürlü ü

Mesleki ve Teknik Ö retim Teknik Büro Müdürlü ü

Böylece Müste arlı ın Programı;

1.Yüksek seviyeli teknik okullarını,

2.Tekniker okullarını,

3. Akşam sanat okullarını,
4. Yapı enstitülerini,
5. Kız enstitülerini,
6. Gezici köy kurslarını,
7. Yeni ticaret okulları ve akşam ticaret okullarının faaliyete geçirilmesini,
8. Sanat enstitüleri programı ve tekilatının geliştirilmesi, yeni meslek dallarının programlara eklenmesini,
9. Sanat enstitüsü mezunlarının staj ihtiyacını karşılamak üzere fabrikalar kurulmasını öngörmü tür.

Erkek Sanat Okulları 1942-1943 öğretim yılından itibaren Erkek Sanat Enstitüsü haline getirilmiştir.

Mesleki ve teknik eğitim merkez tekilatı kurulurken Talim ve Terbiye Dairesi dışında Bakanlık örgütüne ek olarak yeni bir tekilat gibi, her şeyi ile ayrı bir yapı olarak geliştirilmiştir. Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteurluğuna bağlı dairelerin görevleri incelendiğinde bu durum açık olarak görülmektedir. Teftişlerinden muamelelerine kadar her şeyi ile ayrı bir tekilat olarak kurulmuştur.

1950 yılından sonra, değişen ihtiyaçlara ve hükümetlerin izledikleri politikalara bağlı olarak, bazen mesleki ve teknik öğretim müsteurluğu sınırlı bir süre kaldırılmış daha sonraki yıllarda yeniden kurulmuştur. Aynı şekilde mesleki ve teknik öğretim müsteurluğuna bağlı olan genel müdürlük ve dairelerin sayıları ve amaçları da zaman zaman değişmiştir.

1960'lı yıllarda ülkenin ihtiyaç duyduğu özelliklerde insan gücünün o zamana kadar geliştirilen mesleki eğitim ile mümkün olmayacağı görüşü hakim olmaya başladı. Milli Eğitim Bakanlığının nitelikli gücünü tek başına yetiştiremeyeceği görüşü de mevcuttu. Bu görüşlerin nedenleri olarak şunlar gösterilmekteydi (Alkan vd., 1998, s. 40):

- a) 1960'larda mesleki eğitim, sınırlı bir gruba hizmet verebiliyordu.

b) Mesleki eğitim okullarında görev alacak öğretmenleri yetiştiren okullar yaklaşık yirmi değişik meslek dalına öğretmen yetiştiriyordu. Bu durum mesleki eğitim okullarında yürütülen programları sınırlıyordu.

c) Mesleki eğitim veren okullar için hazırlanan programlar sanayi deneyimi az olan öğretmenlerce hazırlanıyor ve günün teknolojilerine uygun değildir.

d) Mesleki eğitim veren kurumlar arasında iletişim ve koordinasyon mevcut değildir.

e) Mesleki ve teknik eğitim, çok pahalı olduğu için Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütün mali sorumluluğu karşılaması mümkün değildir. Yetenekli işçilerin eğitimine endüstri de katılmalıdır.

İlkokul mezunlarına meslek kazandırmak amacı ile 1963-1964 öğretim yılında "Yetiştirenler Teknik Eğitim Merkezleri" açılmıştır. 1966 yılında Sanat Enstitüleri'nin öğretim süresi üç yıla çıkarılmıştır. Fakat bu dönemde mesleki eğitimde beklenen hedeflere ulaşılmamıştır. 1968-1969 öğretim yılından itibaren teknik öğretim kurumları, mühendis seviyesinin altında üç ayrı seviye ve nitelikte operatör, işçi, yarı becerili işçi, usta ve teknisyen gibi üretici teknik personeli yetiştirebilecek üç ayrı okul tipi halinde toplanmıştır.

a. Pratik sanat okulları,

b. Sanat enstitüleri,

c. Teknisyen okulları.

Pratik sanat okullarında, tornacı, frezeci, kaynakçı, boyacı, bobinajcı, dö emeci, oto elektrikçisi, oto tamir ve bakımıcısı gibi belirli ve dar kapsamlı mesleklerde operatör ve becerili işçiler yetiştirilmektedir.

Sanat enstitüleri, geniş bir meslek dalı içindeki becerileri kazandıran ve bu becerileri destekleyen meslekî ve teknik bilgiler yanında gerekli ve yeterli kadar fen kültürü veren ve

Tesviyecilik (Tornacılık, Frezecilik, planyacılık), Metal işleri, A aç işleri, Elektrik, Elektronik, Motorculuk ve Yapı mesleklerine elaman yeti tiren ku rumlardır.

1970'li yıllarda e itim kurumları ile sanayi i birli ini destekleyen geli meler olmu tur. Bu dönemde bazı kamu kurum ve kurulu ları ile tekstil, matbaa, metalürji gibi bazı meslek alanlarında ortakla a e itim çalı maları ba latılmı tır (Ünsür, 1998, s. 56). III. Be Yıllık Kalkınma Planı hedefleri ve IX. Milli E itim ırası kararları do rultusunda 1973 -1974 Ö retim Yılında; teknisyen okulları, teknik liselere, sanat enstitüleri ise endüstri meslek liseleri haline dönü türülmü tür.

Bu dönemde Milli E itim Bakanlı ı'nın önerisi ile Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Fakültesi Ara tırma Merkezi (EFAM) bazı projeleri ba latmı tır (Orhaner ve Tunç, 2003, s. 205). Bu projelerden 1978 yılında dört endüstri meslek lisesinde uygulamaya konulan Okul Sanayi Ortakla a E itim Projesi (OSANOR) önemli bir projedir. Bu proje, 1978-1982 yılları arasında uygulanmı tır (MEB, 2005c, s. 45).

12 Eylül 1980'den sonra Millî E itim Bakanlı ı, merkez ve ta ra te kilatı yeniden düzenlenmi 27 ubat 1982 tarih ve 8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Meslekî ve Teknik Ö retim Müste arlı ı kaldırılarak bütün birimler tek bir müste arlı a ba lanmı tır. 1982 -1983 ö retim yılından itibaren anadolu meslek liseleri, 1983 -1984 ö retim yılından itibaren de anadolu teknik liseleri açılmı tır. Anadolu meslek liselerinin ö retim süresi, birinci yılı hazırlık sınıfı olmak üzere 4 yıl, anadolu teknik liselerinin ö retim süresi ise birinci yılı hazırlık sınıfı olmak üzere 5 yıldır.

1983 yılında ise Mesleki ve Teknik Ö retim Müste arlı ı kaldırılarak, Milli E itim Bakanlı ı bir müste arlık ile yönetilir duruma gelmi tir.

1986 yılında çıkarılan 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki E itim Kanunu ile mesleki ve teknik e itim alanında yeni düzenlemeler yapılmı tır. Bu kanunun adı 29/06/2001 tarih ve 4702 sayılı kanunun 22.maddesi ile Mesleki E itim Kanunu olarak de i tirilmis tir. 4702 sayılı Kanun ile 3308 sayılı Meslekî E itim Kanuna eklenen ek madde 1 ile 2001 -2002 Ö retim Yılından

itibaren öncelikle küçük yerleşim birimlerinden başlamak üzere, meslekî ve teknik eğitim alanında ortaöğretim diploması, sertifika ve belge veren programların uygulandığı meslekî ve teknik eğitim merkezleri açılmıştır.

(http://etogm.meb.gov.tr/index.asp?sayfa_id=100&konu=tarihce).

2.1.7. Günümüzde Mesleki Eğitim

Türkiye’de mesleki eğitim, ortaöğretim kademesinde başlamaktadır. Mesleki ve teknik ortaöğretim; öğrencileri genel ortaöğretimin amaçları ile birlikte iş ve meslek alanlarına insan gücü yetiştiren ve yüksek öğretime hazırlayan kurumlardır. Türkiye’de örgün eğitimde ortaöğretim düzeyinde mesleki ve teknik eğitimin verildiği kurumlar şunlardır (MEB, 2005a, s. 64):

- a) Anadolu Teknik Liseleri
- b) Anadolu Meslek Liseleri
- c) Teknik Liseler
- d) Endüstri Meslek Liseleri
- e) Kız Meslek Liseleri
- f) Anadolu Kız Meslek/Anadolu Meslek Liseleri
- g) Kız Teknik/Teknik Liseler
- h) Anadolu Kız Teknik Liseleri
- i) Ticaret Meslek Liseleri
- j) Anadolu Ticaret Meslek Liseleri
- k) Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri l) Anadolu İletişim Meslek Liseleri
- m) Anadolu İmam Hatip Lisesi ve İmam Hatip Liseleri
- n) Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri (METEM)
- o) Çok Programlı Liseler
- p) Sağlık Meslek Liseleri (MEB, 2005a, s. 64).

2005- 2006 e itim ö retim yılından itibaren genel ve mesleki e itim veren tüm liselerin ö renim süresi dört yıla çıkarılmıştır. Mesleki teknik e itim kurumlarında modüler e itime geçilerek öğrencilerin kişisel yetenek ve tercihlerine göre bir meslek dalının alt alanlarında uzmanlaşmaları amaçlanmaktadır. Ders içerikleri günümüz şartlarına uygun hale getirilmiştir. Ders saatleri derslerin özelliklerine göre yeniden düzenlenmiştir. 2008 -2009 e itim ö retim yılında ilk mezunlarını verecek olan yeni sistemin aksaklıkları veya eksiklikleri tespit edilerek giderilmesi mesleki e itimin amacına uygun sonuçlar vermesi açısından kaçınılmazdır.

2.2. TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNDE MESLEK EĞİTİMİNİN YERİ

2.2.1. Türk Eğitim Sistemi'nin Genel Yapısı ve Mesleki Eğitim

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Yasası ile belirlenmiş olan Milli Eğitim Sistemi, “Örgün Eğitim” ve “Yaygın Eğitim” olmak üzere iki ana bölüme ayrılmıştır. Örgün eğitim; yaş grubuna göre okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olarak dört grupta toplanmaktadır. Okulöncesi eğitim, isteğe bağlı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsarken; ilköğretim, 6-14 yaş grubundaki çocukların eğitim ve öğretimlerini kapsayan, kız, erkek, bütün vatandaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasız olan eğitim kademesidir. Ortaöğretim ise, ilköğretime dayalı, en az dört yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tamamını kapsamaktadır.

Türkiye’de mesleki eğitim, ortaöğretim kademesinde yer almakta, meslek yüksek okulları seviyesinde devam etmektedir. Mesleki eğitimin, öğrencinin istemesi durumunda dört yıllık lisans programlarında devamı da mümkündür (Orhaner ve Tunç, 2003, s. 208).

2005-2006 öğretim yılından itibaren ortaöğretimde öğrenim süresi öğrencilerin üniversiteye daha hazırlıklı bir biçimde başlamalarını ve Avrupa Birliği öğrencileri ile rekabet edebilmelerini sağlamak amacıyla dört yıl olarak düzenlenmiştir. İlköğretime tamamlayan ve öğrenimlerine mesleki eğitim veren bir ortaöğretim kurumunda devam etmek isteyen öğrenciler, Meslek Liseleri, Anadolu Meslek Liseleri, Endüstri Meslek Liseleri, Kız Meslek Liseleri, Ticaret Meslek Liseleri gibi okulları tercih etmektedir (MEB, 2005a, s.64).

Mesleki eğitim, örgün eğitim kurumları dışında yaygın eğitim kurumlarında da verilmektedir. Bu kurumlar; Pratik Kız Sanat Okulları, Olgunlaşma Enstitüleri, Halk Eğitim Merkezleri, Mesleki Eğitim Merkezleri vb. kurumlardır (MEB, 2005d, s.166).

2.2.2. Mesleki Ve Teknik Eğitime Olan Gereksinim

Bir ülkenin gelişimini etkileyen ana unsurlar doğal kaynaklar ve yetmiş insan gücüdür. Bu iki unsurdan gerektiği gibi yararlanarak yüksek seviyede üretim sağlamak bir ülkenin gelişmesi için temeldir. Bu da ancak mesleki eğitimle olanaklıdır.

Doğal kaynaklardan en iyi şekilde yararlanma, insan gücünün bu konuda yetiştirilmesine bağlıdır. Bu da iyi planlanmış bir eğitimi gerektirir. Eğitim kalitesiz ve düşük düzeyde olan bir ülke, zengin doğal kaynaklara sahip olsa da asla gelişemez. Bu durum insan ötesinin ve onun eğitim biçiminin ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir. İngiltere, Fransa, Finlandiya, Hollanda gibi gelişmiş ülkelerde yapılan araştırmalar yüzde 70 gibi büyük bir çoğunlukla mesleki eğitim derken bu oran Türkiye'de çok aşağılarda kalmaktadır(Alkan vd., 1998, s.7).

Hayatına giren insanların büyük bir bölümünün mesleki eğitimden yoksun oldukları görülmektedir. Mesleki eğitim almayan kişi iyi piyasada yetiştirmek de oldukça zor olduğu ve genel lise eğitimi almış insanlar iş gücü verimliliğini artıramadığı görülmektedir.

Üniversitelerden mezun olanların çoğu hayallerini kurdukları işlerde çalışmamaktadır. Özellikle gençlerin gereksinimlerinin neler olduğunu inceleyen araştırmalar ise bunların:

- 1) Mesleki eğitimi,
- 2) Yurttaşlık bilgisi,
- 3) Mesleki rehberlik,
- 4) Kişisel gelişim konularında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır.

Geli mi ülkelerle bakıldı nda mesleki e itime verilen önemi bir ke z daha ortaya çıkmaktadır. Mesleki e itime yönlendirme hem daha erken ya larda yapılmakta hem de çe itli ekillerde bu kurumlarda e itim alma cazip hale getirilmektedir (Alkan vd., s.8).

Tüm bu hususlar insan ya amında i ve e itimin di er bir deyi le mesl eki ve teknik e itimin önemli bir yer tutmakta oldu unun somut göstergeleridir. nsanlık tarihinin her döneminde ve her ülkede genel e itim politika ve uygulamalarında meslek e itimine yer verilmi olması bu gereksinimin do al bir belirtisidir. Gerçekten meslek e itimi bireyin ya amında bireysel, sosyal, ekonomik, kültürel ve ulusal, gereksinimlerin kar ılanmasında zorunlu olan bir e itimdir.

2.2.3. Sosyal Gereksinim

Sosyal boyut açısından mesleki ve teknik e itime olan gereksinimi bireyin sosyal etkinliklere katılma içgüdüğü ya da sosyal bir varlık olmasının do al sonucu olarak dü ünmemek gerekir. Sosyal ya amın bir gere i olarak, bir toplumda ya ayan bireyler toplumdaki sosyal etkinlik lere en geni ölçüde katılmalı ve toplumun i lerini birlikte payla malıdırlar.

Konuya sosyal, psikolojik boyut açısından bakıldı nda birey ve grupların mesleki yeterliliklerini geli tirmede ve toplumsal i birli ine katılımlarını sa lamada meslekler e itim için önemli bir araçtır. Bu ba lamda mesleki ve teknik e itim gençlere sosyal ba arı ve mülkiyet duygusu kazandırmaktadır.

Bu nedenle, gençleri yararlı duruma getirmek için i levsel bir mes leki ve teknik e itimin yaygın hale getirilmesi gerekmektedir. Böyle bir e itim bir yandan meslekleri bireyler için e itici bir ortam olarak de erlendirirken öte yandan bireylerin potansiyellerini meslekleri ö renmek için yönlendirmelidir. Mevcut uygulamalarda bu yönden bo luklar oldu u bir gerçektir. Bu nedenle gençleri e itimleri süresince ekonomik ya antılarla donatmak ve mesleki yönden geli tirmek gerekmektedir(Alkan vd.,1998, s.8).

Diğer yünden, i siz gençlik kendisine hareket vadeden herhangi bir akıma ba lanmak e ilimindedir, mesleki ve teknik e itimden yoksun bir ortamda gençler kendilerine toplumsal etkinliklere katılma umudu veren herhangi bir akıma kolaylıkla kapılma durumundadırlar.

Tüm bunlar, teknolojik bir ortamda gençlere ve yeti kinlere mesle ki yetenekler kazandırmanın ve genel yeteneklerinin geli tirilmesinin toplum için ne derece önemli oldu unu açıkça göstermektedir: Buda sosyal yünden sistemli ve planlı bir mesleki ve teknik e itim gereksiniminin ifadesidir.

2.2.4. Ekonomik Gereksinim

Daha öncede de inildi i gibi, toplumların refah düzeyi bir bakıma do al kaynaklar ve insan gücü ile bunlardan yararlanılma durumu ile ilgili dir. Mesleki ve teknik e itim insan gücü yeti tirme aracı olarak bu sürece katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle bu tür e itime ekonomik yünden gereksinim oldu u açıktır.

Ayrıca, ekonomik yünden mesleki ve teknik e itimi gerektiren ba lıca hususları kısaca öyle sıralamak da mümkündür:

Ulusal kaynakların korunması ve de erlendirilmesi,

Çıracılık ve stajerlik sürelerini kısaltmak,

Çalı anların kazançlarını artırmak,

nsan gücü sa lamak,

Ya amda istikrar sa lamak,

Yatırımların kar ılı mı almak

Ulusal üretim gücünü yükseltmek

gücünü tasarruflu kullanmak,

Hızla de i en ekonomik yapıdan en iyi e kilde yararlanabilmek.

Dokuz madde halinde sıralanan bu gereksinim nedenlerinin her birini kısaca açıklamak gerekirse, ilk olarak, do al kaynaklardaki azalma döneminde insan gücünü geli tirme ve etkili

kullanma önem kazanmaktadır. İkinci olarak, okullar örgün ve yaygın eğitim programlarıyla istihdam sektörünün gereksinimi olan insan gücünün eğitime katkıda bulunmaktadırlar. Üçüncüsü, mesleki ve teknik eğitim her alanda üretimin artmasına ve kazancın çoğalmasına katkıda bulunur. Mesleki ve teknik eğitim görmüş işçinin üretimin artmasına ve kazanç düzeyi yükselmektedir(Alkan vd., 1998, s.9).

2.2.5. Bireysel Gereksinim

Toplumlarda, sanayile ilgili alanlarda nitelikli insan gücü gereksinimine ihtiyaç duyulmaya başlanmaktadır. Çeşitli sanayi kollarının ortaya çıkması bu alanlara yönelik teknik personele olan ihtiyacı da beraberinde getirmiştir(<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/155-156/kazu.htm>).

Mesleki ve teknik eğitime olan farklı gereksinimler sosyal ve ekonomik kökenli olduğu kadar bireysel farklılıklardan da kaynaklanmaktadır. Bu hizmetten yararlanacak bireyler açısından bakıldığında farklı gereksinimlerin beş grup altında toplandığı görülmektedir.

Birinci grup genellikle onüç ve onsekiz yaşları arasındaki tam gün öğrenim gören gruptur. İkinci grup, orta eğitim sonrası düzeydeki genç ve yetişkinlerin oluşturduğu gruptur.

Üçüncü grubu, lise çağında öğrenimini tamamlamadan okuldan ayrılması ve iş hayatına atılması bireyler olmaktadır.

Dördüncü grup ise yetişkinlerin oluşturduğu ve çalışmaları mesleklerde gelişme gereksinimi ile karlı karlıya olan bireylerdir.

Ayrıca, zamanla oluşan bedensel, zihinsel, sosyal ve psikolojik engeller nedeniyle çalışamaz duruma düşen, mesleğini kaybetmiş özel sorunlu bireyler bir diğer grubu olmaktadır(Alkan vd., 1998, s.10).

2.2.6. Ulusal Gereksinim

Mesleki ve teknik eitime olan gereksinim sosyal, ekonomik ve bireysel boyutlarıyla ve evrensel görünümüyle kısaca gözden geçirildikten sonra konunun ulusal düzeydeki durumunun da incelenmesinde yarar vardır.

Bu husus ulusal konumdaki özel koşullarla mesleki ve teknik eğitim arası ilişkilerin belirlenmesi yönünden gereklidir.

İlgili incelemelerden anlaşıldığına göre günümüzde Türk toplumunun en başta gelen eğitim sorunları: 1) İlköğretim düzeyinde topyekün bir temel eğitim, 2) Ortaöğretim düzeyinde kapsamlı bir teknik insan gücü eğitimi ve 3) istihdam sektörü ile eğitim arasında işlevsel eğilimin oluşturulmasıdır.

Buna karşın var olan sistemde durum ikilemli bir yapı içinde kaynakların çoğunun az miktardaki bir gençlik kitlesini üniversiteye hazırlama yolunda ziyan edilmesi yönündedir.

Daha önce de değinildiği gibi, bir ülkenin temel refahı, mevcut kaynakların, insan gücü potansiyeli ve doğal kaynaklar yönünden etkili ve verimli kullanılabilmesine bağlıdır. Türk toplumunun bugünkü en önemli gereksinimi işe vasıflı teknik insan gücüdür. Bu nedenle eğitimin bu doğrultuda düzenlenmesi gerekir.

Toplumda okuma-yazma bilenlerin düşük oranda olması ve ulusal gereksinimin nedenleri kısaca şu şekilde özetlenebilir:

1. Köyden kente göç edenleri gerekli bilgi ve becerilerle donanmak.
2. Teknik insan gücü gereksinimini karşılamak,
3. İşsizlik sorununu çözümlenmeye katkı,
4. Doğal kaynakları daha iyi değerlendirme,
5. Üretimde verim düzeyini yükseltmek
6. Bireylerin üretim kapasitelerini arttırmak,

7. Tarımdan sanayiye geçi i kolayla tırmak,
8. Ö renimi güçle tiren ekonomik engelleri yenmek,
9. E itimde fırsat e itli i sa lamak,
10. in sosyal ve ekonomik önemini tanıtmak,
11. Mesleki rehberlik ve danış manlık hizmetleri sa lamak.
12. El sanatlarının kalitesini yükseltmek(Alkan vd., 1998, s.11).

Bu do rultuda, ulusal çalı ma gücünün verimini yükseltmek için i dünyasındaki ko ullar, meslekler arasındaki farklılıklar ve gençlerin de i ik gereksinimleri dikkate alınarak mesleki ve teknik e itim programlarının geli tirilmesi gerekmektedir. Bireylerin gereksinimleri yönünden de i ik ö renim kademelerinde ve mesleki etkinlik evrelerinde çe itli mesleki ve teknik e itim programlarına gereksinim oldu u anla ılmaktadır.

2.3. MESLEK VE TEKN KE T M N N TEL KLER

Bugün mesleki ve teknik e itimle ilgili ça da kuramlar bu e itimi birey, meslek ve e itimden olu mu üç boyutlu bir süreç olarak görmektedirler. Aynı ca geleneksel "fakirler için e itim" anlayı ı da yerini "herkes için e itim" anlayı na bırakmı tır. Bugünkü mesleki ve teknik e itim anlayı mı karakterize eden ba lıca nite likler u ekilde özetlenebilir :

Alı kanlık psikolojisi ve yaparak ö renme esastır .

Ucuz maliyetle etkili e itim sa lamada sosyal verimlilik aracıdır.

Programları i dünyasındaki geli melere göre geli tirerek de i en ortama uyarlama, kuram ve uygulamada temel kuraldır.

Kavram, profesyonel düzeydekiler dı nda i dünyasındaki tüm meslekl eri kapsamaktadır.

Okullar, toplumla uyumlu ve i dünyasına dönüktür.

Programlar, çalı ma ya amına giren ve çalı anların büyük ço unlu unu kapsar.

De i en sosyoekonomik ko ullara ve isteklere sürekli uyum temel kuraldır.

Ö renme-ö retme ortamı i ortamının kendisi ya da benzeridir.

Ö retmen ö retim alanının uzmanıdır.

Ö retim öğrencisine işe layabileceği ve işe çalışabilme üretici gücünü geli tirinceye kadar devam eder.

Ö retimin içeri ği, kuramcılarının bilgilerinden çok meslek alanında yetkin kişilerin bilgi, beceri ve etkinlikleri esas alınarak geli tirilir.

Gereksinimi olan hedef gruplara gereksinim anında ve olumlu sonuç alınacak biçimde uygulanır.

İstihdam gereksinimlerine göre hazırlanmış programların uygulanmasına öncelik verilir.

Yönetim esnek ve dinamiktir. Dünyasına katılmak isteyenler, okul dışı gençler ve yetkinlere dönüktür.

Ö retim öğrencileri sınıf etkinliklerinden çok laboratuvar, atelye ve alan çalışmaları yönünde güdülenir. Ö retim kademesi orta ö retim sonrası yönünde geli mektedir. Programlar üst kademe ö retiminden çok hayata hazırlayıcı niteliktedir.

Görüldü ğü gibi çağda anlamda mesleki ve teknik eğitim süreçlerinin sahip olması gereken temel nitelikler, uygulama, ekonomiklik, gelişmelere sürekli uyum, geniş bir meslekler dünyasını kapsama, topluma dönük olma, gerçek mesleki yaşam ortamı sağlama, olumlu sonuca ulaşmaya kadar devamlılık, uygulama yönünden gereksinime, zamana ve ihtiyacın ekline bağlı olma, istem-sunu dengesini sağlama, kesin hedeflere yönelik olma ve hayata hazırlayıcılık gibi kendine özgü nitelikleri vardır(Alkan vd., 1998, s.12).

2.4. MESLEK TEKNİK EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULAMALI DERS ORTAMI

Mesleki eğitim kurumlarında uygulanan eğitim öğrencilerinin amacı, bireyi istihdama hazır hale getirmek, mesleki bilgi ve beceri yeterli ini sağlamak, bu bağlamda işletme ve sanayi kuruluşlarının gerekli iş gücü ihtiyacını karşılamaktır.

Mesleki e itim ile ö renciye okul içerisinde genel bilgi derslerinin yanında mesleki dersleri hem teorik hem de uygulamalı olarak verilerek, ö rencinin edindi i bilgi ve beceriyi hem okul içerisinde hem de staj sırasında i yerinde artırması sa lanmaktadır. Gerek meslek lisesi gerekse teknik lise ö rencileri ö renim süresi içinde kendi meslekleri ile ilgili faaliyet gösteren bir i yerinde bilgi ve becerilerini geli tirme imkanına sahip olabilmektedirler. Bu bilgi ve becerilerin temel düzeyde kazandırılması okul ortamı içerisinde gerçekleşmektedir. Atelye ve laboratuvarlar, mesleki e itim kurumlarında ö rencilerin teorik olarak ö rendikleri bilgi ve faaliyetlerin somut davranı lar haline getirilmesi amacıyla kurulmu lardır. Atelye ve laboratuvarlar fiziki donanım ve imkanlar yönünden hedef alınan meslek dalına hizmet edecek ekilde kurulmu , ö retmenlerin kontrolünde ö rencinin i hayatına adımını atması için bir basamak görevi görmektedir. Çünkü ö rencinin burada ö retmeninin kontrolünde kazanaca ı el becerileri, bilgisi do rudan gelece ini ekillendirme yönünden etkilidir. Mesleki e itim kurumlarında atelye ve laboratuvarların donanım olarak yeterli artlara sahip olması yine bireyin mesleki geli imi yönünden etkindir. Tüm mesleki e itim kurumları fiziksel donanım yönünden aynı artlarda olmasa da son yıllarda mesleki teknik e itime yapılan yatırımlar ça da e itim seviyesini yakalamak iste inde olan bu kurum mensuplarını umutlandırmaktadır.

Mesleki e itimin ana unsuru olan bireyin e itimden yüksek oranda faydalanması yukarıda sayılan unsurlarla birlikte bireyin kendisine de ba lıdır. Mesleki e itimin ö renildi i yer i yerinin küçük bir örne i sayılabilecek atelye ve laboratuvarlardır. Ö renci mesle i ile ilgili temel davranı ları uygulama fırsatını burada bulmaktadır. Dolayısıyla ö rencinin atelye ve laboratuvar içerisinde ö retmeni ve di er arkada ları ile etkile imi önem kazanmaktadır. Ö rencinin arkada larıyla ve ö retmenleri ile olan sa lıklı ileti mi, ortama uyum sa layabilmesi, kurallara uyması ba arısını olumlu yönde etkileyecektir. Atelye ve laboratuvarlar sınıf ortamına benzeyen ama daha kesin kurallar ile kontrol edilmektedir. Meslek dalları göz önüne getirilirse atelye ve laboratuvarlar içerisindeki alet ve ekipmanlar yanlı kullanımda kullanan veya çevresindekilere zarar verebilecek nitelikte olabilmektedirler. Dolayısıyla ö renciye uygulamalı e itim alaca ı bu ortamın kuralları ö retilir ve uyması beklenir. Kurallar dizisi esasen basit kontrollü davranı lar içermektedir. Ö rencilerin i önlü ü

giymeleri, sıra halinde atelyeye girmeleri, arkadaşları ile akala mamaları, öğretmenlerinden izinsiz makinelere enerji vermemeleri gibi davranışlar bu kurallar içerisinde yer almaktadır. Öğrencilerin atelye içerisindeki kurallara uymamaları kendilerine ve çevrelerine zarar vermenin yanında aldıkları mesleki eğitimi de doğrudan etkilemektedir. Çünkü atelye ve laboratuvar ortamı bireyin okuldan mezun olduktan sonra çalışacağı yerinin bir örneğidir. Kurallar iş yerinde de vardır ve kurallara uymayan çalışan, öğrencinin kariyeri açısından anlayıştan uzak olarak iş veren tarafından iş sözleşmesinin feshine kadar cezai yaptırımlarla karşılaşmaktadır. Mesleki eğitim kurumlarında öğrencinin öğrenim gördüğü öğrencilerin okul içerisinde özellikle atelye ve laboratuvarlarda istenmeyen davranışlar sergilemeleri, disiplinsizlik yapmaları öğretmenlerin bu konuda duyarlı davranışları ve iletişim sağlamaları ile büyük oranda engellenebilmektedir. Öğrenciye ilk günden itibaren kurallar hatırlatılarak, kurallara uymamanın sonucunda meydana gelebilecek olumsuzluklar anlatılmaktadır. Disiplin kurallarına uyum sağlayan öğrenci başarı yolunda büyük ve önemli bir adım atmış olacaktır. Okul içerisinde kurallara uyum sağlayabilen öğrenci meslek hayatı süresince yüksek ihtimalle disiplinine uygun hareket etme konusunda problem yaşamayacaktır.

2.5. D İ S P L İ N KAVRAMI

Disiplin kavramı, günlük yaşamda "düzen", "intizam" anlamına kullanılmaktadır. Yine disiplin, "itaat eğitimi" anlamına da gelmektedir. Disiplin cezai tedbirlerde tanımlanmıştır. Bu tanımlar disiplin anlayışına göre farklılık gösterir. Genel olarak disiplin, "bir insan topluluğunun intizam içinde yaşamasını temin etmek amacıyla konulan kurallara ve hükümlere ve bunların yerine getirilmesi için alınan tedbirlere" denir (Aytuna, 1963, s. 274).

Disiplin, belirli bir amaç için bir araya gelmiş insan grubunun düzen içinde yaşamını sağlamak amacıyla seçilmiş kuralları, hükümleri ve bunlara uyulması için alınan önlemleri ifade eder.

Disiplin, bir araya gelmiş olan insanların düzen ve uyum içinde yaşamını sağlamak için; yasa, düzen ve kurallara uygun davranmaktır. Disiplin, olumsuz davranışların meydana gelmesini

önlemek için tutarlı ve kararlı davranışlarda bulunmaktır, yapılan işleri belirli bir düzen içinde yürütmektir.

Disiplin genellikle, öğretmenler tarafından yanlış anlamılan bir kavramdır. Disiplin kavramı toplumumuzca çoğu kez baskı, otorite, cezalandırma, itaat ettirme, sert kurallar anlamında kullanılır. Dar anlamda disiplin, istenmeyen davranış için ceza uygulama hareketini kapsar. Oysa geniş ve doğru anlamı ile disiplin, çocuğa istenen davranışın öğretilmesi anlamındadır. (Bakan, 1989, s. 158).

Disiplin baskılarını kontrol etmek değil, onların kendilerini kontrol etmelerine yardımcı olmaktır (Boz, 2003, s.206).

Günlük yaşamda “Disiplin” sözcüğü, genellikle bir grubun, bir örgütün kuralları, düzeni anlamında kullanılmakta; bu düzeni sağlamak da disiplini sağlamak denmektedir. Diğer yandan “disipline etme, disipline sokma” kullanımları da, bu durumdan etkilenecek çeşitli kimselerin olması durumunu anlatmaktadır. Bu yönüyle “disiplin”de yaptırım, bazen ceza anlamının duyumsatıldığı görülmektedir.

Disiplin, ilgisiz içindeki tüm kişileri etkiler olarak baskılayan, herkes için açık ve net olan kurallar olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle disiplin, istenen ve düzenli olan davranışların kazandırılmasını amaçlayan bir yetiştirme anlayışıdır. Disiplinde amaç, kişinin öz denetimini sağlayabilmek yani kendi kendini denetleyebilme yeteneğini geliştirmektir. Aynı zamanda da disiplinden anlaşılması gereken, çocuğun toplum tarafından kabul gören bir ahlak anlayışı ve sağlıklı tutumlar geliştirmesine yardımcı olmaktır (<http://www.egitim.com/egitimciler/0753/0753.3/0753.3.2.pozitifdisiplin.v01.p01.asp>).

Disiplin olayında bir yanda konulmuş, uyulması gereken kurallar ve hükümler vardır, diğer yanda da, bunların yerine getirilmesi olayı ve bu yerine getirmeyi kontrol etme vardır. "Disiplin, öğrencilerin davranışını yönlendiren bir dizi kuraldan, bu kuralların uygulanı derecesini bildiren bir dizi ölçütten oluşur" (Bakan, 1983, s. 119). Bu genel tanımı okul ve sınıf düzeyine indirebiliriz. Okul ve sınıf çalışmalarının düzenini ve düzgünlüğünü sağlayan

önlemlerin hepsi okul disiplini kavramı içinde dü ünülmektedir. "Bir ba ka deyi le, okulun e itim ve ö retim faaliyetlerine katılan ö rencilerin davranı larını tabiî ve uurlu bir düzen ve ahenk içinde yürütme tedbirlerine okul disiplini denir"(Aytuna, 1963, s. 278). Yi ne daha ba ka cümlelerle tanımlamak istendi inde, "e itimde disiplin, ö renciye hangi davranı ın istenilir oldu unu gösterip ö retmek, ö rencinin bu davranı ı ya pıp yapmadı ını izlemek, davranı ı beklenenden iyi yaptı nda onu ödüllendirmek, beklenenden kötü yaptı nda da onu cezalandırmaktır. Bu anlamda disiplin, istenen davranı ı ö renciye ö retmek, yerle tirmektir" (Ba aran, 1983, s. 118). "Okul disiplini, okul cemiyeti içinde ya ayan ö rencilerin sosyalle me ve yönsemelerini geli tirmek, onlara 'aklı selim' denilen do ru dü ünme ve de erlendirme ölçülerinin kontrolü altında hareket etme alı kanlı ını kazandırmak amacını güder. Bu amacın gerçekte tirilmesi için de, ö renciden seçilmi ve belirtilmi bazı de er hü - kümlerinin (bazı kuralların) ölçü olarak kullanılmasını ister. Bu iste in yerine geti rilmesiyle okul, ö rencilerin vakit ve imkânlarını ö retim amaçlarına göre dü zen içinde kullanmalarına, birbirlerinin haklarıyla hürriyetlerine saygı göstererek çalı ma alı kan lı ı kazanmalarına, vazife ve mesuliyet uuru içinde kendi kendileri ni idare etmelerine ve dolayısıyla ki ilerinin karakter ve ki iliklerinin e itimine de yardım eder" (Aytuna, 1963, s. 278).

"Sınıfta disiplin, ö renciye hangi davranı ın istenilir oldu unu gösterip ö retmek, bu davranı ı gösterip göstermedi ini izlemek, beklenenden daha iyi yapanları ödüllendirip iyi davranı göstermeyenleri cezalandırmaktır." (Boz, 2003, s.207).

Disiplin ba kaları tarafından i birli ine kapalı, saldırgan ya da di er engelle yici tepkilere maruz bırakılmı insanların haklarını korumaya yöneliktir. Bu tür koruma mekanizmalarına evlerde, okullarda i yerlerinde, topluluklarda ve de çocukların oldu u kadar, yeti kinlerin de yetersiz ya da a ırı kontrollü davranı larına tepki olara k gereksinim duyulur.

Disiplin; düzen, intizam ve itaat demektir. Disiplin, bir insan toplulu unun intizam içinde ya amasını temin etmek maksadıyla konulan kurallara ve hükümlere ve bunların yerine getirilmesi için alınan tedbirlere denir.

Bu genel tanımın okula indirgenmesi durumunda ortaya çıkan "okul disiplini" tanımı öyle yapılabilir: Ö rencilerin düzenli çalı malarının temini amacıyla konulan kurallar ve hükümler ile bunlara uyumun sa lanabilmesi amacıyla alınan tedbirlerdir. Okul disiplininin yanı sıra bir de "sınıf disiplini" vardır. Disiplin, okul hayatında her zaman en önemli problemlerin ba nda gelmi tir.

Önemli bir ilke, insanların kendi gereksinimlerinin kar ılanmasından sorumlu oldukları ve di er ki ilerinin sosyal açıdan zor davranı larının bu nu engellememesi gerekti idir, ikinci bir ilke, disiplinsiz davranı ların bir ba kasmı incitmek ya da engellemek için tasarlanması, failer tarafından kendi engellenmi gereksinimlerinin kar ılanmasını sa lama ya da ba arısızlık, incinme ve reddedilme deneyimlerini önleme amacıyla ortaya konulan samimi giri imler oldu udur. Çocukların, yetki sahibi ki ilerinin ve anne babaların sorumlu davranı larının güçlü bir biçimde desteklenmesi, do ru disiplin ve "disiplin ötesi" sistemlerinin kurulmasının ayrılmaz bir parçası olmalıdır.

nsancıl yakla ımlardan olan Mortimer Adler (1990), Rudolf Dreikurs (Dreikurs, Grunwald ve Pepper, 1982) Jane Nelson (1987) ve William Glasser (1969) çocukların ussal dü ünce ve toplumsal etkile imleri için do al özellikleri üzerinde dur mu lar ve çocukların kendi davranı ları üzerinde kontrol kazanmalarına yardımcı olacak araçlar, yöntemler geli tirmi lerdir.

Davranı çı, ö retmen merkezli yakla ımlardan B.F.Skinner, Saul Axelrod (1977) ve Lee Canter (Canter, Canter, 1985) ceza uygulaması ve dı sal ödüllerle çocukların davranı larını do rudan kontrol edecek dü ünce ve yöntemleri geli tirmi lerdir. Davranı çıl yakla ımların amacı, tanımlanmı beklentilere göre çocukların davranı larını yapılandırmaktır(Yüksel, 1998, s. 145).

2.5.1. Disiplin Ne De ildir?

Ba kalarını kontrol etmeye dönük bir bakı la kullanıldı nda, disiplinin ba arılı olması olası de ildir. Asayi getirmesi olanaklı olsa da genellikle getirmeyecektir ve di er insanların

gereksinimlerinin engellenmesine yol açan saldırgan ya da edilgen davranışları önlemeyecektir. Disiplinin, toplumsal bir sistemin tüm üyeleri tarafından karılıklı saygı ve özenli olması gereken nihai hedefini kesinlikle desteklemeyecektir. Zamanlarının ayrılmış bir bölümünü sınıfta öğrencilerin asi davranışlarını kontrol etmeye çalışarak geçiren öğretmenler, çoğu anne-babanın çocukları üzerinde etkili olmadığından yakınırırlar. Pek çok anne-babanın da benzer şikayetleri vardır.

Bu tür disiplin girişimleri özellik olarak sıkıyönetimci ve saldırgan olma eilimindedir ve yetkinlerin kendileri adına istedikleri bir başka insana yönelik temel saygıyı içinde barındırmadığından bağırsızlıca mahkumdur. Yetkinler saldırgan, hükmedici, alaycı, küçümseyici ya da manevracı kontrol yöntemlerini işler kıldıklarında ateş ateşle karşı koymaya çalışmakta ve kontrol etmeye uğraştıkları çocukları kine benzer bakımlardan "istismarcı" olmaktadır. Bu stratejiler yalnızca daha fazla disiplinsiz davranış üretir ve bu noktada bir kısır döngü yaratılabilir (Celep, 2004, s.171)

2.5.2. Disiplin Kurmada Yaklaşımlar

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim anlayışlarına göre disiplin kurma yaklaşımları değişmektedir. Disiplinin bir kurumda kesinlikle oturtulması gerekir fakat disiplini sadece ceza vermek için kullanmamak gerekir. Bu bölümde disiplin kurmadaki anlayışlardan söz edeceğiz.

2.5.3. Önleyici Disiplin

Sınıf veya okul kurallarının oluşturulmasındaki düzenlemelerin, öğrencilerin olumsuzluklarla karşılaşmaması amacıyla yapılması anlayışıdır. Bir anlamda, insanı fanus içine alma anlayışıdır, denebilir.

Önleyici disiplinde temel amaç aslında, bireyin dışarıdan bir karıma olmadan kendini disiplin altına almasını sağlamaktır. Bu nedenle de kuralların oluşturulmasına bireyin katılımı gerekir (Yüksel, 1998, s. 148).

nsan fitraten temizdir. Hiçbir günah ve suçta alı mı olarak do maz. yi veya kötü davranı ları sonradan kazanır. Çocu un yeti tirilme tarzı, anne babanın tutumu, çevresinin ve arkadaş larının durumuna göre bazı kötü veya iyi alı kanlıklar kazanır. Olumsuz bir davranı ta bulunan ö renciye ceza ile kar ılık vermek yerine, önceden tedbirler alıp, ö rencinin o kötü alı kanlıkları hiç kazanmayaca ı düzenlemeler getirme ye dayalı disiplin anlayı ıdır.

Bunun, günümüz artlarında ancak kısmen uygulanabilecek bir yakla ım oldu u kanaatindeyim. Bir insanı günümüz artlarında kötülüklerden uzak tutmanın tamamıyla mümkün olaca ını sanmıyorum. Ama çocuklar için bazı önleyici tedbirlerin alınması yararlı olur. Her şeyin serbest olması, ki iliklerini tam kazanamamı ö rencileri daha da kötü sonuçlara sürükleyebilir. Kendisini dolaylı veya direk olarak felâkete sürükleyecek kötü inanı ve davranı ları, tam anlamıyla kavrayamamı bir çocu u, türlü tehlikelerle dolu bir dünyaya ba ıbo bir ekilde salmak büyük bir duyarsızlıktır.

2.5.4. Korkuya Dayalı Disiplin

Ö rencileri sindirip korkutma kültürüne dayalı bir disiplin anlayışıdır. Cezanın en katı bir şekilde uygulanmasıyla sağlanır. Ö rencilerin her an ceza gelir korkusunu yaşamalarıdır. İnsanları eyleterek, onlara davranışlar kazandırma gücü ve becerisi olmayan öğretmen ve idareciler bu tarz bir disipline başvurur. Ö renciler, azarlanma, baskınlama, alay edilme korkusu içindedirler. Sınıf veya okul kurallarının her bir maddesinin sonu, işlenen suçlara hangi cezaların verileceğini ihtiva ediyorsa bilin ki, o okul veya sınıfta korku kültürüne dayalı bir yönetim vardır.

2.5.5. Yüreğe Dayalı Disiplin

Bu yaklaşımda ıslah etme düncesi hâkimdir. Olumsuz davranış gösteren öğrencilere hemen ceza vermek yerine, onun bu alışkanlıklarından vazgeçmesi için çabalar yapmak gerekir. Okulda sigara içilen yerleri iyi tespit edip kontrol etme, kötü örnek olan öğrencileri bu kötü alışkanlıklardan vazgeçirme; mümkün de ilse ayıklama, baskınlık sebeplerini bulup giderme, eğitim semineri ve çabalar düzenleme, sınıf ortamını daha verimli hâle getirme gibi ıslah hareketleriyle olumsuzluklar giderilmeye çalışılır (Boz, 2003, s. 213).

2.6. SINIFTA DİSİPLİN

Sınıf ortamı farklı özelliklerine sahip öğrencilerin bir araya gelmesiyle oluşur. Her bir farklı yapıya sahip bireylerin sınıf içerisindeki davranışları da farklı şekillerde olacaktır. Tüm bu davranışların kontrol edilmesi disiplinin kapsamı içindedir. Okul ve sınıfta disiplinden bahsetmek için ilk önce öğrencilerin istenmeyen davranışlarını tespit etmek gereklidir. Okul veya sınıfta oluşmayan yazılı veya yazılı olmayan kurallara aykırı davranış ve öğrenme-öğretme faaliyetlerinin etkinliğini azaltmaya yol açan tüm davranışlar olumsuz olarak algılanır. Olumsuz davranışların ortaya çıkması sınıf atmosferini gerginleştirir, dikkatin akademik faaliyetlerden ortamdaki çeldiricilere kaymasına yol açar. Bu durumda hem

ö renciler ve hem de ö retmen etkilenir. Sınıf ortamında bozulan dengeyi tekrar sağlamak, olumlu bir sınıf atmosferi yaratmak hem oldukça zaman alıcıdır hem de etkili ö retmenlik becerisi gerektirir. Çünkü, problemlerle başa çıkmada yetersiz ö retmenler bu tip davranışlar karşısında gereksiz cezalandırma yoluyla, ortamı olumluya döndürmek bir yana daha gergin bir ortam oluşturmaya sebep olabilirler.

Olumsuz davranışların etkisi ortaya çıkardığı sonuçlara göre değerlendirilir. Bu sonuçlar, bazen gözle görülebilir bazı zararları ortaya çıkarır ve disiplin cezası gerektirir. Örneğin, sınıftaki bir materyale zarar verme, arkadaşlarına fiziksel zarar verme, hırsızlık, ö retmene sözel saldırıda bulunma vb. Ancak, bazı olumsuz davranışlar vardır ki, sonuçları gözle görülebilir bir olumsuzluk yaratmadığı için göz ardı edilir ve üzerinde fazla durulmaz. Örneğin, gereksiz sorularla dersin etkinliğini düşürme ve zamanın verimsiz kullanılmasına sebep olma, gürültü vb. hareketlerle sınıfın dikkatini dağıtma gibi. Bu tür davranışlara yönelik olarak etkin önlem alınmaz ve bu davranışlar olumluya dönüşürülemez ise tüm sınıfın öğrenme ve olumlu davranışlar kazanmasını ve hatta bazı öğrencilerin olumsuz davranışlara yönelmesini etkileyeceği için daha akıllı sonuçlar ortaya çıkarabilirler.

Sınıfta bulunan öğrenciler farklı geçmiş yaşantılara, farklı kişilik yapılarına, farklı ilgi ve yeteneklere sahip olarak heterojen bir yapı oluştururlar. Bu heterojen yapı sınıfta meydana getirilen öğrenme-ö retme faaliyetleri sırasında farklı davranışların meydana gelmesine ve farklı görüntülerin ortaya çıkmasına yol açabilir. Bazı öğrenciler öğretmeni dinlerken bazıları defterine not tutabilir, bazıları açık bir şekilde derse katılırken bazıları istenmeyen davranışlarda bulunabilirler. Bazı öğrenciler derste öğretilenleri ilginç ve önemli bulurken bazıları önemsiz ve sıkıcı bulabilir ve davranışlarıyla bunları belli edebilirler, öğrencilerin farklı özelliklere sahip olması bunlara benzer birçok davranışta bulunmalarına neden olabilir.

Etkili öğretmenler bu davranışların nedenlerini bilgi ve tecrübelerine dayanarak veya empatik bir bakış açısıyla tahmin edebilir, bu davranışları sınıfın sosyal ve duygusal ortamı içerisinde olumluya dönüştürmek için çaba gösterir ve öğrenme-ö retme faaliyetlerinde ve sınıfın iletişim sisteminde birçok değişiklik yapabilir. Bazı öğretmenler ise, istenmeyen davranışların

farkına varmaz veya çözüm getirmeyen gereksiz müdahalelerle problemin büyümesine yol açabilir.

Ö renme-ö retme faaliyetlerinin verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, her öğretmen için, her öğretmenin öğretme becerilerinin yanı sıra genel anlamda bir sınıf yönetim stratejisinin ve özel anlamda istenmeyen davranışların ortaya çıkmasını önleme ve engelleme bu tür davranışların ortaya çıkmasını önlemek için bunları giderme stratejisinin bulunması gerekir. Aksi takdirde, Öğretmenin kendisi bazen istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına sebep olabilir veya disiplin problemleri sınıfın temel özelliklerinden birisi haline gelebilir. Buna göre, etkin bir sınıf yönetimi için öğretmenlerin, Öğrencilerin bütün davranışlarını olumluya dönüştürme çabası özel bir öneme sahiptir ve bu çabalarda bilimsel bakı açıları esas alınmalıdır.

2.6.1. Sınıfta İstenmeyen Davranışlar

Öğretmenlerin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları, bir anlamda önemli bir disiplin sorunudur ve etkin öğretim etkinliğinin yürütülmesinde büyük bir problem oluşturur. Okulda ve sınıfta, öğretimsel çabalara engel olan davranışların tümü istenmeyen davranış olarak nitelendirilir. Dersin akışını bozan, hedef davranışlara ulaşmayı zorlaştıran veya engelleyen her davranış, istenmeyen davranıştır (Ilgar, 2000, s. 167). Sınıfta istenmeyen öğrenci davranışları sadece etkin öğretimi engellemez, bununla birlikte bazı fiziksel ve psikolojik huzursuzlukları da beraberinde getirir. İstenmeyen davranışlardan bazıları, en büyük etkisini davranışı yapan üzerinde gösterir ama bir kısmı bunun ötesinde öğretmeni, sınıfın tümünü ve dersi olumsuz etkiler (Bağcı, 1999, s.95). Sınıfta istenmeyen davranış öğrencilerin öğretmenlerin ortak haklarını istismar eden ihmal eden öğretimsel amaç plan ve etkinlikleri olumsuz etkileyen, engelleyen davranışlardır (Küçükahmet, 2003, s.17).

Sınıfta öğretimsel çabaları engelleyen her türlü davranış istenmeyen davranış olarak adlandırılır (Bağcı, 1999, s.117).

İstenmeyen davranışların sağlıklı bir şekilde tanımlanması bu tür davranışların değerlendirilmesi açısından belirleyici bir öneme sahiptir (Aydın, 2000, s. 149).

istenmeyen ö renci davranı ları, ö rencilerin ya ları, cinsiyetleri, sosyo -ekonomik düzeyleri, psikolojik özellikleri gibi pek çok etkenlere ba lı olarak farklı biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Davranı lar, zamana, mekana ve ko ullara göre istendik ya da istenmedik özelli i kazanırlar. Yine aynı ekilde istenmeyen davranı ların sıklı ı da ya tan ya a, ö retmenden ö retmene, dersten derse farklılık gösterebilmektedir. istenmeyen davranı sınıfa derse zamana ve duruma göre de i ebilmektedir. O halde herkesin üzerinde anla tı ı istenmeyen davranı ı listelemek ve tanımlamak oldukça zordur. Ancak ö rencilerin sınıf içerisindeki davranı ları istenmeyen davranı olarak adlandırabilmek için dört temel ölçütümüz vardır (Kaya , 2002, s.175):

1. Davranı ın ö rencinin kendisinin ya da sınıftaki arkada ların ö renmesini engellemesi.
2. Davranı ın ö rencinin kendisini ya da arkada larının güvenli ini tehlikeye sokması.
3. Davranı ın okulun araç ve gereçlerine ya da arkada larının e yalarına zarar vermesi.
4. Davranı ın ö rencinin di er ö rencilerle sosyalle mesini engellemesi

Sınıf içerisinde ö renciler etkile im yapısı içerisinde çe itli davranı larda bulunurlar. ö retmeni dinleme, soru sorma, bir konuyu açıklama, arkada larıyla konu ma, pencereden dı arıya bakma, sorulan soruya cevap vermeme, uyuma, yazma, espri yapma dü ünme vb. Bu davranı ların hepsi çe itli sıklık derecelerinde tüm ö renciler tarafından gösterilir. Ancak, bu davranı ların algılanma biçimi; davranı ı yapana, davranı ın yapıldı ı ki iye, davranı ın yapıldı ı zamana, davranı ın yapılmı ekline göre farklılık gösterir.

Davranı ı yapan ki inin akademik ba arı ve sosyal ileti im özelliklerinin ö retmen ve sınıf tarafından kabul edilme biçimi, yapılan davranı ın farklı algılanmasına yol açar. yi özellikle re sahip oldu u kabul edilen ö rencilerin sınıf içerisinde yapmı oldu u davranı ların bir ço u kabul sınırları içerisinde görülürken, olumsuz algılanan çocukların yapmı oldu u davranı ların birço u olumsuz olarak görülebilir.

Yapılan davranı ların algılanma biçimi ö retmene göre de i ebilir. Yapılan bir davranı bir ö retmen tarafından, ö renme-ö retme sürecinin bir parçası veya bir uyarıcı olarak algılanırken bir di er ö retmen tarafından olumsuz algılanabilir. Ö retmenlerin ö rencilerin

davranı larını algılama biçimi davranı larını de i tirmesinde ö rencilere yönelik olarak davranı larını düzenlemesinde etken bir faktördür.

Aynı zamanda, ö rencilerin yapmı oldukları davranı lar zamana ve davranı tarzına göre de farklı algılanabilir. Ö retmenin dikkatin yo unla tı ı bir zamanda ö rencinin gereksiz yaptı ı bir espriyi algılama "içimi, dikkat yo unlu unun az oldu u bir sohbet ortamına göre de i iklik gösterir. Bununla birlikte, ö rencinin bir fikre kar ı çıkarken veya bir fikri aklarken göstermi oldu u konu ma veya yapmı oldu u hareket tarzı o davranı ın farklı ekilde algılanmasına ve tepkilerin farklıla masına yol açabilir.

Bu da göstermektedir ki bir davranı ın olumlu veya olumsuz algılanma biçimi, sınıfın ortamının o andaki özelli ine göre de i ebilir . Ancak bazı davranı lar vardır ki bunlar tüm bireyler tarafından her zaman için aynı ekilde algılanır. Örne in, sınıftaki e yalara zarar verme, arkada nı rahatsız etme vb.

Sınıfta istenmeyen davranı ların görülmesinin temelinde dört ana sebep etkin olara k rol oynamaktadır. Bunlar; (1)ö retilenlerin önemsiz ve sıkıcı olması ve ö retim esnasında iyi yapılandırılmaması, ö rencilerin akademik çalı maya güdülenmesini engellemektedir, (2) sınıfta otoriter fikir ve kuralların hakim olmasının yarattı ı sınırlama lara ö renciler kar ı çıkmaktadırlar (3) ö retmenlerin akademik ve psikolojik açıdan kendine güvenlerinin zayıf olması dolayısıyla sınıfı kontrol etmede ba arısız olmaktadır ve (4) ö ren ciler akranlarının dikkatini çekmek için ihtiyaç duydu u bazı davr anı lar, (istenmeyen davranı lar) gösterme arzusu içindedirler .

Ö rencilerin sınıf içerisinde en fazla kar ıla ılan disiplinsiz davranı ları öyle sıralanabilir:

Sınıfa gürültülü biçimde girmek,

Di er ö rencilerin üzerine yürümek ve onları iteklemek,

Ba kalarına ba ırmak,

Otururken sıraya vurmak,

Komik olmaya çalı mak,

Derste çevresine dönmek,
Sınıfta söz almadan konu mak,
Sandalyeleri sallamak,
Sınıfta izinsiz dola mak,
Arkada larla konu mak ve fısılda mak,
Ba kalarının dikkatini da ıtmak,
Sırayı dizlerle kaldırmak,
arkı söylemeye ya da mırıldanmaya ba lamak,
Dikkat da ıtıcı sözlü ya da fiziksel gürültü yaratmak,
Sürekli nesnelere oynamak,
Yerinde desteklere saldırganca tepkide bulunmak,
Sınıfta etrafa uçaklar fırlatmak,
Di er Ö rencilerin çalı masına müdahale etmek,
Di er ö rencileri kızdırmak ve onlara sata mak,
Huysuzluk patlamaları sergilemek,
Di er ö rencilerin sahip olduklarını çalmak,
İgisiz yorumlarda bulunmak,
Di er ö rencilerin ya da ö retmenin e yasına zarar vermek
Uç nokta utangaçlık,
Çekingenlik,
Yeni durumlara kar ı korku içinde olmak,
Seçici dilsizlik
A ır ı akademik çalı malar,
Sıklıkla hayallere dalma,
Yersiz kaygılanma,
Zayıf ö renme dürtüsü,
"Ba ka bir dünyada kaybolmu " görünmek,
Takıntılı ya da içsel duyuların esiri olmak,
Gere inden fazla kesinlik,
Kılı kırk yarma,

Kabul görme ve övgüye zayıf tepki verme,
Seslenildi inde yanıt vermede ba arısızlık,
Sınıf ö retmenine a ırı ba lanma,
Hiçbir biçimde yardım rica etmeme,
Göz göze gelmeme,
Soruları yanıtlarken uç noktada gerginlik,
Sorulara ilgisiz yanıtlar verme,
Sıklıkla bir cümlemin ortasında iken konu masının kesilmesi (Celep, 2004, s.175).

2.6.2. İstenmeyen Davranı ların Sınıflandırılması

Sorun Olmayan Davranı lar: Kısa dikkatsizlikler, bazı ö rencilerin konu ması, ödev üzerinde çalı ırken kısa ara vermeler gibi ortak davranı örneklerinden olu ur.

Küçük Sorunlar: Sınıf i lemleri ve kurallarına kar ı olan davranı ları içerir. Örne in ö rencinin oturdu u yerden izin almadan kalkması gibi küçük, fakat rahatsızlık verici davranı larıdır.

Önemli Sorunlar: Bu davranı lar e itim etkinli ini bozan ve ö renmeyi engelleyen davranı larıdır. Bu gruptaki davranı lar çok ciddidir; ancak okul kuralları veya sınıf baskısı ile izole edilirler. Örne in di er ö rencilere iddet uygulama veya kavga eylemi gibi.

2.6.3. İstenmeyen Davranı ların Etkenleri

Herhangi bir okulda veya derslikte bir disiplin problemi çıkmı sa, bunun mutlaka bir nedeni vardır. Sınıf ortamında meydana gelen istenmeyen davranı ların kaynakları ö retmenin, ö rencinin, sınıfın fiziksel yapısının, sınıfın içinde bulundu u okulun, çevrenin (uzak ve yakın) sahip oldu u özelliklere göre de i iklik göstermektedir. Sınıftaki istenmeyen ö renci davranı larının önüne geçilebilmesi bu davranı ların ortaya çıkmasında etkili olan nedenlerin bilinmesine ba lıdır.

Sınıf Dışı Etkenler: Sınıf içindeki istenmeyen davranışların büyük bölümü sınıfın dışında yaşanan olaylardan kaynaklanmaktadır. Öğrencinin içinde yaşadığı çevre, aile ortamı ve okul, davranışlarının temel kaynağını oluşturur. Bu çevrede yaşanan insanların eğitim düzeyleri, öğrencilerin davranışları üzerinde önemli ölçüde etkilidir, dolayısıyla öğrencilerin davranışlarına yansıtılarak sınıf içine taşınır. Eğer öğretmen, yalnızca sınıf içi davranışları ile uğraşırsa, sınıf dışı etkenleri göz ardı ederse başarıya ulaşması hem zor olur hem de kalıcı olamaz. Sınıf dışı etkenler; okul, çevre ve aile olmak üzere üç başlık altında incelenebilir.

Okul: Okulun fiziksel özellikleri, durumu, öğrenci sayısı, kuralları, yönetim yapısı gibi birçok detay sınıf içine yansıtılarak öğrencilerin tutum ve davranışlarını etkiler. Eğitim - öğretim için gerekli olan materyal, araç, gereç ve kaynakların yokluğu ya da yetersizliği öğrenciyi istenmeyen davranışa sevk eden diğer bir nedendir. Gottfredson ve diğerlerine göre okulun olumsuz davranışa yönelten bir yanı sıra kurallar ve olumsuz davranışlar konusunda yöneticilerin, öğretmenlerin farklı görüş ve uygulamaları da olmaktadır (Bar, 1999, s.106).

Çevre: Öğrencileri problem davranışlara sevk eden en önemli faktörlerden birisi okulun sosyal çevresidir. Okulun bulunduğu fiziksel, kültürel ve sosyal çevre öğrenci davranışları üzerinde büyük ölçüde belirleyici etkilere sahiptir. Öğretmenin, çevrede karşılaşılan bazı olumsuz davranışların sınıf ortamına girmesini önleyebilmesi için çevreyi tanıması, ekonomik, sosyal, kültürel geçmişi ve kaynaklarını çok iyi bilmesi gerekir. Öğrencilerin içerisinde yaşadıkları çevre, davranışlar üzerinde büyük etkiye sahiptir. Bazen çevreyi değiştirmeden davranışları değiştiremezsiniz (Apuhan, 2002, s.128).

Aile: Aile öğrenci davranışının şekillenmeye başladığı, örnek alındığı, bazı temel davranışların kazanıldığı yerdir. Öğrenciler zamanlarının önemli kısmını ve ilk sosyalleşmelerini aile içinde tamamladıkları için, istenmeyen davranışların kaynaklarının ilk çekirdekleri de aile içinde atılmaktadır. Ailedeki birey sayısı, ailenin gelir ve eğitim durumu öğrenci davranışlarını etkileyen faktörlerden bazılarıdır. Sınıf ortamında gözlenen istenmeyen öğrenci davranışlarının aileden kaynaklanan diğer bir nedeni ise anne-baba tutumlarıdır.

Aileyle ilgili olarak ö retmenin aileyi tanınması ve aile ile ili ki kurması ortaya ıkılabilecek bazı olumsuz davranı ların önlenmesinde etkili olabilir.

Sınıf İçi Etkenler: İstenmeyen davranı ların ortaya ıkmasında sınıf dı ı etkenler kadar sınıf İçi etkenler de önemlidir. Ö renciyi istenmeyen davranı lara yönelten sınıf İçi etkenler; ö retmen, ö renci ve fiziksel ortam olmak üzere gruplandırılabilir.

Ö retmenden Kaynaklanan Nedenler: Ö retmen nitelikleri sınıf yönetiminin kalitesi ve ba arısı üzerinde önemli ölçüde etkilidir. Etkili bir sınıf yönetiminde ö retmenin her eyden önce yapması gereken ilk i ö rencileri tanımak olmalıdır. Ö retmen hangi davranı ın nerede ve nasıl yapılması gerekti ini, buna kar ılıklı hangi davranı ın nerede ve nasıl yapılmaması gerekti ini ö rencilere anlatmalıdır. İstenmeyen davranı ların olu masında ö retmenlerin yetersizlikleri büyük rol oynamaktadır. Derste ö retmenin sürekli aktif, ö rencinin pasif olması, ö rencilerin dikkatini da ıtır. Ö retmenin ö renci ile alay etmesi, ö rencilere kaba davranması, ö renciler arasında ayırım yapması, ö rencilerle gerekli ileti imi kuramaması, ö retmenin toplumsal beceri eksikli inden kaynaklanan istenmeyen davranı ların ortaya ıkmasını sa lar. Ayrıca ö retmenin ki sel özellikleri, özgüven, tükenmi lik, ba arısızlık korkusu vb durumlar, ıcocuklardan ho lanmama ve özel sorunları (evlilik vb.) sınıf İçi disiplin sorunlarının kayna ını olu turabilir.

Ö renciden Kaynaklanan Nedenler: Duygusal problemler ya ayan bazı ö renciler, okul hayatının gerektirdi i sorumlulukları yerine getiremeyince, sınıfa ve okula uyum sa lamakta zorlanırlar. Bazı ö renciler ö renim ya antılarında kar ılıklı tıkları ba arısızlıklar nedeniyle sınıfta dersi takip etmeyerek sürekli sınıfın hava sını bozmaya ıalı ırlar. Ö rencinin, ö retmeni ve arkada larıyla etkile im düzeyinin dü ük olması, sosyal becerilerde yetersiz olması, arkada ının olmaması, okulu sevmemesi, sosyal doyumsuzluk İçinde olması gibi pek çok neden ö renciyi sınıf ortamında görm ek istemedi imiz davranı lara itmektedir.

Fiziksel Ortamdan Kaynaklanan Nedenler: Sınıfın fiziksel ko ulları, gürültülü ve kalabalık olu u, ısı ve ılık durumu ö renci performansı üzerinde önemli ölçüde etkilidir. Fiziksel açıdan

kötü yapılandırılmış bir ortamda, öğrencilere eğitimin amacı olan istenilen davranışları kazandırmak yani davranış değişikliği sağlamak kolay değildir.

Sınıf ortamında oluşan davranış problemleri genel olarak bireyin akademik faaliyetlere yönelik davranışlarında, öğretmen ve arkadaşlarına karşı gösterdiği davranışlarda veya fiziksel ve donanım ortamına zarar verme şeklinde olabilir.

Akademik Açısından Problemler

Sınıf ortamında gerçekleştirilmeye çalışılan faaliyetlerin önemli bir kısmı akademik olarak görülebilir. Birey bizzat aktif olarak öğretmenin belirlediği davranışları kazanmak için belirli faaliyetlerin içerisinde yer alır ve bu faaliyetlerin bir kısmını okulda veya okul dışında gerçekleştirir. Ancak bazen bu faaliyetleri gerçekleştirmede bireyin gerekli duyarlılığı göstermediği ve hatta zıt yönde davranış görülebilir. Bir veya birkaç bireyin akademik açıdan istenilen davranışları yerine getirmemesi hem o bireylerin amaçlanan davranışları kazanmasını engeller hem de sınıftaki diğer bireylerin de olumsuz davranışlara yönelmesini sağlar.

Derse ilgisiz kalma: Öğrenme-öğretme faaliyetleri devam ederken öğrencilerin bir kısmı derse ilgisiz kalmakta ve ortamdaki çeldiricilerle ilgilenmektedir. Sınıf faaliyetleri esnasında, öğrencilerin elindeki kalemi atıp tutması, kafasını masanın üzerine koyarak uyuma pozisyonuna geçmesi, hayal kurması, pencereden dışarıyı izlemesi, defterine veya herhangi bir kağıda karalamalar yapması vb. bu davranışlar arasında görülebilir.

Öğrenci pasifliği: Öğrenci gerçekte derse ilgisiz değildir ve örtük olarak derse katılmaktadır. Bir fikri açıklama, anlamadığı noktalarda öğretmene soru sorma, öğretmenin sorduğu sorulara cevap verme vb. davranışları açık olarak göstermemektedir. Grup çalışmalarında barırsız olur, ihtiyaç duyduğu durumlarda yardım alamaz, kendine güveni ve yeterlik algısı oldukça zayıflar. Bu tip çocuklarda öğrenme verimliliğinde düşmeler ve içe kapanmalar gözlenir.

Verilen görevleri yapmama: Okul içinde ve dışında verilen ödevleri yapma/ ve çetli mazeretlerle kendini savunmaya çalışır. Bazen daha da ileriye giderek bir başka ödevi aynen kopya etme yoluyla öğretmenini aldatır ve bilgi hırsızlığı yapmış olur. Bu davranışlar, bireyin sorumluluk duygusunun zayıflamasına, çalışmaya oranının düşmesine ve sonuçta ciddi başarısızlık problemlerine yol açar.

Sosyal açıdan problemler

Sınıfta bireyin çalışmaya becerilerinin dışında arkadaşlarına vermiş olduğu zararlar ve sınıfın uyumunu bozmaya yönelik davranışlar sosyal problemi kapsamı içinde değerlendirilebilir. Arkadaşlarına fiziksel olarak zarar verme, sözlü olarak satma, gereksiz soru veya açıklamalarla dersin farklı yönlerine kaymasına yol açma, öğretmenle çatışmaya girerek sınıfta olumsuz atmosfer oluşturma.

Öğretmenle çatışmaya girme: Özellikle ergenlik döneminde en sık karşılaşılan problemler arasında yer alır. Bir otorite olarak kabul ettiği öğretmeni zor duruma düşürme yoluyla kendi üstünlüğünü kabul ettirme ve bu yolla sınıf içerisinde popüler olma düşüncesi öğretmenle çatışmaya başlatır. Çatışma, gereksiz sorular sorma yoluyla öğretmeni zor duruma düşürme düşüncesinden, sözlü satmalar ve hatta fiziksel güç kullanma durumuna kadar giden bir süreçte meydana gelebilir. Elbette bu çatışmanın tek sorumlusu öğrenci değildir. Öğretmenin davranışlarının da bu çatışmanın büyümesinde rolü olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin kendi aralarındaki olumsuz iletişim: Bunlar içerisinde en önemli olanı öğrencilerin kendi aralarında yüksek sesle dersle ilgili veya ilgisiz konularak sınıfta gürültünün oluşmasına yol açmasıdır. Bu gürültü, sözlü iletişim engeller, öğretmen ve öğrencinin dikkatini dağıtır. Bununla birlikte, öğrencilerin kendi aralarında çatışmaya girmeleri, uygun olmayan bir dille birbirlerine hitap etmeleri, dersle ilgili olarak öğrenci - öğrenci tartışmalarında kullanılan üslubun uygun olmaması ve bazı hakaretleri içermesi sınıfta görülen sosyal problemler içerisinde yer alır.

Derse geç gelme: Ö rencinin ö retmenden sonra, yani ö renme -ö retme faaliyetlerinin aktif olarak başlamasından sonra derse girmesi ö retmenin ve Ö rencilerin dikkatini da ıtmaya ve tekrar derse dönünceye kadar belirli zaman diliminin verimsiz kullanılmasına yol açar. Bunun sıklıkla tekrarlanması ise, gelecekteki ciddi bazı disiplin problemlerinin habercisi olarak görülebilir. Çünkü, tekrar sıklığı arttıkça bu davranışların tesadüfen veya bir ihtiyaca bağlı olarak meydana gelme ihtimalini azaltır ve amaçlı olarak bir meydan okuma ve istediği gibi davranabileceği imajını vererek kendi üstünlüğünü kabul ettirme düncesinin etkin olduğunu ortaya koyabilir.

Fiziksel Donanım ve Ortama Zarar Verme

Olumsuz davranışlar içerisinde en ciddi tehlike yaratan davranışlar bu kategoride yer alır. Bu tür davranışlar, çocuklarda görülen duygusal problemlerle ilişkili olarak düşünülmelidir. Bu davranışlar içerisinde sert cisimlerle (çakı vb.) sınıfın duvarını yaralama, amaçlı olarak sıraların üzerine çizme veya çetle ekiller yapma, ö retim materyallerine kasıtlı olarak zarar verme, okulun malzemelerini çalma vb. yer alır. Bu çocuklarda okula veya ö retmenlere karşı gizli veya açık (Bazen kendisi de bunun farkında olmayabilir) bir azgınlık ve zarar verme duygusu hakimdir. Bu duygusal yapı çocukları okul malzemelerine zarar vermeye götürmektedir.

Yukarıda üç ana kategoride toplanan olumsuz davranışların farkına varılması, ortaya çıkmadan önce önlenmesi veya ortaya çıktıktan sonra giderilebilmesi için bu davranışların ortaya çıkmasında etkin kaynakları belirlemek gerekir (Okutan vd., 2007, s. 151).

2.7. STENMEYEN DAVRANI LARIN NEDENLER

stenmeyen davranışların nedenleri çok olabilir. Bu durumdaki bakış açısı şöyle olmalıdır: Sorunların nedenleri “ kök sorun”, belirtileri de “yansıma sorun” olarak algılanmalıdır. Kök sorunlar; asıl neden yeni kaynaktır ve bunlar yansıma sorunları üretir. Kök sorunlara yönelmek yerine yansıma sorunlarla uğraşmak, dümanla savaşmak yerine gölgesi ile mücadele etmek gibidir. Bu yaklaşım çoğu kez kaynak ve umut yitimi ile sonuçlanır.

Yapılması gereken, sorunun görüntüsü ile u ra mak yerine nedenlerini ortadan kaldırmaktır (Bilge, 2003, s. 274). stenmeyen davranı ları u ekilde sınıflandırmak mümkündür:

A. stenmeyen Davranı ların Sınıf ç i Nedenleri

- 1-Sınıfın fiziksel düzenlemesi
- 2-Sınıfın yapısı
- 3-Ö retmenin özelli i
- 4-Ö rencilerin özellikleri
- 5-Ö rencilerin bir birleriyle olma ili kileri
- 6-E itim programları

B. stenmeyen Davranı ların Sınıf Dı ı Nedenleri

- 1-Ö rencinin aile ortamı
 - 2-Ö rencinin ya antı çevresi
 - 3-Ö rencinin yeti ti i kültürel ortam
 - 4-Okul yönetiminin demokratik bir okul ortamını olu turamaması
 - 5-Okul yerle im düzeni
 - 6-Etkili bir veli okul - ö retmen ili kisinin sa lanamaması
 - 7-Ö retim için gerekli kaynak ve araçların yoklu u
 - 8-Etkili bir rehberlik hizmetinin sunulamaması
- (http://egitirim.inonu.edu.tr/bilal_kuralsiz.htm).

2.8. STENMEYEN DAVRANI LARIN ÖNLENMES

Bir sınıf ortamında çe itli geçmi ya antı ara, de er yargılarına, ilgilere, yetenek ve zeka düzeylerine sahip bireyler bulunmaktadır. Bunların her birinin ihtiyaçları, öncelikleri, ö renme hızları, bili sel giri davranı ları, ö renme stilleri, çalı ma alı kanlık ve tutumları birbirinden farklıdır. Bu kadar farklı özelliklere sahip bireylerin bulundu u bir ortamda, hepsinin istenilen davranı ları aynı düzeyde göstermelerinin ve birbirine benzer davranı larda bulunmalarının beklenmesi mantıklı de ildir. Ö rencilerin sınıfta buldukları günlük ve yıllık süre açısından

bakıldı ında, zamanının küçümsenmeyecek bir bölümünün sınıfta ve aynı sırada oturarak geçti i söylenebilir. İnsanlar farklı zamanlarda, farklı duygusal yapı içerisinde bulunurlar (Okutan vd., 2007, s.167).

Ö retmen, günlük sınıf ortamının düzenlenmesinde kendi gücünü ve rolünü ortaya koyarak dikkatleri istendik davranı a yöneltir ve bunları güçlendirici peki tireçler verir. Bu yakla ım ö retmenin sınıf düzenlemesi ve sınıf ortamındaki etkisini göz ardı etmez. Ancak ö retmen ö rencilere her eyden önce güven vererek onları potansiyel bir sorundan çok do ru yapmaya eğilimli bir insan olarak görmelidir (Kaya, 2002, s. 178).

Sınıf içerisinde meydana gelebilecek disiplin sorunlarını ya da olumsuz davranı ları engellemek için ö retmenin belirli davranı ekilleri vardır. Bunlar u ekillerde sınıflandırılabilir:

2.8.1. Sınıfa Hakimiyet

Sınıf hakimiyeti, ö retmenin sınıfın bütünüyle ilgilenmesi, sınıfta ola tüm olayların farkında olması ve gerekli gördü ü müdahaleleri zamanına ve etkin bir ekillde uygulama sı anlamında dü ünülebilir. Buradaki hakimiyet kavramı, ilk bakı ta baskıcı bir yöntemi ça rı tırabilir, ancak gerçekte sını atmosferini olumlu tutarak, demokratik yapıyı zedelemeyen problemi müdahalede etkinlik anlamındadır. Bunu gerçekte tirirken ö retmenin sahip olması gereken iki temel özellik; psikolojik ve akademik olarak kendine güvendir(Okutan vd., 2007, s.168).

Sınıf hakimiyetini en fazla etkileyen unsurlardan biri ö retmenin sınıf rinde rahat veya tedirgin olmasıdır. Rahat ve kendine güvenli olan (dersine ve konusuna hakim) bir ö retmen, derste kazandırılacak davranı lar ve ö renci davranı larına farklı anlamlar yükleyerek onlarla çatı maya girme gibi bir problem ya amadı ı için tüm dikkatini sınıfa vermektedir. Ayrıca tat - min edici ö renme faaliyetleri uyguladı ndan, ö rencilerin dikkati ço unlukla ders üzerinde yo unla makta ve bu da ö retmene sınıf hakimiyet inde kolaylık sa lamaktadır (Okutan vd., 2007, s.169).

Sınıf hakimiyetini etkili bir şekilde sağlayabilmede; sınıfı bütün olarak gözleme, konulan kuralları etkin bir şekilde uygulama ve problem öğrencileri ve problemin kaynaklarını belirleme önemle dikkate alınması gereken etkinlikler olarak görülebilir (Okutan vd., 2007, s.169).

Sınıfı etkin bir şekilde izleme ve bunu öğrencilere hissettirme: Sınıf yönetiminde etkili olan öğretmenler sınıflarını sürekli olarak izlerler. Öğretmenin sınıfta meydana gelen olayların bütününün farkında olduğunu öğrencilere hissettirmesinde fayda vardır. Öğretmenin dikkatli bir gözlemci olduğunu bilmesi olumsuz bir davranış gösterme eğiliminde olan öğrencilerin rahat hareket etmesini ve diğer öğrencilerin de buna katılmasını engeller. Böylece sınıfa yansıtacak bir problemin barınmasını daha henüz oluşmadan veya erken bir zamanda yok etmiş olur. Sınıfın etkin bir şekilde gözlemlendiğini öğrencilere fark ettirmenin birçok yolu vardır. Bunlar içinde; sınıfta bulunduğu yeri iyi seçme ve öğrencilerle göz teması kurum kullanılabilir.

Sınıfta bulunduğu yeri (pozisyon) iyi belirleme: Özellikle kalabalık sınıflarda olumsuz davranışlar sergileme arzusu içinde bulunan bireyler, arka sıralara veya merkezden uzak noktalara oturma eğilimindedirler. Bunun amacı, öğretmen gözetiminden uzaklaşmak ve kendisine rahat bir hareket alanı sağlamaktır (Okutan vd., 2007, s.170).

Konulan kuralları etkin bir şekilde uygulama: Öğretim döneminin başında sınıfta uyulması gereken kurallar belirlenmiştir. Ancak öğretmenin bu kuralları benimseme durumu, uygulamadaki tavrı ve esneklik sınırları öğrencilerin bu kurallara bakış açısını ve uyumunu etkileyecektir. Kurallar bazen öğrencilerle birlikte konulabildiği gibi öğretmenin ve öğrencilerin dışında da konulabilir. Öğretmenin görevi bu kuralların uygulanmasını sağlamaktır (Okutan vd., 2007, s.171).

Problem öğrencileri ve problemin kaynaklarını belirleme: Bir sınıf ortamındaki öğrenciler çeşitli kültür özelliklerine, değer yargılarına, önceliklere, ihtiyaç ve ilgilere, ilişkisel yapılarına,

sosyal çevreye sahiptirler. Bu bireycin sınıf içindeki davranı ları geçmi ya antılarından edinmi oldu u emalara ve sınıf içerisindeki özelliklere dayanır (Okutan vd., 2007, s.171).

2.8.2. Ö rencilerle leti im

Sınıf içerisindeki olumsuz davranı ları engellemede ba vurulan önemli bir çözüm yolu da ö renci ileti im kurmaktır. leti im ortaya çıkması muhtemel sorunların olu madan fark edilmesi açısından da önem ta ımaktadır.

Ö retmen-ö renci ileti imini artırmada Ö retmenlerin baz ı dikkate almaları gereken önemli noktalar vardır. Sıcak bir sınıf atmosferi yaratma, bütün ö rencilere e it davranma, olumlu dil kullanma, istenilen davranı ları ödüllendirme. leti imi artıran bu faaliyetler istenilen davranı ların ortaya çıkma sıklı nı artırır ve istenmeyen davranı ların süreç içerisinde azalmasını sa lar (Okutan vd., 2007, s.173).

Sınıf içerisindeki ileti imi tam anlamıyla sa lamak amacıyla ö retmenlerin uygulayaca ı belli davranı lar unlardır:

Bütün ö rencilere e it davranma

Sıcak bir sınıf atmosferi yaratma

stenilir davranı ları vurgulayan olumlu dil kullanma

stenilen davranı ı belirleme ve ödüllendirme

2.9. STENMEYEN DAVRANI LARI G DERME YOLLARI

Sınıf ortamında istenmeyen davranı ortaya çıktı ı zaman, ö retmenin hemen bunu fark ed ip giderme stratejisine karar vermesi gerekir. Strateji belirlemede en önemli nokta, ortaya çıkan olumsuz davranı ın niteli idir. Olumsuz davranı lar, dikkatsizlikten kaynaklanan geçici ve sonuçları itibariyle fazla rahatsız edici olmayan bir tarzda olabilir veya sürekli olarak görülen, ö retmene, gruba ve okulun fiziksel ve donanım yapısına zarar ver meye yönelik olup sonuçları itibariyle oldukça a ır problem ortaya çıkara bilecek bir tarzda olabilir.

Bununla birlikte istenmeyen davranı 1 ortaya çıkaran bi reyin sınıf içerisindeki davranı larının genel yapısı da dikkate alınabilir. Genel anlamda prob lem yaratmayan, kurallara uyan ve sınıf faaliyetlerine katılmada istekli bir bireyin göstermi oldu u olumsuz bir davranı ile sıklıkla problem davranı lar gösteren bir bireyin göstermi oldu u bir davranı ın aynı ekilde incelenmesi yanıltıcı olabilir. Davranı ı yapan  renci niteli inin de dikkate alınması gerekir.

 retmenlerin bu konularda çok dikkatli ve duyarlı davranmaları gerekir. Aksi takdirde istenmeyen sonuçlarla kar ıla mak mümkündür.

Problemleri giderme yolları, sonuçları açısından en az zarara yol açan davranı lardan, en fazla zarara yol açan davranı lara do ru a a ıdaki ekilde sıralanmı tır(Okutan vd., 2007, s.183).

1-Sorunu Anlamak: stenmeyen  renci davranı larının engellenmesi için  retmenin ilk yapaca ı ey sorunu te his etmektir. Sorun hakkında bilgi sahibi olan  retmen bununla ilgili çözüme kolay ula acak daha sonra çıkması muhtemel sorunların da önüne geçecektir.

2-Görmezden Gelmek: stenmeyen davranı kısa süreli ise görmezden gelinebilir. Ancak  retmen, görmezden geldi i davranı ı peki tirmekten kaçınmalıdır. Çünkü, istenmeyen bir davranı ta bulunan  renci, bu davranı ının  retmen tarafından görmezden gelinmesiyle bunun kabul edilebilir bir davranı oldu unu dönerek aynı davranı ı tekrarlayabilir. Ö retmen tekrarlanan bu davranı ı da görmezden gelirse, istenmeyen davranı ların peki mesine neden olur. <http://www.egitim.aku.edu.tr/davranis.doc>

Görmezlikten gelmenin sa ladı ı önemli a vantajlardan bir tanesi o davranı ı yapan bireyin, grup önünde zor duruma dmesinin engellenmesidir. Birey, yaptı ı bir davranı tan dolayı (zellikle kasıtlı olmayan ve geçici olarak meydana gelen davranı lar için) haksız oldu unu kabul etse dahi, grup önünde zor duruma dt ü zaman savunmaya geçer ve kendisini bu duruma dren ki iye kar ı bir kızgınlık duyar. Bu,  rencinin gelecekteki yapaca ı davranı lara yönelik olarak bir zemin hazırlayabilir (Okutan vd., 2007, s.184).

Bazen yanlış davranışın görülmesi, ödül etkisi yapıp, davranışın pekiştirilmesine diğ er öğrenciler tarafından da yinelenmesine neden olabilir (Bağcıoğlu, 2000, s. 220).

3-Uyarmak: Sözel olmayan yollarla yapılan uyarılar işe yaramıyorsa veya öğrenci tarafından dikkate alınmıyorsa, istenmeyen davranışı durdurmak için kullanılması gereken bir yöntem, sözel olarak uyarmadır. Sözel olarak uyarma çeşitli formlarda sunulabilir: (1) soru sorma, (2) isimle uyarma ve (3) kralları hatırlatma(Okutan vd., 2007, s.187).

İstenmeyen davranışa karşı öğretmenin beklemeden uyarma eylemine geçmesi önerilmektedir. Aksi halde yanlış davranış sürer. Öğrenci öğretmenin gördüğü halde harekete geçmediğini görürse bundan onay ve cesaret alabilir. Yanlış davranışların vaktinde görülmesi öğretmenin sınıftan haberdar olduğunu gösterir (Bağcıoğlu, 1999, s. 166).

4-Derste Değişiklik Yapmak: İstenmeyen davranış derste ilginin azaldığını ve dersten kopulduğunu gösterir. Ders öğrenci için ilginç olmaktan çıkmıştır. Öğretmenin sınıfı ilginç bir yer yapması gerekir. Dersin düzeni, akılcılığı ve yönetsel başarıyla ilgili kararsızlık ve geçicilik ders dışı davranışları artırır. Böyle durumlarda ortam, yöntem ve öğretmen davranışlarının bir kaçında değişiklik yapmak gerekir. Sorunları sınıf etkinliğine katılmayan öğrenciler yaratır ve diğerlerini de etkinliklerden koparabilir. Bu durumda istenmeyen davranışın nedenini ortadan kaldırmak, o öğrencileri sınıf etkinliğine katıcı düzenlemelere başvurmak gerekir. Sorun iddetlenmiş ders ikinci plana itilmi, duygusal mantığın yerine geçmişi derste bir süre ara vermek gerekir. Ara vermek, sürdürülen etkinliğe ara verip başarıya geçme olabileceği gibi dersi kesip “beş dakika sonra sınıfa geliriz şimdi biraz dışarı çıkıp hava alalım” denip sınıf dışına çıkarmada olabilir (Bağcıoğlu, 1999, s. 169).

Öğretmen, kabul edilmeyen davranışta bulunan öğrencinin yerini ve ortamını değiştirerek, kabul edilmeyen davranışı olan sonlandırabilir. Örneğin, Öğretmenler ders anlatırken arka sıradaki iki öğrenci kendi aralarında sürekli olarak konu uyar. Öğretmen, bunların ayrı yerlere oturmalarını isteyebilir ya da birini öne çıkarabilir (Kaya,2002,s.186).

5-Sorumluluk Vermek: Yapacak bir i i olmadı nı dü ün en veya i i kendisine ilginç gelmeyen ö rencinin istenmeyen davranı lara yönelmesi do aldır. Bu durumda ona kendisini me gul edecek bir i vermek ya da i ini kendisine daha ilginç gelecek ba ka bir i le de i tirmek, istenmeyen davranı ların önlenmesi konusunda yararlı bir yöntemdir. Ö rencilerini tanıyan, onlar hakkında bilgi sahibi olan bir ö retmen ö renc ilerine sorumluluklar verir. Sınıf ba kanlı ı yapmak, araç gereç getirip götürmek, ödevleri kontrol etmek gibi sorumluluklar alan ö renci kendi davranı nı kontrol ederek istenmeyen davranı lara yönelmez. Uygun ve anlamlı etkinliklerle sorumluluk verilen ö renciler, istenmeyen davranı lara yönelecek zamanı bulamazlar (<http://www.egitim.aku.edu.tr/davranis.doc>).

6-Ö renciyle Konu mak: Yapılan bütün uyarılara ra men ö rencinin davranı larında bir de i iklik görülmüyorsa, sorunun ö renci ile konu ulmasında yarar vardır. stenmeyen bir davranı görüldü ünde hemen sıca ı sıca ına ö renciyle ders içinde veya ders dı nda, davranı nın nedenleri ve sonuçları hakkında konu ulabilir (<http://www.egitim.aku.edu.tr/davranis.doc>).

7-Okul Yönetimi, Aile ve Rehber Uzman le li ki Kurmak: Bazı sorun davranı ların boyutları, ö retmenin üstesinden gelemeyece i kadar büyük olabilir. Böylesi durumlarda ö retmenin okul yönetimi ve rehberlik servisi ile i birli i yapması gerekir. Ö retmen sınıf içinde sıkıntı yaratan, e itim ö retimi engelleyen davranı larla ba edemedi i durumlarda okul yönetimi, aile veya bir uzmandan sorunun çözümü için yardım isteyebilir(Aydın, 2000, s. 162).

8-Ceza Vermek: Ceza istenmeyen davranı a kar ı en son ba vurulabilir olmalı di er seçenekler i e yaramadı nda dü ünülmelidir. Ö retmen cezadan çok önleyici yöntemlere ba vurmalı ama ceza vermemek u runa dersin engellenmesine de izin vermemelidir. Ceza davranı la orantılı olarak davranı nın yinelenmesini engelleyecek ekilde uygulanmalı, bunun içinde ö renci neyi nasıl yaptı ı için ceza aldı nı bilmelidir. Cezalar istenmeyeni vermek ve istenenden yoksun bırakmak olmak üzere iki grupta toplanır(Ba ar, 1999, s.174).

Ceza ö retmenin ö rencinin istenmeyen davranı na kar ılık ö rencinin ho a giden eylemler den alıkoyması ya da ö rencinin ho una gitmeyen i leri yaptırmasıdır. Ceza alan ö renci bazı haklardan mahrum olur. Kabul etsek de etmesek de ö rencilerin ö retmenlerin sınıf kontrolü ve yönetiminde ceza kullanmaları bir gerçektir (Kaya, 2002, s.186).

2.10. LG L ARA TIRMALAR

Bu bölümde ara tırma konusuyla ilgili olarak önemli bulunan yurtiçindeki ve yurtdı ndaki ara tırmaların bulguları yer almaktadır.

2.10.1. Yurtiçinde Yapılan Ara tırmalar

Aydın (2001) tarafından yapılandırılmı görü me ve gözlem yapılarak gerç ekle tirilen “ İkö retim Okullarında Sınıf Disiplininin Sa lanması” adlı nitel ara tırmayla 8. sınıflarda ya anan disiplin sorunlarını, sorunların nedenlerini ve uygulanan çözüm yöntemlerini saptamak amaçlanmı tır.

Üstün ve Demirba ’ın (2003) Amasya ili merkez ilçede bulunan ortaö retim okullarındaki ö retmenlerin sınıfta demokratik disiplin anlayı na yönelik, görü me tekni i kullanarak yapmı oldukları “Sınıfta Demokratik Di siplin Anlayı ı” adlı çalı ma da sınıf içi disiplin sorunlarını farklı bir gözle irdelemi tir.

Atıcı’nın (2002) 51 ngiliz ve 73 Türk, toplam 124 ö retmenin istenmeyen davranı larla ba etmede kullandıkları yöntemleri anket üzerinde belirttikleri “Ö renci stenmeyen Davranı larıyla Ba Etmede Türk ve ngiliz Ö retmenlerin Kullandıkları Yöntemlerin Kar ıla tırılması” adlı çalı masının ba lıca bulguları unlardır: Okuldaki tüm ö retmenler tarafından bir davranı yönetimi stratejisinin olması ngiliz ö retmenlerin istenmeyen davranı larla daha sistematik ve tutarlı bir eilde ba etmelerin i sa larken, Türkiye’deki ö retmenler daha çok deneyim yoluyla kendi ba larına buldukları yöntemleri kullanma e ilimindedirler.

Eripek (1980), “Ankara İli Merkezinde Bulunan Ortaö retim Kurumlarında Disiplin Uygulamaları ve Bu Uygulamaların Uyum Sorunları Yönünden De erlendirilmesi” ba lıklı ara tırması 8 genel lise ve 6 meslek lisesi olmak üzere toplam 14 ortaö retim kurumunda yapmı tır.

Altınkurt (2003), “Endüstri Meslek Liselerinde Görev Yapan Ö retmenlerin Sınıf Yönetimi Çerçevesinde leti im Özelliklerinin Belirlenmesi” ba lıklı ara tırmasında, ö retmenlerin, ö rencilerin saygılı davranmaları için otoriter bir tavır sergilediklerini; ö retmenlerin yarından biraz azının, sınıfta olumsuz davranı gösteren ö rencilerin cezalandırılması gerekti ine inandıklarını belirlemi tir.

Güne 'in (1999) disiplin kurulu karar defterlerini ve sınıf geçme defterlerini inceleyerek yaptı ı “ zmir Liselerinde Disiplin Olayları ve Cinsiyet Faktörü” adlı ara tırması da çalı mamız için önem ta ımaktadır.

A ır'ın (1993) “Orta Dereceli Okullarda Ö rencilerin ledikleri Disiplin Suçları” konulu ara tırmasına göre, anne babaları yüksek ö renim gören ö renciler, daha çok disiplin suçu i lemektedirler.

Uysal (1991) tarafından liselerde yapılan “Ortaö retim Kurumlarında Disiplin Y önetmeli ine Göre Disiplin Uygulamalarının De erlendirilmesi” adlı ara tırmanın sonucunda da önemli bulgular elde edilmi tir.

enses (1990) “Tokat İli Merkez ve İçe Orta Dereceli Okul Ö rencilerinin Disipline Aykırı Davranı larda Bulunma Nedenlerinin Ara tırılması” adıyla anket uygulayarak, disiplin kurulu karar defterlerini, okul disiplin dosyalarını ve ö renci ki isel dosyalarını inceleyerek bir ara tırma yapmı tır. cezalar sırayla “okuldan kısa süreli uzakla tırma”, “kınama” ve “uyarma” dır.

Sayın'ın (2000) 1999-2000 ö retim yılında, Eski ehir merkez ilçedeki 92 ilkö retim okulunun birinci basama ında görev yapan 1235 ö retmene anket uygulayarak yaptı ı “Sınıf

Ö retmenlerinin Kar ıla tıkları stenmeyen Ö renci Davranı ları ve Bu Davranı ların Nedenlerine li kin Görü leri ile stenmeyen Davranı ları Önleme Yöntemleri” adlı ara tı rma da bu konudaki önemli çalı malardandır.

BÖLÜM 3

3. METODOLOJİ

Bu bölümde ara tırmanın yöntemi ele alınmıştır. Ara tırmada kullanılan evren ve örneklem; verilerin toplanması ile ilgili yapılan çalışmalar, verilerin incelenmesi ve ara tırmada kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

3.1. ARA TIRMANIN YÖNTEMİ

Bu ara tırmada mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarının disiplin problemlerine etkisini tespit etmek amacıyla anket yöntemi kullanılarak saha ara tırması yapılmıştır.

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Ara tırmanın çalışma evreni İstanbul ilindeki endüstri meslek liselerinde görev yapan öğretmenler olmaktadır. Ara tırma İstanbul ilinde yer alan ve random yöntemle seçilen 6 ilçede (Ümraniye, Kadıköy, Üsküdar, Beykoz, Zeytinburnu ve Şile) bulunan endüstri meslek liselerinde yapılmıştır. Bu ara tırmanın örneklemini oluşturan 300 öğretmen ara tırma kapsamına alınmıştır. Ancak toplanan anketlerin eksik ya da hatalı değerlendirilmesi sebebiyle sadece 225 tanesi değerlendirilmeye alınmıştır.

3.3. VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Verilerin kaynağını ara tırmada uygulanan anketlerden toplanan veriler olmaktadır. Ara tırmada verilerin elde edilmesi için literatür taraması yapıldıktan sonra ara tırmanın amaçları doğrultusunda öğretmenlere uygulanmak üzere açık uçlu sorularında bulunduğu ön anket uygulanmıştır ve 15 öğretmene uygulanmıştır. Ön anketten alınan veriler, literatür verileri ve uzman görüşlerinden de faydalanılarak anket formu oluşturulmuştur.

Olu turulan anket üç kısımdan olu maktadır. Birinci bölümde ankete katılan ö retmenlerin ki isel özellikleri ile ilgili be soru, ikinci bölümde ö retmenlerin uygulamalı derslerde hangi disiplinsiz davranı lar ile ne sıklıkta kar ıla tıklarını tespit için 18 soru üçüncü bölümde ise bu disiplinsiz davranı ları engellemek için önerileri kapsayan 31 soru bulunmaktadır.

3.4. VER LER N ÇÖZÜMLENMES

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı ile Excel elektronik tablo lama programı kullanılmı tır. Elde edilen veriler SPSS istatistik programı yardımıyla istatistiki i lemlere tabi tutularak yorum yapılabilecek tablolara haline getirilmi tir.

Verilerin çözümlenmesinde istatistiklerden frekans (N), yüzde (%), ortalama (\bar{X}), standart sapma (ss), ortalamalar arası farkın anlamlılı mını test etmek amacıyla t testi ve çoklu de i kenlerde $n>30$ oldu u durumlarda t testi, ikiden fazla ıklı ba ımsız de i kenlerde ise varyans analizi uygulanmı tır.

Geli tirilen anketin güvenilirli i $r=.84$ çıkmı tır. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ kabul edilmi tir.

Elde edilen verilerin kolay bir ekilde yorumlanabilmesi için bulgular bölümünde tablolar olu turulmu , tartı ma bölümünde bu bulgular yorumlanmı tır.

Ara tırmada kullanılan atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı lar ölçe ine uygun olarak elde edilen görü lerin aritmetik ortalamaları de erlendirilirken u aralıklar göz önünde bulundurulmu tur:

Verilen A ırlık	Seçenekler	Sınırı
1	Hiç	1,00-1,74
2	Arasına	1,75-2,49
3	Sık sık	2,5-3,24
4	Her Zaman	3,25-4,00

Ö retmenlerin atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı ları engellemeye yönelik önerileri ile ilgili ölçe e uygun olarak elde edilen görü lerin aritmetik o rtalamaları de erlendirilirken ise u aralıklar göz önünde bulundurulmu tur:

Verilen A ırlık	Seçenekler	Sınırı
1	Kesinlikle katılmıyorum	1,00-1,79
2	Katılmıyorum	1,80-2,59
3	Kısmen katılıyorum	2,60-3,39
4	Katılıyorum	3,40-4,19
5	Tamamen katılıyorum	4,20-5,00

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Bu bölümde mesleki eğitim kurumlarında görev yapan teknik öğretmenlere uygulanmış anket çalışmalarıyla elde edilen tablolar ve bu tablolara ait bulgular yer almaktadır. Bu araştırmada 225 öğretmene ulaşılmış ve değerlendirilmeye alınmıştır.

4.1. BAĞIMSIZ DEĞERLERİN FREKANSLARI VE KATILIM YÜZDELERİ

Bu kısımda araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgileriyle ilgili: cinsiyet, branş, mesleki kıdem, haftalık uygulamalı ders saati ve uygulamalı derse girilen sınıfların ortalama öğrenci mevcudu değerleriyle ilgili frekans değerleri ve buna bağlı yüzde hesaplamalarına yer verilmiştir. Araştırmaya katılan eğitim yöneticilerinin, bu değerlere ilişkin sayısal değerleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 1.Öğretmenlerin “Cinsiyet” Değerlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (F)	Yüzde (%)
Erkek	186	82,66
Bayan	39	17,33
Toplam	225	100

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya katılan öğretmenlerin 186'sinin (%82,66) erkek; 39'unun (%17,33) bayan öğretmen olduğu görülmüştür.

Erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlerden fazla olmasında, bayanların erkekler göre teknik öğretmenliğe daha az ilgi göstermesi düşünülmektedir.

Tablo 2. Ö retmenlerin “Bran ” De i kenine Göre Da ılımı

Bran	Frekans (F)	Yüzde (%)
Elektrik-Elektronik	92	40,9
Bili im	31	13,8
Ah ap	18	8,0
Makine	33	14,7
Metal	10	4,4
Di er	41	18,2
Toplam	225	100,0

Tablo 2 incelendi inde; ara tırmaya katılan ö retmenlerin 92’ sinin Elektrik-Elektronik (% 40,9); 31’ inin Bili im(% 13,8); 18’inin Ah ap(% 8); 33’ünün Makine(% 14,7); 10’unun Metal (% 4,4); ve 41’inin de (%18,2) burada sayılmayan di er bran lardaki ö retmenler oldu u görülmü tür.

Tablo 3. Ö retmenlerin “Mesleki Kıdem” De i kenine Göre Da ılımı

Mesleki Kıdem	Frekans (F)	Yüzde (%)
0-5 yıl	36	16,0
6-10 yıl	112	49,8
11-15 yıl	54	24,0
16-20 yıl	13	5,8
21 yıl ve üstü	10	4,4
Toplam	225	100,0

Tablo 3 incelendi inde; ara tırmaya katılan ö retmenlerin 36'sının (%16) 0-5 yıl arasında; 112'sinin (% 49,8) 6-10 yıl arasında; 54'ünün (% 24) 11 -15 yıl arasında; 13'ünün (% 5,8) 16-20 yıl arasında; 10'unun (% 4,4) 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip oldukları görülmü tür.

Tablo 4. Ö retmenlerin “Haftalık uygulamalı ders saati” De i kenine Göre Da ılımı

Haftalık ders saati	Frakans (F)	Yüzde (%)
0-5 saat	9	4,0
6-10 saat	56	24,9
11 saat ve üstü	160	71,1
Toplam	225	100,0

Tablo 4 incelendi inde; ara tırmaya katılan ö retmenlerin 9'unun (% 4) 0-5 saat; 56 'sının (% 24,9) 6-10 saat; 160 'ının (%71,1) 11 saat ve üstü haftalık uygulamalı dersinin oldu u anla ılmaktadır.

Tablo 5 Ö retmenlerin “Uygulamalı derslerdeki ortalama ö renci mevcudu” De i kenine Göre Da ılımı

Ö renci mevcudu	Frakans (F)	Yüzde (%)
0-12 arası	15	6,7
13-20 arası	113	50,2
21 ve üstü	85	37,8
Toplam	225	100,0

Tablo 5 incelendi inde; ara tırmaya katılan ö retmenlerin 15'inin (% 6,7) 0-12 arası; 113'ünün (% 50,2) 13-20 arası; 85'inin (%37,8) 21 ve üstü mevcutlu sınıflarda uygulamalı ders yaptıkları anla ılmaktadır.

4.2. BA İMLİ DE KENLER N BA İMSİZ DE KENLERE GÖRE DE P DE MED N TEST ETMEK Ç N YAPILAN DE ERLEND RMELER

4.2.1. Ö retmenlerin “Cinsiyet “ De i kenine Ait Görü Farklılıklarına Ait Bulgular

Tablo 6.Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölye giri çıkı saatlerine uyulmaması” fadesi için Yapılan İlişiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
II.7	Erkek	186	2,26	0,81	223	1,915	<.05
	Bayan	39	2,00	0,64			

Tablo 6’ da görüldü ü gibi “Atölye giri çıkı saatlerine uyulmaması” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ilişiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 2,26 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 2,00 olarak bulunmu tur. Erkek ö retmenlerin “Atölye giri çıkı saatlerine uyulmaması” ifadesine bayan ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 7. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “ harici eylemlerle vakit geçirmeleri” fadesi için Yapılan İlişiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
II.10	Erkek	186	2.35	0.63	223	0,87	<.05
	Bayan	39	2.26	0.50			

Tablo 7’ de görüldü ü gibi “ harici eylemlerle vakit geçirmeleri” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ilişiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik

ortalaması 2,35 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 2,26 olarak bulunmu tur. Erkek ö retmenlerin “ harici eylemlerle vakit geçirmeleri ” ifadesine bayan ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 8. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemek veya çe itli ekillerde kasten zarar vermek ” fadesi çin Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
II.14	Erkek	39	2.32	0.81	223	1,18	<.05
	Bayan	186	2.15	0.67			

Tablo 8’ de görüldü ü gibi “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemek veya çe itli ekillerde kasten zarar vermek ” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 2,32 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 2,15 olarak bulunmu tur. Erkek ö retmenler “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemek veya çe itli ekillerde kasten zarar vermek” ifadesine bayan ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar.

Tablo 9. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Ö retmenin bilgi ve beceri olarak ö rencilere kendini kabul ettirmesi” fadesi çin Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.8	Erkek	186	4.35	0.91	223	-1,68	<.05
	Bayan	39	4.62	0.71			

Tablo 9’ da görüldü ü gibi “Ö retmenin bilgi ve beceri olarak ö rencilere kendini kabul ettirmesi” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine gör e anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek

ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,35 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,62 olarak bulunmu tur. Bayan ö retmenler “Ö retmenin bilgi ve beceri olarak ö rencilere kendini kabul ettirmesi” ifadesine erkek ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar.

Tablo 10.Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölyede akala ma ve dikkatsizlik sonucu meydana gelebilecek olaylar konusunda ö rencinin bilgilendirilmesi ” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.9	Erkek	186	4.26	0.91	223	-2,70	<.05
	Bayan	39	4.67	0.58			

Tablo 10’ da görüldü ü gibi “Atölyede akala ma ve dikkatsizlik sonucu meydana gelebilecek olaylar konusunda ö rencinin bilgilendirilmesi ” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,26 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,67 olarak bulunmu tur. Bayan ö retmenlerin “Atölyede akala ma ve dikkatsizlik sonucu meydana gelebilecek olaylar konusunda ö rencinin bilgilendirilmesi” ifadesine erkek ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 11.Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Atölye dersinin önemi vurgulanmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.11	Erkek	186	4.26	0.94	223	-2,29	<.05
	Bayan	39	4.62	0.54			

Tablo 11’ de görüldü ü gibi “Atölye dersinin önemi vurgulanmalı” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,26 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,62 olarak bulunmu tur. Bayan ö retmenler “Atölye dersinin önemi vurgulanmalı” ifadesine erkek ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar.

Tablo 12. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Proje, gezi, gözlem, deney gibi aktivitelerle ders i leyi i zevkli hale getirilmeli” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.15	Erkek	186	4.31	0.97	223	-0,79	<.05
	Bayan	39	4.44	0.68			

Tablo 12 de görüldü ü gibi “Proje, gezi, gözlem, deney gibi aktivitelerle ders i leyi i zevkli hale getirilmeli” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,31 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,44 olarak bulunmu tur. Bayan ö retmenlerin “Proje, gezi, gözlem, deney gibi aktivitelerle ders i leyi i zevkli hale getirilmeli” ifadesine erkek ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 13. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Ailelerle i birli i içerisinde olmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.16	Erkek	186	4.22	0.90	223	0,43	<.05
	Bayan	39	4.15	0.63			

Tablo 13’ de görüldü ü gibi “Ailelerle i birli i içerisinde olmalı” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,22 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,22 olarak bulunmu tur. Erkek ö retmenlerin “Ailelerle i birli i içerisinde olmalı” ifadesine bayan ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 14. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Meslek lisesinin cazibesi artırılmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.19	Erkek	186	4.34	0.99	223	-1,48	<.05
	Bayan	39	4.59	0.68			

Tablo 14’ de görüldü ü gibi “Meslek lisesinin cazibesi artırılmalı” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,34 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,59 olarak bulunmu tur. Bayan ö retmenlerin “Meslek lisesinin cazibesi artırılmalı” ifadesine erkek ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 15. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Ö rencilerin hedefinin olması sa lanmalı” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.21	Erkek	186	4.34	1.07	223	-1,51	<.05
	Bayan	39	4.62	0.75			

Tablo 15’ de görüldü ü gibi “Ö rencilerin hedefinin olması sa lanmalı” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini

belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,34 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,62 olarak bulunmu tur. Bayan ö retmenlerin “Ö rencilerin hedefinin olması sa lanmalı” ifadesine erkek ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 16. Ö retmenlerin Cinsiyet De i kenine Göre “Sosyal faaliyetlere katılımın artırılması” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.23	Erkek	186	4.07	1.04	223	0,10	<.05
	Bayan	39	4.05	0.79			

Tablo 16’ da görüldü ü gibi “Sosyal faaliyetlere katılımın artırılması” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,07 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,05 olarak bulunmu tur. Erkek ö retmenlerin “Sosyal faaliyetlere katılımın artırılması” ifadesine bayan ö retmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

Tablo 17.Cinsiyet De i kenine Göre “Devamsızlıklar takip edilmeli” fadesi için Yapılan li kisiz Grup T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
III.24	Erkek	186	4.15	1.03	223	-1,83	<.05
	Bayan	39	4.46	0.64			

Tablo 17’ de görüldü ü gibi “Devamsızlıklar takip edilmeli” ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek için yapılan ili kisiz grup t testi sonucunda; erkek ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,15 iken bayan ö retmenlerin aritmetik ortalaması 4,46 olarak bulunmu tur.

Bayan öğretmenlerin “Devamsızlıklar takip edilmeli” ifadesine erkek öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları görülmektedir.

4.2.2. Öğretmenlerin “Bran De i kenine Ait Görü Farklılıklarına İlişkin Bulgular

Tablo 18.Öğretmenlerin Bran a Göre “Öğrencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması” ifadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS değerleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p
II.4	Elektrik Elektronik	92	2.68	0,74	G.Arası	7,27	5	1,45	2,51	,031
	Bilim T.	31	2.68	0,70	G. ç	126,56	219	0,57		
	Ahşap T.	18	2.44	0,92	Toplam	133,84	224			
	Makine T.	33	3.06	0,74						
	Metal T.	10	2.30	0,82						
	Diğer	41	2.63	0,76						
	Toplam	225	2.69	0,77						

Tablo 18’de görüldüğü gibi “Öğrencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması” ifadesinin bran de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. ($p<,05$). Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiş ve sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 18-A Ö retmenlerin Bran a Göre “Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması”
fadesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Son rası Tamamlayıcı
Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları**

	Bran (i)	Bran (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P	
II.4	Elektrik	Bili im T.	0.01	0.16	1.00	
		Ah ap T.	0.24	0.20	0.91	
		Elektronik	Makine T.	-0.38	0.15	0.32
			Metal T.	0.38	0.25	0.80
			Di er	0.05	0.14	1.00
	Bili im		Elektrik			
		Elektronik T.	-0.01	0.16	1.00	
		Ah ap	0.23	0.23	0.96	
		Makine	-0.38	0.19	0.54	
		Metal T.	0.38	0.28	0.87	
		Di er	0.04	0.18	1.00	
	Ah ap	Elektrik				
		Elektronik T	-0.24	0.20	0.91	
		Bili im T.	-0.23	0.23	0.96	
		Makine T.	-0.62	0.22	0.18	
		Metal T.	0.14	0.30	1.00	
		Di er	-0.19	0.21	0.98	
	Makine	Elektrik				
		Elektronik T.	0.38	0.15	0.32	
		Bili im T.	0.38	0.19	0.54	
Ah ap T.		0.62	0.22	0.18		
Metal T.		0.76	0.27	0.18		

		Di er	0.43	0.18	0.33
	Metal	Elektrik			
		Elektronik T.	-0.38	0.25	0.80
		Bili im T.	-0.38	0.28	0.87
		Ah ap T.	-0.14	0.30	1.00
		Makine T.	-0.76	0.27	0.18
		Di er	-0.33	0.27	0.91
	Di er	Elektrik			
		Elektronik T.	-0.05	0.14	1.00
		Bili im T.	-0.04	0.18	1.00
		Ah ap T.	0.19	0.21	0.98
		Makine T.	-0.43	0.18	0.33
		Metal T.	0.33	0.27	0.91

Tablo 18-A’ da görüldü ü gibi, “Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması” ifadesinin bran de i kenine göre hangi gruplar arasında farklıla tı nı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; elde edilen farklılı ın tesadüfi bir farklılık oldu u görülmü tür. Ancak bulgular incelendi inde aritmetik ortalamalara göre “Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması” ifadesine en fazla katılanlar makine teknolojileri ö retmenleri, en az katılanlar ise metal teknolojileri ö retmenleri oldu u görülmü tür.

Tablo 19.Ö retmenlerin Bran a Göre “Özenti sonucu (TV,internet,medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS de erleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup Bran ınız	N	\bar{x}	SS	Varyansı n Kayna ı	Kareler Toplamı	Sd	Kar eler Ort.	F	P
II.11	Elektrik Elektronik	92.00	2.72	0.75	G.Arası	6.66	5.00	1.33	2.78	0.02
	Bili im T.	31.00	2.68	0.60	G. ç i	104.87	219	0.48		
	Ah ap T.	18.00	3.11	0.76	Toplam	111.53	224			
	Makine T.	33.00	3.00	0.50						
	Metal T.	10.00	3.30	0.82						
	Di er	41.00	2.76	0.70						
	Toplam	92.00	2.72	0.75						

Tablo 19’ da görüldü ü gibi “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesinin bran de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur. ($p<,05$). Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında oldu unu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmi ve sonuçlar a a ıdaki tabloda verilmi tir.

Tablo 19-A Ö retmenlerin Bran a Göre “Özenti sonucu (TV, internet,medya) kılık kıyafet bozuklu u” fadesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Bran (i)	Bran (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
II.11	Elektrik	Bili im T.	0.04	0.14	1.00
		Ah ap T.	-0.39	0.18	0.43
	Elektronik	Makine T.	-0.28	0.14	0.54
		Metal T.	-0.58	0.23	0.27
		Di er	-0.04	0.13	1.00
	Bili im	Elektrik			
		Elektronik T.	-0.04	0.14	1.00
		Ah ap	-0.43	0.21	0.49
		Makine	-0.32	0.17	0.63
		Metal T.	-0.62	0.25	0.30
		Di er	-0.08	0.16	1.00
	Ah ap	Elektrik			
		Elektronik T	0.39	0.18	0.43
		Bili im T.	0.43	0.21	0.49
		Makine T.	0.11	0.20	1.00
		Metal T.	-0.19	0.27	0.99
		Di er	0.36	0.20	0.66
	Makine	Elektrik			
		Elektronik T.	0.28	0.14	0.54
		Bili im T.	0.32	0.17	0.63

		Ah ap T.	-0.11	0.20	1.00
		Metal T.	-0.30	0.25	0.92
		Di er	0.24	0.16	0.81
	Metal	Elektrik			
		Elektronik T.	0.58	0.23	0.27
		Bili im T.	0.62	0.25	0.30
		Ah ap T.	0.19	0.27	0.99
		Makine T.	0.30	0.25	0.92
		Di er	0.54	0.24	0.42
	Di er	Elektrik			
		Elektronik T.	0.04	0.13	1.00
		Bili im T.	0.08	0.16	1.00
		Ah ap T.	-0.36	0.20	0.66
		Makine T.	-0.24	0.16	0.81
		Metal T.	-0.54	0.24	0.42

Tablo 19-A' da görüldü ü gibi, “Özenti sonucu (TV, internet,medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesinin bran de i kenine göre hangi gruplar arasında farklıla tı nı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; elde edilen farklılı ın tesadüfi bir farklılık oldu u görülmü tür. Ancak bulgular incelendi inde aritmetik ortalamalara göre “Özenti sonucu (TV, internet,medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesine en fazla katılanlar metal teknolojileri ö retmenleri, en az katılanlar ise bili im teknolojileri ö retmenleri oldu u görülmü tür.

Tablo 20.Ö retmenlerin Bran a Göre “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS de erleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup Bran ınız	N	\bar{x}	SS	Varyansı n Kayna ı	Kareler Toplamı	Sd	Kar eler Ort.	F	P
III.20	Elektrik Elektronik	92.00	4.21	0.78	G.Arası	8.85	5.00	1.77	2.29	0.05
	Bili im T.	31.00	3.81	0.95	G. ç i	169.39	219	0.77		
	Ah ap T.	18.00	4.17	1.15	Toplam	178.24	224			
	Makine T.	33.00	4.00	0.79						
	Metal T.	10.00	4.70	0.48						
	Di er	41.00	4.32	1.04						
	Toplam	92.00	4.21	0.78						

Tablo 20’ de görüldü ü gibi “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” ifadesinin bran de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda ; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur. ($p<,05$). Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında oldu unu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmi ve sonuçlar a a ıdaki tabloda verilmi tir.

Tablo 20-A Ö retmenlerin Bran a Göre “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” fadesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Bran (i)	Bran (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
III.20	Elektrik	Bili im T.	0.40	0.18	0.44
		Ah ap T.	0.04	0.23	1.00
	Elektronik	Makine T.	0.21	0.18	0.93
		Metal T.	-0.49	0.29	0.72
		Di er	-0.11	0.17	0.99
	Bili im	Elektrik	-0.40	0.18	0.44
		Elektronik T.			
		Ah ap	-0.36	0.26	0.86
		Makine	-0.19	0.22	0.98
		Metal T.	-0.89	0.32	0.17
		Di er	-0.51	0.21	0.31
	Ah ap	Elektrik	-0.04	0.23	1.00
		Elektronik T			
		Bili im T.	0.36	0.26	0.86
		Makine T.	0.17	0.26	0.99
		Metal T.	-0.53	0.35	0.80
		Di er	-0.15	0.25	1.00
	Makine	Elektrik	-0.21	0.18	0.93
		Elektronik T.			
		Bili im T.	0.19	0.22	0.98

		Ah ap T.	-0.17	0.26	0.99	
		Metal T.	-0.70	0.32	0.44	
		Di er	-0.32	0.21	0.79	
	Metal	Elektrik	Elektronik T.	0.49	0.29	0.72
			Bili im T.	0.89	0.32	0.17
		Ah ap T.	0.53	0.35	0.80	
		Makine T.	0.70	0.32	0.44	
		Di er	0.38	0.31	0.91	
	Di er	Elektrik	Elektronik T.	0.11	0.17	0.99
			Bili im T.	0.51	0.21	0.31
		Ah ap T.	0.15	0.25	1.00	
		Makine T.	0.32	0.21	0.79	
		Metal T.	-0.38	0.31	0.91	

20-A' da görüldü ü gibi, “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” ifadesinin bran de i kenine göre hangi gruplar arasında farklıla tı nı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; elde edilen farklılı ın tesadüfi bir farklılık oldu u görülmü tür. Ancak bulgular incelendi inde aritmetik ortalamalara göre “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” ifadesine en fazla katılanlar metal teknolojileri ö retmenleri, en az katılanlar ise bili im teknolojileri ö retmenleri oldu u görülmü tür.

4.2.3. Öğretmenlerin “Mesleki Kıdem “ De i kenine Ait Görü Farklılıklarına İlişkin Bulgular

Tablo 21.Öğretmenlerin Mesleki Kıdeme Göre “Yeterli yönlendirmenin yapılması” ifadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS değerleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup Mesleki Kıdeminiz	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kayna ı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p
III.22	0-5 yıl	36	4.28	0.74	G.Arası	6.44	4.00	1.61	2.52	0.04
	6-10 yıl	112	4.32	0.77	G. ç i	140.61	220	0.64		
	11-15 yıl	54	4.26	0.85	Toplam	147.05	224			
	16-20 yıl	13	3.85	1.14						
	21 yıl ve üstü	10	4.90	0.32						
	Toplam	225	4.30	0.81						

Tablo 21’ de görüldü ü gibi “Yeterli yönlendirmenin yapılması” ifadesinin mesleki kıdem de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur ($p<,05$). Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında oldu unu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmi ve sonuçlar a a ıdaki tabloda verilmi tir.

Tablo 21-A Ö retmenlerin Mesleki Kıdeme Göre “Yeterli yönlendirmenin yapılması” fadesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Mesleki Kıdem(i)	Mesleki Kıdem (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
III.22	0-5 yıl	6-10 yıl	-0.04	0.15	1.00
		11-15 yıl	0.02	0.17	1.00
		16-20 yıl	0.43	0.26	0.60
		21 yıl ve üstü	-0.62	0.29	0.32
	6-10 yıl	0-5 yıl	0.04	0.15	1.00
		11-15 yıl	0.06	0.13	0.99
		16-20 yıl	0.48	0.23	0.39
		21 yıl ve üstü	-0.58	0.26	0.31
	11-15 yıl	0-5 yıl	-0.02	0.17	1.00
		6-10 yıl	-0.06	0.13	0.99
		16-20 yıl	0.41	0.25	0.59
		21 yıl ve üstü	-0.64	0.28	0.25
	16-20 yıl	0-5 yıl	-0.43	0.26	0.60
		6-10 yıl	-0.48	0.23	0.39
		11-15 yıl	-0.41	0.25	0.59
		21 yıl ve üstü	-1.05*	0.34	0.05
	21 yıl ve üstü	0-5 yıl	0.62	0.29	0.32
		6-10 yıl	0.58	0.26	0.31
		11-15 yıl	0.64	0.28	0.25
		16-20 yıl	1.05*	0.34	0.05

Tablo 21-A’da görüldü ü gibi, “Yeterli yönlendirmenin yapılması” ifadesinin mesleki kıdem de i kenine göre hangi gruplar arasında farklı la tı nı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; mesleki kıdemi 21 yıl üstü olan ö retmenler, 16-20 yıl arası kıdemi olan ö retmenlerden bu ifadeye daha fazla katılımı lardır. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmu tur ($p<0,05$). Di er gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamı tır.

4.2.4. Ö retmenlerin “Haftalık Uygulamalı Ders Saati “ De i kenine Ait Görü Farklılıklarına li kin Bulgular

Tablo 22. Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle ileti im kurarken olması gereken davranı ı göstermemeleri” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS de erleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup Haftalık Uyg. Ders Saatiniz	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kayna ı	Karele r Topla mı	Sd	Kar eler Ort.	F	p
II.3	0-5 saat	9	3.11	0.33	G.Arası	3.07	2	1.53	3.95	0.02
	6-10 saat	56	2.48	0.60	G. ç i	86.25	222	0.39		
	11 saat ve üstü	160	2.56	0.64	Toplam	89.32	224			
	Toplam	225	2.56	0.63						

Tablo 22’ de görüldü ü gibi “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle ileti im kurarken olması gereken davranı ı göstermemeleri” ifadesinin haftalık uygulamalı ders saati de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur. ($p<,05$). Daha sonra

farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir ve sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 22-A Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle iletişim kurarken olması gereken davranışı göstermemeleri” ifadesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Ders saati(i)	Ders saati(j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
II.3	0-5 saat	6-10 saat	0.63*	0.22	0.02
		11 saat ve üstü	0.55*	0.21	0.04
	6-10 saat	0-5 saat	-0.63*	0.22	0.02
		11 saat ve üstü	-0.08	0.10	0.71
	11 saat ve üstü	0-5 saat	-0.55*	0.21	0.04
		6-10 saat	0.08	0.10	0.71

Tablo 22-A’ da görüldüğü gibi, “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle iletişim kurarken olması gereken davranışı göstermemeleri” ifadesinin haftalık uygulamalı ders saati de ikenine göre hangi gruplar arasında farklılıklarını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; haftalık uygulamalı ders saati; 0-5 saat olan ö retmenler, 6-10 saat dersi olan ö retmenlerden bu ifadeye daha fazla katılımı vardır. Haftalık uygulamalı ders saati 0-5 saat olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Diğer gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 23.Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Ö retmenlere karşı saygısızlık yapmaları” ifadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS değerleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup Haftalık Uyg. Ders Saatiniz	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kayna ı	Karele r Topla mı	Sd	Kar eler Ort.	F	p
II.12	0-5 saat	9	2.78	0.83	G.Arası	4.50	2	2.25	4.38	0.01
	6-10 saat	56	2.18	0.72	G. ç i	114.01	222	0.51		
	11 saat ve üstü	160	2.07	0.71	Toplam	118.52	224			
	Toplam	225	2.12	0.73						

Tablo 23’ de görüldü ü gibi “Ö retmenlere karşı saygısızlık yapmaları” ifadesinin haftalık uygulamalı ders saati de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda ; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur. ($p<,05$). Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında oldu u nu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmi ve sonuçlar a a ıdaki tabloda verilmi tir.

Tablo 23-A Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Ö retmenlere karşı saygısızlık yapımları” fidesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Ders saati(i)	Ders saati(j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
II.12	0-5 saat	6-10 saat	0.60	0.26	0.07
		11 saat ve üstü	0.71*	0.25	0.02
	6-10 saat	0-5 saat	-0.60	0.26	0.07
		11 saat ve üstü	0.11	0.11	0.62
	11 saat ve üstü	0-5 saat	-0.71*	0.25	0.02
		6-10 saat	-0.11	0.11	0.62

Tablo 23-A’ da görüldü ü gibi, “Ö retmenlere karşı saygısızlık yapımları” ifadesinin haftalık uygulamalı ders saati de i kenine göre hangi gruplar arasında farklılı tı nı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; haftalık uygulamalı ders saati; 0-5 saat olan ö retmenler, 11 saat ve üstü dersi olan ö retmenlerden bu ifadeye daha fazla katılımı lardır. Haftalık uygulamalı ders saati 0-5 saat olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmu tur ($p < 0,05$). Di er gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamı tır.

Tablo 24. Öğretmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırılmaları” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS de erleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kayna ı	Karele r Topla mı	Sd	Kar eler Ort.	F	P
II.16	0-5 saat	9	2.78	0.67	G.Arası	3.22	2	1.61	4.14	0.02
	6-10 saat	56	2.14	0.59	G. ç i	86.31	222	0.39		
	11 saat ve üstü	160	2.28	0.63	Toplam	89.53	224			
	Toplam	225	2.26	0.63						

Tablo 24’ de görüldü ü gibi “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırılmaları” ifadesinin haftalık uygulamalı ders saati de i ken ine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur. ($p<,05$). Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında oldu unu belirlemek ama cıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmi ve sonuçlar a a ıdaki tabloda verilmi tir.

Tablo 24-A Ö retmenlerin Haftalık Uygulamalı Ders Saati Toplamına göre “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırılmaları” fadesi Soru Ortalamaları için Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Ders saati(i)	Ders saati(j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
II.16	0-5 saat	6-10 saat	0.63*	0.22	0.02
		11 saat ve üstü	0.50	0.21	0.06
	6-10 saat	0-5 saat	-0.63*	0.22	0.02
		11 saat ve üstü	-0.13	0.10	0.40
	11 saat ve üstü	0-5 saat	-0.50	0.21	0.06
		6-10 saat	0.13	0.10	0.40

Tablo 24-A’da görüldü ü gibi, “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırılmaları” ifadesinin haftalık uygulamalı ders saati de i kenine göre hangi gruplar arasında farklılı tı nı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; haftalık uygulamalı ders saati; 0-5 saat olan ö retmenler, 6-10 saat arası dersi olan ö retmenlerden bu ifadeye daha fazla katılımı lardır. Haftalık uygulamalı ders saati 0-5 saat olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmu tur ($p < 0,05$). Di er gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamı tır.

4.2.5. Ö retmenlerin “Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu “ De i kenine Ait Görü Farklılıklarına li kin Bulgular

Tablo 25. Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS de erleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup Uyg. Ders. Ö r. Mevcudu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kayna ı	Karele r Topla mı	Sd	Kar eler Ort.	F	P
II.11	0-12 arası	19	2.68	0.75	G.Arası	3.13	2	1.57	3.21	0.04
	13-20 arası	43	2.60	0.66	G. ç i	108.40	222	0.49		
	21 ve üstü	163	2.89	0.70	Toplam	111.53	224			
	Toplam	225	2.82	0.71						

Tablo 25’ de görüldü ü gibi “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesinin uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur. ($p<,05$). Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında oldu unu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post -hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmi ve sonuçlar a a ıdaki tabloda verilmi t ir.

**Tablo 25-A Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre
“Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” fadesi Soru
Ortalamaları çin Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan
Scheffe Testi Sonuçları**

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
II.11	0-12 ö renci	13-20 ö renci	0.08	0.19	0.92
		21 ve üstü	-0.21	0.17	0.48
	13-20 ö renci	0-12 ö renci	-0.08	0.19	0.92
		21 ve üstü	-0.28	0.12	0.06
	21 ve üstü	0-12 ö renci	0.21	0.17	0.48
		13-20 ö renci	0.28	0.12	0.06

Tablo 25-A’ da görüldü ü gibi, “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesinin uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu de i kenine göre hangi gruplar arasında farklıla tı ını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; elde edilen farklılı ın tesadüfi bir farklılık oldu u görülmü tür. Ancak bulgular incelendi inde aritmetik ortalamalara göre “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesine en fazla katılanlar sınıflarının mevcudu 21 ve üstü olan ö retmenler, en az katılanlar ise sınıflarının mevcudu 13- 20 arası olan ö retmenlerdir.

Tablo 26.Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar vermeleri” fadesi için Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

f, ortalama ve SS de erleri					ANOVA Sonuçları					
Soru	Grup Uyg. Ders. Ö r. Mevcudu	N	\bar{x}	SS	Varyansın Kayna ı	Karele r Topla mı	Sd	Kar eler Ort.	F	P
II.14	0-12 arası	19	1.89	0.66	G.Arası	4.29	2	2.14	3.55	0.03
	13-20 arası	43	2.47	0.98	G. ç i	133.94	222	0.60		
	21 ve üstü	163	2.29	0.73	Toplam	138.22	224			
	Toplam	225	2.29	0.79						

Tablo 26’ da görüldü ü gibi “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar vermeleri” ifadesinin uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda; istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmu tur. Daha sonra farklılıkların hangi gruplar arasında oldu unu belirlemek amacıyla tamamlayıcı hesaplardan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmi ve sonuçlar a a ıdaki tabloda verilmi tir.

Tablo 26-A Ö retmenlerin Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu De i kenine göre “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar vermeleri” fadesi Soru Ortalamaları çin Yapılan Tekyönlü Varyans Analizi Sonrası Tamamlayıcı Hesaplardan Scheffe Testi Sonuçları

	Sınıf Mevcudu (i)	Sınıf Mevcudu (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
II.14	0-12 ö renci	13-20 ö renci	-0.57*	0.21	0.03
		21 ve üstü	-0.39	0.19	0.11
	13-20 ö renci	0-12 ö renci	0.57*	0.21	0.03
		21 ve üstü	0.18	0.13	0.42
	21 ve üstü	0-12 ö renci	0.39	0.19	0.11
		13-20 ö renci	-0.18	0.13	0.42

Tablo 26-A’ da görüldü ü gibi, “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar vermeleri” ifadesinin uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu de i kenine göre hangi gruplar arasında farklıla tı nı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonrası yapılan post-hoc Scheffe testi sonucunda; 13-20 arası mevcudu olan sınıfların ö retmenleri, 0-12 arası mevcudu olan sınıfların ö retmenlerinden bu ifadeye daha fazla katılımı lardır. Sınıf mevcudu 13-20 arası olan sınıfların ö retmenlerinin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmu tur ($p<0,05$). Di er gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamı tır.

4.3. Ö RETMENLER N BA İMLİ SORULARA VERDİ CEVAPLARIN YÜZDE, FREKANS, ORTALAMA VE STANDART SAPMALARINA GÖRE DA İLİMİ

Tablo 27.Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranımlarla İlgili Sorulara Verdiği Cevapların Yüzde, Frekans, Ortalama ve Standart Sapmalarına Göre Dağılımı

Soru	Her zaman		Sık sık		Arasıra		Hiç		\bar{x}	Ss
	N	%	N	%	N	%	N	%		
II.1	28	12.44	66	29.33	116	51.56	15	6.67	2.48	0.80
II.2	12	5.33	85	37.78	113	50.22	15	6.67	2.42	0.70
II.3	16	7.11	96	42.67	112	49.78	1	0.44	2.56	0.63
II.4	34	15.11	97	43.11	85	37.78	9	4.00	2.69	0.77
II.5	16	7.11	55	24.44	127	56.44	27	12.00	2.27	0.76
II.6	26	11.56	70	31.11	116	51.56	13	5.78	2.48	0.77
II.7	17	7.56	48	21.33	127	56.44	33	14.67	2.22	0.79
II.8	26	11.56	85	37.78	107	47.56	7	3.11	2.58	0.73
II.9	16	7.11	91	40.44	106	47.11	12	5.33	2.49	0.71
II.10	9	4.00	64	28.44	145	64.44	7	3.11	2.33	0.61
II.11	35	15.56	118	52.44	68	30.22	4	1.78	2.82	0.71
II.12	15	6.67	30	13.33	148	65.78	32	14.22	2.12	0.73
II.13	19	8.44	102	45.33	98	43.56	6	2.67	2.60	0.68
II.14	19	8.44	54	24.00	125	55.56	27	12.00	2.29	0.79
II.15	9	4.00	55	24.44	135	60.00	26	11.56	2.21	0.69
II.16	11	4.89	49	21.78	153	68.00	12	5.33	2.26	0.63
II.17	7	3.11	22	9.78	136	60.44	60	26.67	1.89	0.69
II.18	14	6.22	27	12.00	152	67.56	32	14.22	2.48	0.72
GENEL ORTALAMA 2.37										

Tablo 27 incelendi inde, ara tırmaya katılan ö retmenlerin atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı larla ilgili ba ımlı sorulara ili kin görü lerine göre ö rencilerin $X = 2.82$ (Ara sıra) düzeyinde ö zenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u, $X = 2.69$ (Ara sıra) düzeyinde kılık kıyafetlerinin bozuk olması , $X = 2.60$ (Ara sıra) düzeyinde yerli yersiz konu maları ile kar ıla tıkları görülmektedir.

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin ba ımlı sorulara verdikleri en olumsuz görü lerde $X = 1.89$ (Hiç) düzeyinde ö retmenlerin veya ö rencilerin cep telefonlarının çalması, $X = 2.12$ (Ar a sıra) düzeyinde ö rencilerin ö retmenlere kar ı saygısızlık yapmaları, $X = 2.21$ (Ara sıra) düzeyinde izinsiz olarak arkadaş larının e yalarını kullanması davranı ları ile kar ıla tıkları görülmektedir.

Tablo 28.Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı ları Engellemek için Önerileri le ilgili Sorulara Verdi i Cevapların Yüzde, Frekans, Ortalama ve Standart sapmalarına Göre Da ılımı

Soru	Tamamen Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		\bar{X}	Ss		
	N	%	N	%	N	%	N	%				
	III.1	118	52.44	52	23.11	27	12.00	14			6.22	14
III.2	107	47.56	79	35.11	31	13.78	8	3.56	0	0.00	4.27	0.83
III.3	90	40.00	92	40.89	34	15.11	8	3.56	1	0.44	4.16	0.84
III.4	118	52.44	73	32.44	21	9.33	13	5.78	0	0.00	4.32	0.87
III.5	116	51.56	76	33.78	20	8.89	6	2.67	7	3.11	4.28	0.96
III.6	124	55.11	69	30.67	14	6.22	15	6.67	3	1.33	4.32	0.95
III.7	104	46.22	88	39.11	22	9.78	9	4.00	2	0.89	4.26	0.86
III.8	135	60.00	59	26.22	18	8.00	12	5.33	1	0.44	4.40	0.88
III.9	118	52.44	76	33.78	21	9.33	7	3.11	3	1.33	4.33	0.87
III.10	92	40.89	79	35.11	32	14.22	17	7.56	5	2.22	4.05	1.03

III.11	121	53.78	68	30.22	26	11.56	7	3.11	3	1.33	4.32	0.89
III.12	105	46.67	72	32.00	32	14.22	14	6.22	2	0.89	4.17	0.95
III.13	97	43.11	79	35.11	31	13.78	15	6.67	3	1.33	4.12	0.97
III.14	116	51.56	83	36.89	14	6.22	6	2.67	6	2.67	4.32	0.91
III.15	121	53.78	77	34.22	11	4.89	12	5.33	4	1.78	4.33	0.93
III.16	96	42.67	91	40.44	31	13.78	3	1.33	4	1.78	4.21	0.86
III.17	110	48.89	79	35.11	19	8.44	15	6.67	2	0.89	4.24	0.93
III.18	106	47.11	85	37.78	20	8.89	4	1.78	10	4.44	4.21	0.99
III.19	140	62.22	49	21.78	22	9.78	11	4.89	3	1.33	4.39	0.94
III.20	89	39.56	99	44.00	26	11.56	6	2.67	5	2.22	4.16	0.89
III.21	140	62.22	61	27.11	6	2.67	8	3.56	10	4.44	4.39	1.02
III.22	104	46.22	95	42.22	17	7.56	7	3.11	2	0.89	4.30	0.81
III.23	91	40.44	84	37.33	27	12.00	20	8.89	3	1.33	4.07	1.00
III.24	106	47.11	82	36.44	18	8.00	14	6.22	5	2.22	4.20	0.98
III.25	100	44.44	80	35.56	27	12.00	16	7.11	2	0.89	4.16	0.95
III.26	34	15.11	36	16.00	80	35.56	62	27.56	13	5.78	3.07	1.13
III.27	31	13.78	40	17.78	67	29.78	63	28.00	24	10.67	2.96	1.20
III.28	98	43.56	92	40.89	19	8.44	11	4.89	5	2.22	4.19	0.94
III.29	122	54.22	72	32.00	16	7.11	13	5.78	2	0.89	4.33	0.91
III.30	56	24.89	73	32.44	52	23.11	33	14.67	11	4.89	3.58	1.16
III.31	113	50.22	76	33.78	26	11.56	6	2.67	4	1.78	4.28	0.90
Genel Ortalama											4.14	

Tablo 28 incelendi inde, ara tırmaya katılan ö retmenlerin atelye ve uygulamalı derslerde disiplini bozan davranı ları engellemek için ö nerilerle ilgili ba ımlı sorulara verdi i en olumlu olarak $X = 4.40$ (Katılıyorum) düzeyinde ö retmenin bilgi ve beceri olarak ö rencilere kendini kabul ettirmesi, $X = 4.39$ (Katılıyorum) düzeyinde ö rencilerin hedefinin olması sa lanmalı ve meslek lisesinin cazibesi artırılmalı, $X = 4.33$ (Katılıyorum) düzeyinde fiziki ortam iyile tirilmeli görü lerini ö ne çıkardıkları görülmektedir.

Ara tırmaya katılan ö retmenlerin ba ımlı sorulara verdikleri en olumsuz olarak ise $X= 2.96$ (Katılmıyorum) düzeyinde atölye ders saatleri bir gün içinde çok fazla olmamalı, $X= 3.07$ (Kısmen Katılıyorum) düzeyinde teneffüs saatleri artırılmalı , $X= 3.58$ (Kısmen Katılıyorum) düzeyinde ö retmenler atölyeyi kısa süreli de olsa terk etmemeli görüşlerine yer verilmiştir.

BÖLÜM 5

5. SONUÇLAR VE TARTI MALAR

Bu bölümde mesleki e itim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarının disiplin sorunlarına etkisine ili kin sonuçlar verilmi tir.

5.1. Ö RETMENLER N K SEL B LG LER NE L K N SONUÇLAR

Bu bölümde ö retmen deneklerin ki isel bulgularına ait so rulara verdi i cevaplara ili kin sonuçlar verilmektedir.

1. Ara tırmaya katılan Ö retmenlerin ço unlu unu (% 82.7' sini) erkek ö retmenler olu turmaktadır.
2. Ara tırmaya katılan Ö retmenlerin 92' sini yani ço unlu unu Elektrik-Elektronik (% 40,9); 31' ini Bili im(% 13,8); 18'inin Ah ap(% 8); 33'ünü Makine(% 14,7); 10'unu Metal (% 4,4); ve 41'ini de (%18,2) burada sayılmayan di er bran lardaki teknik ö retmenler olu turmaktadır.
3. Ara tırmaya katılan ö retmenlerin ço unlu unu (% 49.8) 6-10 yıl kıdeme sahip ö retmenler olu turmaktadır.
4. Ara tırmaya katılan ö retmenlerin ço unlu u (% 71.1) haftalık 11 saat ve üstü uygulamalı derse girmektedir.
5. Ara tırmaya katılan ö retmenlerin ço unlu u (% 50.2) mevcudu 13 -20 arası olan sınıflarda uygulamalı derse girmektedir.

5.2. Ö RETMENLERİN BAŞIMSIZ DEĞERLENERE GÖRE BAŞIMSIZ SORULARA VERDİĞİ CEVAPLARA İLİŞKİN SONUÇLAR

5.2.1. Öğretmenler için “Cinsiyet” Değerlendirmeli Sonuçlar

Bu bölümde, araştırmaya katılan Öğretmenlerin “cinsiyet” değerlendirmeli ait sorulara verdiği cevaplarına ilişkin sonuçlar verilmektedir.

Erkek öğretmenler;

1. Öğrencilerin atelye giriş çıkış saatlerine uymadığı düşününcesine bayan öğretmenlere göre daha fazla sahiptirler.
2. Öğrencilerin ilharici eylemlerle vakit geçirdiği düşününcesine bayan öğretmenlere göre daha fazla sahiptirler.
3. Öğrencilerin atelye araç gereçlerine yeterli özen göstermediği veya çetli ekillerde kasten zarar verdiği düşününcesine bayan öğretmenlere göre daha fazla sahiptirler.
4. Ailelerle ilbirli il yapılması gerektiği düşününcesine bayan öğretmenlere göre daha fazla sahiptirler.
5. Öğrencilerin sosyal faaliyetlere katılımının artırılması düşününcesine bayan öğretmenlere göre daha fazla sahiptirler.

Bayan öğretmenler;

1. Öğretmenin bilgi ve beceri olarak öğrencilere kendini kabul ettirmesi gerektiği düşününcesine erkek öğretmenlere göre daha fazla sahiptirler.

2. Atelyede akala ma ve dikkatsizlik sonucu meydana gelebilecek olaylar konusunda ö rencinin bilgilendirilmesi gerekti i dü üncesine erkek ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
3. Atelye dersinin öneminin vurgulanması gerekti i dü üncesine erkek ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
4. Proje, gezi, gözlem, deney gibi aktivitelerle ders i leyi inin zevkli hale getirilmesi gerekti i dü üncesine erkek ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
5. Meslek lisesinin cazibesinin artırılması gerekti i dü üncesine erkek ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
6. Ö rencilerin hedefinin olması sa lanmalı dü üncesine erkek ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
7. Devamsızlıkların takip edilmesi gerekti i dü üncesine erkek ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.

5.2.2. Ö retmenler için “Bran ” De i kenine li kin Sonuçlar

Bu bölümde, ara tırmaya katılan Ö retmenlerin “bran ” de i kenine ait sorulara verdi i cevaplara ili kin sonuçlar verilmektedir.

Makine Teknolojileri ö retmenleri;

1. Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk oldu u dü üncesine di er ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.

Metal Teknolojileri ö retmenleri;

1. Ö zenti sonucu ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk oldu u dü üncesine di er ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
2. Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması gerekti i dü üncesine di er ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.

5.2.3. Ö retmenler için “Mesleki Kıdem” De i kenine li kin Sonuçlar

Bu bölümde, ara tırmaya katılan Ö retmenlerin “mesleki kıdem” de i kenine ait sorulara verdi i cevaplara ili kin sonuçlar verilmektedir.

21 yıl ve üstü kıdeme sahip ö retmenler;

- 1.Yeterli yönlendirmenin yapılması gerekti i dü üncesine di er ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.

5.2.4. Ö retmenler için “Haftalık Uygulamalı Ders Saati” De i kenine Ait Sonuçlar

Bu bölümde, ara tırmaya katılan Ö retmenlerin “haftalık uygulamalı ders saati” de i kenine ait sorulara verdi i cevaplara ili kin sonuçlar verilmektedir.

Haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenler;

1. Ö rencilerin birbirleriyle ve ö retmenleriyle ileti im kurarken olması gereken davranı ı göstermedikleri dü üncesine di er ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
2. Ö rencilerin ö retmenlere kar ı saygısızlık yaptıkları dü üncesine di er ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.
3. Ö rencilerin verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmedikleri veya arkada larına yaptırdıkları dü üncesine di er ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.

5.2.5. Ö retmenler için “Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu” De ğerlerine İlişkin Sonuçlar

Bu bölümde, araştırmaya katılan Ö retmenlerin “uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu” de ğerlerine ait sorulara verdikleri cevaplara ilişkin sonuçlar verilmektedir.

Sınıf mevcudu 21 ve üstü olan sınıflara derse giren Ö retmenler;

Özenti sonucu öğrencilerin kıyafetlerinin bozuk olduğunu düşüncesine diğer Ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.

Sınıf mevcudu 13-20 arası olan sınıflara derse giren Ö retmenler;

Öğrencilerin atelye araç gereçlerine yeterli özeni göstermedikleri veya çetiretilerinde kasten zarar verdikleri düşüncesine diğer Ö retmenlere göre daha fazla sahiptirler.

5.3. Ö RETMENLERİN BAŞLI SORULARA VERDİKLERİ CEVAPLARIN FREKANS, YÜZDE, ORTALAMA VE STANDART SAPMA DAĞILIMLARINA İLİŞKİN SONUÇLAR

Bu bölümde, Ö retmenlerin başlı sorulara verdikleri cevapların frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma dağılımlarına ilişkin sonuçlar verilmektedir.

5.3.1. Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranışlarla İlgili Başlı Sorulara Verdikleri Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımlarına İlişkin Sonuçlar

1. Ö retmenler en çok öğrencilerin dershane dışı etkinliklerle vakit geçirdiklerini düşüncesine katılmaktadırlar.

2. Ö retmenler en çok öğrencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olduğu dü üncesine katılmaktadırlar.
3. Ö retmenler en çok öğrencilerin yerli yersiz konuşmaları dü üncesine katılmaktadırlar.
4. Ö retmenler en çok öğrencilerin yüksek sesle konuşmaları ve gürültü yaptıkları dü üncesine katılmaktadırlar.
5. Ö retmenler en az öğrencilerin veya öğretmenlerin cep telefonunun çalması dü üncesine katılmaktadırlar.
6. Ö retmenler en az öğrencilerin öğretmenlere karşı saygısızlık yaptıkları dü üncesine katılmaktadırlar.

5.3.2. Öğretmenlerin Disiplini Bozan Davranışları Engellemek için Önerileri ile İlgili Başlımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımlarına İlişkin Sonuçlar

1. Öğretmenler en çok öğretmenlerin bilgi ve beceri olarak öğrencilere kendini kabul ettirmesi gerektiği dü üncesine katılmaktadırlar.
2. Öğretmenler en çok meslek lisesinin cazibesinin artırılmasının gerektiği dü üncesine katılmaktadırlar.
3. Öğretmenler en çok öğrencilerin hedefinin olması sağlanması gerektiği dü üncesine katılmaktadırlar.
4. Öğretmenler en az atölye ders saatlerinin bir gün içinde çok fazla olmaması gerektiği dü üncesine katılmaktadırlar.
5. Öğretmenler en az teneffüs saatlerinin artırılması gerektiği fikrine katılmaktadırlar.

6. Ö retmenler en az ö retmenlerin atölyeyi kısa süreli de olsa terk etmemeleri gerektiği fikrine katılmaktadırlar

5.4. ALT PROBLEMLERE GÖRE SONUÇLAR

1. Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarıyla karşılaştıkları konusunda erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.
2. Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarını engellemek için çözüm önerileri konusunda erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.
3. Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarıyla karşılaştıkları konusunda öğretmenlerin branşları itibarıyla anlamlı farklılıklar bulunmuştur.
4. Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarını engellemek için çözüm önerileri konusunda öğretmenlerin branşları itibarıyla anlamlı farklılık bulunmuştur.
5. Mesleki eğitim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarındaki disiplin sorunlarını engellemek için çözüm önerileri konusunda öğretmenlerin mesleki kıdemleri itibarıyla anlamlı farklılık bulunmuştur.
6. Haftalık uygulamalı ders saatleri farklı olan öğretmenler arasında disiplin sorunlarıyla karşılaştıkları açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur.
7. Uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu farklı olan öğretmenler arasında disiplin sorunlarıyla karşılaştıkları açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

5.5. Ö RETMENLERİN KİŞİSEL BİLGİ VE DİNLER BAĞIMSIZ DEĞERLERİNE VERİLEN CEVAPLARA İLİŞKİN TARTIŞMALAR

Tablo 1 incelendiğinde; ara tırmaya katılan Ö retmenlerin %82,66 erkek, %17,33 bayan öğretmen olduğu görülmüştür. Bu durum;

Meslek dersi öğretmenleri daha çok erkeklerin talep olduğu görüldüğünden ortaya çıkmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde; ara tırmaya katılan Ö retmenlerin 92'sinin Elektrik-Elektronik (% 40,9); 31'inin Bilim (% 13,8); 18'inin Ahlak (% 8); 33'ünün Makine (% 14,7); 10'unun Metal (% 4,4); ve 41'inin diğer (%18,2) burada sayılmayan diğer branşlardaki öğretmenler olduğu görülmüştür. Örneklemdeki öğretmenlerin branş dağılımlarına göre bu sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 3 incelendiğinde; ara tırmaya katılan Ö retmenlerin 36'sının (%16) 0-5 yıl arasında; 112'sinin (% 49,8) 6-10 yıl arasında; 54'ünün (% 24) 11-15 yıl arasında; 13'ünün (% 5,8) 16-20 yıl arasında; 10'unun (% 4,4) 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip oldukları görülmüştür.

Dolayısıyla ara tırmaya katılan Ö retmenlerin büyük bir bölümü 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerdir.

Tablo 4 incelendiğinde; ara tırmaya katılan Ö retmenlerin 9'unun (% 4) 0-5 saat; 56'sının (% 24,9) 6-10 saat; 160'ının (%71,1) 11 saat ve üstü haftalık uygulamalı dersinin olduğu anlaşılmaktadır.

Görüldüğü gibi Ö retmenlerin çoğunluğunun haftalık uygulamalı ders saati süresi yüksektir.

Tablo 5 incelendi inde; ara tırmaya katılan Ö retmenlerin 15'inin (% 6,7) 0-12 arası; 113'ünün (% 50,2) 13-20 arası; 85'inin (%37,8) 21 ve üstü mevcutlu sınıflarda uygulamalı ders yaptıkları anlaşılmaktadır.

Görüldü ü gibi mesleki e itim kurumlarında di er e itim kurumlarına nazaran kalabalık sınıflardan söz etmek gerçekçi olmayacaktır. Bu durum son yıllarda çe itli sebeplerle mesleki e itim kurumlarına olan talebin azalması ile direkt ilgilidir.

5.6. Ö RETMENLER N BA IMSIZ DE KENLERE GÖRE BA İMLİ SORULARA VERD CEVAPLARA L K N TARTI MALAR

5.6.1. “Cinsiyet” de i kenine ili kin tartı malar

Bu bölümde ö retmenlerin cinsiyet de i kenine ili kin elde edilen bulgular tartı lacaktır. Ö retmenlerin ba ımlı sorulara verdikleri cevapların cinsiyet de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek üzere yapılan ba ımsız t testi sonucunda toplam 49 sorudan 12 soruya verilen cevaplarda farklılık bulunmu tur.

Tablo 6 incelendi inde; erkek ö retmenler, “Atölye giri çıkı saatlerine uyulmaması” ifadesine, bayan ö retmenlere göre daha fazla katılımı lardır. Bu durum;

Erkek ö retmenlerin bu konuda daha dikkatli oldu u anlamına gelebilir.

Erkek ö retmenlerin bu durumla daha sık kar ıla tı ı söylenebilir.

Örnekleme grubundaki bayan ö retmenlerin ö rencilerin giri çıkı saatleriyle pek ilgilenmedi i dü ünülebilir.

Tablo 7 incelendi inde; erkek ö retmenler, “ harici eylemlerle vakit geçirmeleri” ifadesine bayan ö retmenlere göre daha fazla katılımı lardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin, bu durumla daha çok karışıklıkları anlamını algılayabilir.

Erkek öğretmenlerin bu konuda daha hassas oldukları söylenebilir.

Tablo 8 incelendiğinde; erkek öğretmenler “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemek veya çetiretilen ekipmanlarda hasar vermek”, ifadesine bayan öğretmenlere göre daha fazla katılımı vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin bu durumla bayan öğretmenlere göre daha fazla karışıklıkları söylenebilir.

Bayan öğretmenlerin öğrencilerin bu davranışlarıyla daha az karışıklıkları duyulabilir.

Tablo 9 incelendiğinde; bayan öğretmenler, “Öğretmenin bilgi ve beceri olarak öğrencilere kendini kabul ettirmesi” ifadesine erkek öğretmenlere göre daha fazla katılımı vardır. Bu durumda;

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin, bilgi ve beceri olarak öğrencilere kendilerini fazlasıyla kabul ettirdiklerini duydukları söylenebilir.

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin, çevrelerinde bu durumla ilgili eksiklikleri daha fazla dikkate aldıkları duyulabilir.

Tablo 10 incelendiğinde; bayan öğretmenler, “Atölyede kazayla ve dikkatsizlik sonucu meydana gelebilecek olaylar konusunda öğrencinin bilgilendirilmesi” ifadesine erkek öğretmenlere göre daha fazla katılımı vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenler, atölye ortamında bu nedenlerle daha fazla problem yaşamı olabilir.

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin bu gibi olayları daha fazla dikkate aldıkları düşünülebilir.

Tablo 11 incelendiğinde; bayan öğretmenler, “Atölye dersinin önemi vurgulanmalı” ifadesine erkek öğretmenlere göre daha fazla katılımı vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin bu konuda daha hassas oldukları düşünülebilir.

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenler yeterince bilgilendirme yaptıklarına inanıyor olabilir.

Tablo 12 incelendiğinde; bayan öğretmenler, “Proje, gezi, gözlem, deney gibi aktivitelerle dersimizi zevkli hale getirilmeli”, ifadesine erkek öğretmenlere göre daha fazla katılımı vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin bu durumu erkek öğretmenlerden daha fazla dikkate aldıkları söylenebilir.

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin dersin zevkli hale getirilmesinin faydasına erkek öğretmenlerden daha fazla inandıkları söylenebilir.

Tablo 13 incelendiğinde; erkek öğretmenler, “Ailelerle birlikte içerisinde olmalı”, ifadesine bayan öğretmenlere göre daha fazla katılımı vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin ailelerle birlikte olmanın faydasına inanmadıkları düşünülebilir.

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin ailelerle daha fazla birlikte içerisinde oldukları söylenebilir.

Tablo 14 incelendiğinde; bayan öğretmenler, “Meslek lisesinin cazibesi artırılmalı”, ifadesine erkek öğretmenlere göre daha fazla katılımı vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin meslek lisesinin yeterince cazip olduğunu söyledikleri söylenebilir.

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin bu konuyu daha fazla dikkate değer buldukları söylenebilir.

Tablo 15 incelendiğinde; bayan öğretmenler “Örencilerin hedefinin olması sağlanmalı” ifadesine erkek öğretmenlere göre daha fazla katılım vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin öğrencilerin meslek lisesine gelmekle zaten hedeflerinin olduğunu söyledikleri söylenebilir.

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin öğrencilerin bu sayede daha başarılı olacaklarına inandıkları söylenebilir.

Tablo 16 incelendiğinde; erkek öğretmenler “Sosyal faaliyetlere katılımın artırılması” ifadesine bayan öğretmenlere göre daha fazla katılım vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin sosyal faaliyetlere daha ilgili oldukları söylenebilir.

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin sosyal faaliyetlerin öğrenciyi derslerden soğuttuğunu söyledikleri söylenebilir.

Tablo 17 incelendiğinde; bayan öğretmenler “Devamsızlıklar takip edilmeli” ifadesine erkek öğretmenlere göre daha fazla katılım vardır. Bu durum;

Örnekleme grubundaki bayan öğretmenlerin derslerinde daha fazla devamsızlık olduğunu söylenebilir.

Örnekleme grubundaki erkek öğretmenlerin devamsızlıkların yeterince takip edildiğini söyledikleri söylenebilir.

5.6.2. “Bran ” De i kenine li kin Tartı malar

Bu bölümde ö retmenlerin bran de i kenine ili kin elde edilen bulgular tartı ı lacaktır. Ö retmen deneklerin ba ı mlı sorulara verdikleri cevapların bran de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda 49 sorudan 3 soruya verilen cevaplarda farklılık bulunmu tur.

Tablo 18 incelendi inde; “Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması ” ifadesine en fazla katılanlar makine teknolojileri ö retmenleri, en az katılanlar metal teknolojileri ö retmenleri oldu u görülmü tür. Bu durum;

Makine bölümü ö rencilerinin kılık kıyafet konusunda daha duyarsız oldukları, metal bölümündeki ö rencilerin ise kılık kıyafet konusunda daha dikkatli oldukları dü ünülebilir.

Makine bölümündeki ö retmenlerin kılık kıyafet konusunda daha hassas oldukları dü ünülebilir.

Tablo 18 incelendi inde; “Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması ”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tur. Tablo 18-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı ını belirlemek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamı tır. Bu farklılık tesadüfi olarak ortaya çıkmı tır.

Tablo 19 incelendi inde; “Ö zenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesine en fazla katılanlar metal teknolojileri ö retmenleri, en az katılanlar bili im teknolojileri ö retmenleri oldu u görülmü tür. Bu durum;

Metal bölümü ö rencilerinin ö zenti sonucu kılık kıyafetlerinin daha uygunsuz oldukları dü ünülebilir.

Bili im bölümündeki ö retmenlerin ö zentiyle meydana gelen kılık kıyafet bozuklu u konusunda daha duyarsız oldukları dü ünülebilir.

Tablo 19 incelendi inde; “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tur. Tablo 19-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı ını belirlemek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamı tır. Bu farklılık tesadüfi olarak ortaya çıkmı tır.

Tablo 20 incelendi inde; “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” ifadesine en fazla katılanlar metal teknolojileri ö retmenleri, en az katılanlar bili im teknolojileri ö retmenleri oldu u görülmü tür. Bu durum;

Metal bölümü ö retmenlerinin bu konuda daha duyarlı oldukları dü ünülebilir.

Bili im bölümündeki ö retmenlerin bu nedenle meydana gelen sorunlarla kar ıla madıkları dü ünülebilir.

Bili im bölümü ö retmenlerinin zaten zümre kararlarına tam anlamıyla uydıklarını dü ündükleri söylenebilir.

Tablo 20 incelendi inde; “Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması” ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tur. Tablo 20-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı ını belirl emek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamı tır. Bu farklılık tesadüfi olarak ortaya çıkmı tır.

5.6.3. “Mesleki Kıdem” De i kenine li kin Tartı malar

Bu bölümde ö retmenlerin mesleki kıdem de i kenine ili kin elde edilen bulgular tartı ılacaktır. Ö retmen deneklerin ba ımlı sorulara verdikleri cevapların e itim d urumu de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda 49 sorudan 1 soruya verilen cevapla rda farklılık bulunmu tur.

Tablo 21 incelendi inde; “Yeterli yönlendirmenin yapılması”, ifadesine 21 yıl ve üstü kıdeme sahip ö retmenler en fazla, 16-20 yıl arası kıdeme sahip ö retmenler en az katılımı tır. Bu durum;

21 yıl ve üstü kıdeme sahip ö retmenler emeklili e yakla mı olan ö retmenler olup, e itim konusunda daha tecrübeli oldukları ve yönlendirme eksikli ini daha fazla ya amı oldukları dü ünülebilir.

16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip ö retmenlerin yeterli yönlendirmenin yapıldı ina inandıkları dü ünülebilir.

Tablo 21 incelendi inde; “Yeterli yönlendirmenin yapılması”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tur. 21-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı ını belirlemek için post -hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmu tur. Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmu tur.

5.6.4. “Haftalık Uygulamalı Ders Saati” De i kenine li kin Tartı malar

Bu bölümde ö retmenlerin haftalık uygulamalı ders saati de i kenine ili kin elde edilen bulgular tartı ılacaktır. Ö retmen deneklerin ba ımlı sorulara verdikleri cevapların e itim durumu de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda 49 sorudan 3 soruya verilen cevaplarda farklılık bulunmu tur.

Tablo 22 incelendi inde; “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle ileti im kurarken olması gereken davranı ı göstermemeleri”, ifadesine haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenler en fazla, haftalık 6-10 saat arası dersi olan ö retmenler en az katılımı tır. Bu durum;

Haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenler ö rencilerin bu tutumlarına kar ı daha hassas olabilir.

Haftalık 6-10 saat dersi olan ö retmenler ö rencileri n bu davranı larıyla daha az kar ıla mı olabilirler.

Tablo 22 incelendi inde; “Birbirleriyle ve ö retmenleriyle ileti im kurarken olması gereken davranı ı göstermemeleri”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tur. Tablo 22-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı mını belirlemek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmu tur. Haftalık ders saati 0-5 saat arası olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıda n anlamlı bulunmu tur.

Tablo 23 incelendi inde; “Ö retmenlere kar ı saygısızlık yapmaları”, ifadesine haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenler en fazla, haftalık 11 saat ve üstü dersi olan ö retmenler en az katılmı tır. Bu durum;

Haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenler ö rencilerin bu tutumlarına kar ı daha dikkatli olabilir.

Haftalık 11 saat ve üstü dersi olan ö retmenler ö rencilerin bu davranı larıyla daha az kar ıla mı olabilirler.

Haftalık 11 saat ve üstü dersi olan ö retmenler ve ö rencileri arasın da daha iyi ba kurulumu olabilir.

Bu iki ö retmen grubunun saygı kavramına bakı ları farklı olabilir.

Tablo 23 incelendi inde; “Ö retmenlere kar ı saygısızlık yapmaları”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tu r. Tablo 23-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı mını belirlemek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmu tur. Haftalık ders saati 0 -5 saat arası olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmu tur.

Tablo 24 incelendi inde; “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırılmaları”, ifadesine haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenler en fazla, haftalık 6-10 saat dersi olan ö retmenler en az katılmı tır. Bu durum;

Haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenlerin ders süreleri ö rencilerin temrinleri yeti tirmeleri için yeterli olmayabilir.

Haftalık 0-5 saat dersi olan ö retmenlerin bu konuda yeterli kontrolü sa layamadı ı dü ünülebilir.

Haftalık 6-10 saat dersi olan ö retmenlerin temrin i leri için yeterli sürenin oldu u dü ünülebilir.

Tablo 24 incelendi inde; “Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemeleri veya arkada larına yaptırılmaları”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tur. Tablo 24-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı ını belirlemek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmu tur. Haftalık ders saati 0-5 saat arası olan ö retmenlerin lehine olan bu durum is tatistiksel açıdan anlamlı bulunmu tur.

5.6.5. “Uygulamalı Derslerdeki Sınıf Mevcudu” De i kenine li kin Tartı malar

Bu bölümde ö retmenlerin uygulamalı derslerdeki sınıf mevcudu de i kenine ili kin elde edilen bulgular tartı lı olacaktır. Ö retmen deneklerin ba ım lı sorulara verdikleri cevapların e itim durumu de i kenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi ini belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda 49 sorudan 2 soruya verilen cevaplarda farklılık bulunmu tur.

Tablo 25 incelendi inde; “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u”, ifadesine uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 21 ve üstü olan ö retmenler en fazla,

uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 13-20 arası olan ö retmenler en az katılımı tır. Bu durum;

Uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 21 ve üstü olan ö retmenler daha fazla ö renci ile kar ıla tıkları için bu durumla daha sık kar ıla tıkları dü ünülebilir.

Uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 13-20 arası olan ö retmenlerin sınıf mevcudu az oldu u için ö renciler üzerinde daha etkili oldukları dü ünülebilir.

Tablo 25 incelendi inde; “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmu tur. Tablo 25-A bu anlamlı farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı nı belirlemek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamı tır. Bu farklılık tesadüfi olarak ortaya çıkmı tır.

Tablo 26 incelendi inde; “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar vermeleri”, ifadesine uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 13-20 arası olan ö retmenler en fazla, uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 0-12 arası olan ö retmenler en az katılımı tır. Bu durum;

Uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 0-12 arası olan ö retmenlerin atelye içerisinde tam anlamıyla kontrol sa ladıkları dü ünülebilir.

Uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 13-20 arası olan ö retmenlerin kasten zarar verme olayıyla daha sık kar ıla tıkları dü ünülebilir.

Uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 13-20 arası olan ö retmenlerin kalabalık sınıftan dolayı araç gereç konusunda daha hassas oldukları dü ünülebilir.

Tablo 26 incelendi inde; “Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemeleri veya çe itli ekillerde kasten zarar vermeleri”, ifadesine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak

anlamli bir fark bulunmu tur. Tablo 26-A bu anlamli farklılı ın hangi gruplar arasında kaynaklandı ını belirlemek için post-hoc Scheffe testi sonucunda anlamli bir farklılık bulunmu tur. Uygulamalı derslerindeki sınıf mevcudu 13 -20 arası olan ö retmenlerin lehine olan bu durum istatistiksel açıdan anlamli bulunmu tur.

5.7. Ö RETMENLERİN BA İMLİ SORULARA VERD İ CEVAPLARIN FREKANS, YÜZDE, ORTALAMA VE STANDART SAPMA DA İLİMLARINA İL İKİN TARTI MALAR

5.7.1. Ö retmenlerin Disiplini Bozan Davranı larla İlgili Ba ımlı Sorulara Verdi İ Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Da ılımlarına İlişkin Tartı malar

Tablo 27 incelendi inde anket çalı masına katılan ö retmen deneklerin ba ımlı sorulara verdikleri en olumlu yanıtlar $X=2,82$ (sık sık) düzeyinde “Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozuklu u” ifadesi, $X= 2.69$ (sık sık) düzeyinde “Ö rencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması” ifadesine ve $X=2.60$ (sık sık) düzeyinde “Ö rencilerin yerli yersiz konu maları” ifadesine verilmi tir. Bu durum;

Ö retmenlerin atelye ve uygulamalı derslerde ö rencilerin kılık kıyafetlerinin uygun olmaması sorunuyla di er disiplin problemlerine göre daha hassas yakla tıkları dü ünülebilir.

Ö retmenlerin kılık kıyafet bozuk olan ö rencilerin tespitini daha kolay yapabildikleri dü ünülebilir.

Ö retmenlerin ö rencilerin atelye ve uygulamalı derslerde söz almadan alakasız konularla ilgili konu malarından rahatsız oldukları dü ünül ebilir.

Ö retmenlerin büyük ço unlu unun ö rencilerin fiziksel görünü ü ile yakından ilgilendi İ ifade edilebilir.

Ara tırmaya katılan ö retmen deneklerin ba ımlı sorulara verdikleri en olumsuz yanıtlar $X=1.89$ (ara sıra) düzeyinde “Ö rencilerin veya ö retmenlerin cep telefonunun çalması” ifadesi, $X= 2.12$ (sık sık) düzeyinde “Ö retmenlere kar ı saygısızlık yapmaları” ifadesine ve $X=2.21$ (sık sık) düzeyinde “ zinsiz olarak arkadaş larının e yalarını kullanmaları” ifadesine verilmi tir. Bu durum;

Ö retmenlerin ve öğrencilerin cep telefonlarını ders sırasında kapalı veya sessiz durumda tuttukları ifade edilebilir.

Öğrencilerin bir meslek edinme azmiyle bu tip okullara yazıldıkları ve öğretmenlerinin kıymetini bildikleri düşünülebilir.

Öğrencilerin arkadaşlarının eylemlerini kullanmak için mutlaka birbirlerinden izin aldıkları düşünülebilir.

Öğrenciler arasında birbirlerinin eylemlerini kullanma konusunda yaşadıkları problemlerin öğretmenlere yansımada düşünülebilir.

5.7.2. Öğretmenlerin Disiplini Bozan Davranışları Engellemek için Önerileri ile İlgili Bazı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımlarına İlişkin Tartışmalar

Tablo 28 incelendiğinde anket çalışmasına katılan öğretmen deneklerin bazı sorulara verdikleri en olumlu yanıtlar $X= 4.40$ (tamamen katılıyorum) düzeyinde “Öğretmenin bilgi ve beceri olarak öğrencilere kendini kabul ettirmesi” ifadesi, $X= 4.39$ (tamamen katılıyorum) düzeyinde “Meslek lisesinin cazibesi artırılmalı” ifadesine ve $X=4,39$ (tamamen katılıyorum) düzeyinde “Öğrencilerin hedefinin olması sağlanmalı” ifadesine verilmiştir. Bu durum;

Öğretmenlerin disiplin sorunlarının bir kısmının da öğretmenin bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklandığına inandıkları düşünülebilir.

Öğretmenlerin meslek liselerine gelen öğrencilerden memnun olmadıkları düşünülebilir.

Öğretmenlerin toplumda meslek lisesi öğrencilerine farklı bakıldığını düşünüldüğü ifade edilebilir.

Ö retmenlerin meslek liselerine daha iyi seviyedeki ö rencilerin gelmesini istedikleri dü ünülebilir.

Ö retmenlerin meslek lisesine gelen ö rencilerin meslek edinme bilicinde olmadıklarını dü ündükleri ifade edilebilir.

Ö retmenlerin meslek lisesine gelen ö rencilerin yalnızca aile yönlendirmesi ile geldiklerini dü ündükleri ifade edilebilir.

Ö retmenlerin disiplin sorunlarını engellemenin bir yolunun da ö renci kalitesinin artırılması oldu unu dü ündükleri söylenebilir.

Tablo 28 incelendi inde anket çalı masına katılan ö retmen deneklerin ba ımlı sorulara verdikleri en olumsuz yanıtlar $X= 2.96$ (katılmıyorm) düzeyinde “Atelye ders saatleri bir gün içinde çok fazla olmamalı” fadesi, $X= 3.07$ (kısmen katılıyorum) düzeyinde “Teneffüs saatleri artırılmalı” ifadesine ve $X= 3.58$ (kısmen katılıyorum) düzeyinde “Ö retmenler atölyeyi kısa süreli de olsa terk etmemeli” ifadesine verilmiştir. Bu durum;

Ö retmenlerin atelye derslerinin gün içerisinde bunaltıcı yo unlukta olmadığını dü ündükleri söylenebilir.

Ö retmenlerin ö renciler için teneffüs ve dinlenme saatlerinin yeterli oldu unu dü ündükleri ifade edilebilir.

Ö retmenlerin teneffüs saatlerini artırmanın disiplin sorunları konusunda olumlu etkisi olacağı na inanmadıkları dü ünülebilir.

Ö retmenlerin atelye ve uygulamalı derslerde sürekli ö rencilerin yanında bulunmadıkları dü ünülebilir.

BÖLÜM 6

6. ÖNER LER

Ara tırmanın sonuçları da de erlendirilerek elde edilen tüm veriler e li inde günümüz Türkiye’ sinde mesleki ve teknik e itimin amaca uygun hizmet edebilmesi için ö retmen aile ve okul yönetimine farklı görevler dü mektedir. Uygulanacak belli davranı lar dizisi il e ö rencilerimiz gereken e itimi daha kaliteli ekilde alacaklardır. Bunun için öneriler öyle sıralanabilir:

1. Mesleki e itim kurumlarına gelen ö rencilerin neden orada oldukları benimsetilmelidir.
2. Ailelerle i birli i içerisinde girilerek ö rencilerin ki is el özellikleri dikkate alınmalıdır.
3. Ö rencilerden gelen dönütlere kulak verilmelidir.
4. Atelye ve laboratuarlarda uyulması gereken kurallar özümsetilmelidir.
5. Cezai müeyyideler açık bir dille anlatılmalıdır.
6. Ö rencinin davranı larını önce kendisinin kontrol e tmesi gerekti i vurgulanmalıdır.
7. Ö renciler arasında kendi kendilerini denetleme mekanizması olu turulmalıdır.
8. Ö rencilerin uygulamalı dersleri sevmesi sa lanmalıdır.
9. Ö rencilerin yaptıkları i e dikkatlerini vermeleri sa lanmalıdır.
10. Ö rencilerin okulu sahiplenmeleri sa lanmalıdır.
11. Ö retmenler arasında ortak davranı lar geli tirmelidir.
12. Ö rencilere atelye içerisinde sorumluluk verilmelidir.
13. Okula ö rencilerin gelmedikleri her ders için kayıpta oldukları anlatılmalıdır.
14. Ö rencilere disiplinsiz davranı lar içi n zaman bo lu u bırakılmamalıdır.
15. Disiplinsiz davranı lar yüzünden kendilerinin veya arkada larının zarar görebilece i anlatılmalıdır.
16. Disiplinli olmanın toplumun ahlaki kuralları ile de ilgili oldu u kavratılmalıdır.
17. Ö renciler arasında olumlu bir rekabet in geli mesi sa lanmalıdır.
18. Yapılan her uygulamalı dersin günlük hayatla ba lantısı kurulmalıdır.
19. Ö rencilerin uygulamalı derslerde ortaya çıkan ürünle gururlanması sa lanmalıdır.

20. Meslek lisesine yapılan yönlendirmeye paralel olarak fiziki şartlar iyileştirilmeli, yeterli laboratuvar, atelye ve derslik artırılmalıdır.

KAYNAKLAR

A ır, . “Orta Dereceli Okullarda Ö rencilerin ledikleri Disiplin Suçları ”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1993.

Alkan, C., ve di erleri, “Mesleki ve Teknik E itimin Esasları”, Alkım Yayınları, stanbul1998.

Altinkurt, Y. “EndüstriMeslek Liselerinde Görev Yapan Ö retmenlerin Sınıf Yönetimi Çerçevesinde leti im Özelliklerinin Belirlenmesi ” , Anadolu Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Eski ehir, 2003.

Apuhan, R. . “Okulda Ba arı için Her ey Bana Ba lı”, Tima Yayınları, stanbul, 2002.

Atıcı, M. “Ö renci stenmeyen Davranı larıyla Ba Etmede Türk ve ngiliz Ö retmenlerin Kullandıkları Yöntemlerin Kar ıla tırılması”, Kuram ve Uygulamada E itim Yönetimi, 29, 9-26, 2002.

Aydın, A. “Sınıf Yönetimi” , Alfa Yayıncılık, stanbul, 2000.

Aydın, B. “ İkö retim Okullarında Sınıf Disiplininin Sa lanması”, Abant zzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2001.

Aytuna, H. A. “Orta Dereceli Okullarda Ö retmenlik ve Problemleri ” , M.E.B Yayınları, Ankara, 1963.

Balo lu, N. “Etkili Sınıf Yönetimi”, Baran Ofset, Ankara, 2001.

Ba ar, H. “Sınıf Yönetimi” , M.E.B Yayınları, Ankara, 1999.

Ba aran, .E. “**E itim Yönetimi**”, Kadıo lu Matbaası, Ankara, 1983.

Ba aran, .E. “**Örgütlerde gören Hizmetlerinin Yönetimi**”, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1989.

Ba aran, .E. “**E itim Psikolojisi**”, Feryal Matbaası, Ankara, 2000.

Bilge, Y. “**Etkili Ö retmen**”, Güvender Yayınları, stanbul, 2003.

Boz, . “**Sınıf Yönetme Sanatı**”, Zambak Yayınları, stanbul, 2003.

Celep, C. “**Sınıf Yönetimi ve Disiplin**”, Anı Yayıncılık, Ankara, 2004.

Çelik, V. “**Sınıf Yönetimi**”, Nobel Yayıncılık, Ankara, 2003.

Erdo an, . “**Ça da E itim Sistemleri**”, Sistem Yayıncılık, , stanbul, 1995.

Eripek, S. “**Ankara li Merkezinde Bulunan Ortaö retim Kurumlarında Disiplin Uygulamaları ve Bu Uygulamaların Ö rencilerin Uyum Sorunları Yönün den De erlendirilmesi**”, Ankara Üniversitesi Yayınlanmamı Doktora Tezi, Ankara, 1980.

Güne , Y., “**zmir Liselerinde Disiplin Olayları ve Cinsiyet Faktörü**”, Dokuz Eylül Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, zmir, 1999.

Hesapçio lu, M. “**Ö retim lke ve Yöntemleri**”, Beta Yayıncılık, stanbul, 1994.

Igar, L. “**E itim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi**”, Beta yayınları, stanbul, 2000.

Karasar, N. “**Bilimsel Ara tırma Teknikleri**”, Nobel Yayın Da ıtım, Ankara, 2005.

Kaya, Z. “**Sınıf Yönetimi**”, Pagema Yayıncılık, stanbul, 2002.

Küçükahmet, L. “**Sınıf Yönetiminde Ça da Yaklaşımlar**“ , Nobel Yayıncılık, Ankara, 2002.

Küçükahmet, L. “**Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar**“ , Nobel Yayıncılık, Ankara, 2000.

MEB, “ **3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu**” , Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara , 2001.

MEB, “ **Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği**” ,Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2002.

MEB, “ **2006 Mali Yılı Bütçesine İlişkin Rapor**” , Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara , 2005a.

MEB, “ **Avrupa Birliği Yolunda Türk Milli Eğitimi**” Eğitim Araştırma ve İletişim Dairesi Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2005b.

MEB, “ **Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi**” , Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara , 2005c.

MEB, “ **Milli Eğitim İstatistikleri 2004-2005**” , Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2005d.

Milli Eğitim Temel Kanunu. Resmi Gazete, 26/06/1973, sayı: 14574.

Okat, A. . “ **Adana İli, Genel Lise ve Endüstri Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okuldaki Kuralları Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri**” , Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara , 2006.

Okutan, M., ve diğerleri, “ **Sınıf Yönetimi**” (Edit: E.Karip), Pegema Yayıncılık, Ankara, 2007.

ORHANER, E. ve TUNÇ, A.” **Ticaret ve Turizm E itiminde Özel Ö retim Yön temleri**”, Gazi Kitabevi, Ankara, 2003.

Öztürk, B. “**Sınıfta stenmeyen Davranı ların Önlenmesi ve Giderilmesi**”, Sınıf Yönetimi,(Edit: E. Karip), Pegema Yayıncılık, Ankara, 2002.

Sayın, N., “**Sınıf Ö retmenlerinin Kar ıla tıkları stenmeyen Ö renci Davranı ları ve Bu Davranı ların Nedenlerine li kin Görü leri ile stenmeyen Davranı ları Önleme Yöntemleri**” Anadolu Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Eski ehir, 2001.

enses, V., “**Tokat li Merkez ve İçe Ortadereceli Okul Ö rencilerinin Disipline Aykırı Davranı larda Bulunma Nedenlerinin Ara tırılması**” , Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1990.

Tertemiz, N., ” **Sınıf Yönetimi ve Disiplin**”(Edit: L.Küçükahmet), Nobel Yayıncılık, Ankara , 2000.

T SK, ” **Türkiye’de ve Dünyada Mesleki E itim: Türk Özel Sektörünün Kar ıla tı ı Sorunlar ve Çözüm Önerileri**”, T SK ncelemeYayınları, Ankara, 1997.

Uysal, G. ” **Ortaö retim Kurumlarında Disiplin Yönetmeli ine Göre Disiplin Uygulamalarının De erlendirilmesi**”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1991.

Ünal, S. ve Ada, S. “**Sınıf Yönetimi**”, Teknik E itim Fakültesi Matbaası, stanbul, 2003.

ÜNSÜR, A. “**Mesleki E itim ve Mesle e Yönelme: nsan Kaynaklarının Geli tirilmesi**”, Sakarya Üniversitesi Rektörlük Basımevi, Sakarya, 1998.

Üstün, A. Ve Demirba , H. “**Sınıfta Demokratik Disiplin Anlayı ı**” Eğitim Ara tırmaları Dergisi,11, 2003.

<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/155-156/kazu.htm>. 28 Eylül 2007.

<http://www.megep.meb.gov.tr>. 21 A ustos 2007.

http://www.yok.gov.tr/egitim/endustriyel/myo_durumu.doc.8Temmuz2007.

<http://www.egitim.aku.edu.tr/davranis.doc> 10 Eylül 2007.

<http://www.egitim.com/egitimciler/0753/0753.3/0753.3.2.pozitifdisiplin.v01.p01.asp> 8 A ustos 2007.

www.bykfrm.com/ogrenciyi-tanima-teknikleri-sinif-atmosferi-ve-disiplin-20. Haziran 2007.

<http://tekev.org/mesleki-egitim-nedir/> 20 Haziran 2007.

http://egitirim.inonu.edu.tr/bilal_kuralsiz.htm 2 Eylül 2007

http://etogm.meb.gov.tr/index.asp?sayfa_id=100&konu=tarihce 11 A ustos 2007

http://www.education.ankara.edu.tr/ebfdergi/pdfle r/2004_2/41-59.pdf 21 Ekim 2007.

EKLER

EK-1 Ö RETMEN ANKET

DE ERL MESLEKTA IM,

Bu ara tırma; **mesleki e itim kurumlarında uygulamalı ders ortamlarının disiplin sorunlarına etkisini saptamak** amacıyla yüksek lisans tez çalı masında kullanılmak üzere yapılmaktadır.

Ankete verece iniz cevaplarınız sadece bu ara tırma için kullanılacak, bunun dı ında hiçbir ki i, kurum veya kurulu a verilmeyecektir. Sonuçlar toplu olarak de erlendirilecektir.

Bu nedenle ankete adınızı lütfen yazmayınız. Anket sorularına vere ce iniz cevapların gerçe i yansıtması, ara tırmanın do ru ve güvenilir olarak sonuçlandırılmasını kolayla tıracaktır. Her soruyu okuduktan sonra size en uygun gelen cevabı i aretleyiniz. Lütfen cevapsız soru bırakmayınız. Cevabınızı, sizin için en uygun gelen seçene e (X) i aretini koyarak yapınız.

Igi ve alakanızdan dolayı te ekkür eder, saygılarımı sunarım.

Yüksek Lisans Tez Danı manı

Yüksek Lisans Ö rencisi

Prof. Dr. Semra ÜNAL

Hayrettin UÇAR

1.BÖLÜM

A a ıdaki sorularla ilgili seçeneklerden durumunuza uygun olanı “X” i areti ile belirtiniz.

K SEL ÖZELL KLER

1-Cinsiyetiniz

Erkek Bayan

2-Bran ınız

Elektrik- Elektronik Teknolojileri

Bili im Teknolojileri

Ah ap Teknolojileri

Makine Teknolojileri

Metal Teknolojileri

Di er(lütfen belirtiniz)

3- Mesleki kıdeminiz

0-5 yıl 6-10 yıl 11-15yıl 16-20 yıl 21 yıl ve üstü

4-Haftalık uygulamalı ders saati süreniz

0-5 saat 6-10 saat 11 saat ve üstü

5- Uygulamalı derse girdiğiniz sınıfların ortalama öğrenci mevcudu

0-12 arası 13-20 arası 21 ve üstü

2.BÖLÜM

ATELYE VE UYGULAMALI DERSLERDE DERS PLANI

BOZAN DAVRANILAR

	Her zaman (4)	Sık sık (3)	Ara sıra (2)	Hiç (1)
1-Örencilerin teneffüs dışı zamanlarda atölye dışına çıkmak istemeleri				
2-Temizlik kurallarına uymamaları				
3-Birbirleriyle ve öğretmenleriyle iletişim kurarken olması gereken davranışı göstermemeleri.				
4-Örencilerin kılık kıyafetlerinin bozuk olması.				
5-Kullandıkları malzeme ve el aletlerindeki eksiklikler sonucu kargaşa meydana gelmesi.				
6-Örencilerin gereksiz yere ayakta dolaşmaları.				
7-Atölye giriş çıkış saatlerine uyulmaması.				
8-Yüksek sesle konuşmak veya gürültü yapmaları				
9-Örencilerin birbirlerine hakaret yapmaları.				
10- Harici etkinliklerle vakit geçirmeleri.				
11-Özenti sonucu (TV, internet, medya) kılık kıyafet bozukluğu.				
12-Öğretmenlere karşı saygısızlık yapmaları.				
13-Örencilerin yerli yersiz konuşmaları.				

14-Atölye araç gereçlerine yeterli özen göstermemek veya çetkellerde kasten zarar vermemesi.				
15- zinsiz olarak arkadaşlarının e yalarını kullanması.				
16-Verilen temrinlik i leri zamanında teslim etmemek veya arkadaşlarına yaptırması.				
17-Ö rencilerin veya ö retmenlerin cep telefonunun çalması.				
18-Ö rencilerin birbirleriyle kavga etmesi.				

3.BÖLÜM

ATELYE VE UYGULAMALI DERSLERDE D S PL N BOZAN

DAVRANI LARI ENGELLEMEK Ç N ÖNER LER

	Kesinlikle katılmıyorum(1)	Katılmıyorum(2)	Kısmen katılmıyorum(3)	Katılıyorum (4)	Tamamen Katılıyorum (5)
1. Tüm öğretmenlerin öğrencilere karşı ortak tavır ve davranış					
2. Atölyede teçhizatların tam ve kullanılabilir olması.					
3. Öğrencilerin atölye dersine girerken kıyafet ve araç					
4. Atölye kurallarının ve disiplin yönetmeliğinin tam anlamıyla					
5. Öğrenci-öğretmen ilişkilerinde gereken seviyesinin korunması.					
6. Öğrencilerin başıboş bırakılmaması.					
7. Teneffüs ve giriş çıkış saatlerine uyum.					
8. Öğretmenin bilgi ve beceri olarak öğrencilere kendini kabul					
9. Atölyede akalmama ve dikkatsizlik sonucu meydana gelebilecek					
10. Öğrencileri işleri bitse bile boş bırakmamalı, mesguliyetleri					
11. Atölye dersinin önemi vurgulanmalı.					
12. Öğretmen atölye ortamından ayrılmamalı.					
13. Öğretmen normal derslerden daha fazla ilgi ve alakaya göstermeli.					

14. Ö rencilere sorumluluk vererek özgüvenleri artırılmalı.					
15. Proje, gezi, gözlem, deney, gibi aktivitelerle ders i leyi i zevkli					
16. Ailelerle i birli i içersinde olmalı.					
17. Problemlı ö rencilerle özel olarak ilgilenmeli, rehberlik servisi ile					
18. Temrin çalı malarının güncel hayatla ba lantısı üzerinde					
19. Meslek lisesinin cazibesi artırılmalı.					
20. Ö retmenlerin kurul ve zümre kararlarına tam anlamıyla uyması.					
21. Ö rencilerin hedefinin olması sa lanmalı.					
22. Yeterli yönlendirmenin yapılması.					
23. Sosyal faaliyetlere katılımın artırılması.					
24. Devamsızlıklar takip edilmeli.					
25. Model olabilecek ki iler örnek gösterilmeli.					
26. Teneffüs saatleri artırılmalı.					
27. Atölye ders saatleri 1 gün içinde çok fazla olmamalı.					
28. Görsel e itim araçlarına daha fazla yer verilmeli.					
29. Fiziki ortam iyile tirilmeli.					
30. Ö retmenler atölyeyi kısa süreli de olsa terk etmemeli.					
31. Temizlik kurallarına uyulmalı.					

EK-2 Z N BELGES

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 2013
Konu : Anket (Hayrettin UÇAR)

29 Haziran 07

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 18.03.2003 tarih ve 2430 sayılı emri.
b) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsünün 20.06.2007 tarih ve 3728 sayılı yazısı.

Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetim ve Denetim Yüksek Lisans öğrencisi Hayrettin UÇAR “**Mesleki Eğitim Kurumlarında Uygulanmış Ders Ortamının Disiplin Sorunlarına Etkisi**” konulu anket çalışma isteği ile ilgili İlgi yazı Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Adı geçen yukarıda belirtilen konuda, eğitim-öğretimi aksatmamak koşulu ile ve okul müdürlerinin gözetim ve sorumluluğunda, anket yapılan kişilere ait kimlik bilgilerinin yazılmaması kaydıyla, ekte onaylı ve mühürlü bulunan Ek:(1/2-6) de bulunan bilgilerin ilimiz Ek:6 de ismi bulunan okullarda İlgi (a) Bakanlık emri esasları dahilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarımıza arz ederim.

M. Ata ÖZLER
Millî Eğitim Müdürü

EKLERİ:
Ek-1. İl.Gİ(b) yazı ve ekleri

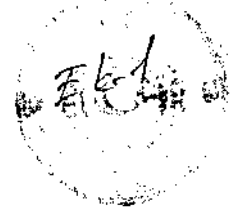
OLUR
19/06/2007

Hikmet DİNÇ
Vali Yardımcısı

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu 2125261382
E-Mail : kultur34@meb.gov.tr **Web** : <http://istanbul.meb.gov.tr/bolumler/kultur>
4440632

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

SAYI : B.30.2.YTÜ.0.70.00.00-6300/3728
KONU : Anket (Hayrettin UÇAR)

20 Haziran 2007

İstanbul İl Milli Eğitim
Müdürlüğüne,
Cağaloğlu

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans öğrencilerinden Hayrettin UÇAR, İstanbul İli Üsküdar, Kadıköy, Ümraniye, Beykoz, Kartal, Sultanbeyli, Tuzla, Pendik ve Maltepe ilçelerindeki okullarda öğretmenlere uygulanmak üzere "Mesleki Eğitim Kurumlarında Uygulamalı Ders Ortamının Disiplin Sorunlarına Etkisi" konulu anket çalışmasını Yüksek Lisans Tezi için yürütmek istemektedir.

Gerekli iznin verilmesini rica ederim.

Prof. Dr. Ahmet SERPİL
Rektör

EKİ: Anket Formu (4 sayfa)
Okul Listesi (1 sayfa)

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 2053
Konu : Anket (Hayrettin UÇAR)

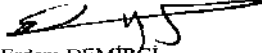
4 Temmuz 07

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE

- İlgi : a) Valilik Makamının 29 Haziran 07 tarih ve 18.580/2013 sayılı Oluru.
b) Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 18.08.2003 gün ve 2430 Sayılı Emri.
c) Yeditepe Üniversitesi Rektörlüğü' nün 20 Haziran 2007 tarih ve 6300/3728 sayılı yazısı.

Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans Öğrencisi Hayrettin UÇAR'ın Ek-6' da isimleri yazılı olan, Üsküdar, Kadıköy, Ümraniye, Beykoz, Kartal, Sultanbeyli, Tuzla, Pendik ve Maltepe İlçelerindeki Okullarda bulunan öğretmenlere uygulamak üzere "Mesleki Eğitim Kurumlarında Uygulamalı Ders Ortamının Disiplin Sorunlarına Etkisi" konulu anket uygulaması yapma isteği İLGI (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin İLGI (a) Valilik Oluru doğrultusunda, İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin bilgisinden sonra Okul Müdürlüklerine gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Erdem DEMİRCCI
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER :
Ek-1. (İLGI(a)Valilik Oluru)
2. (67 Soruluk anket)

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu
Tel. ve Fax : 212 526 13 82 İnternet : www.istanbul-meb.gov.tr E-mail : apk@istanbul-meb.gov.tr

Ek:2

UYGULAMA YAPIULACAK OKULLARIN LİSTESİ

Araştırma İstanbul ili , Üsküdar, Kadıköy, Ümraniye, Beykoz, Kartal, Sultanbeyli, Tuzla, Pendik, Maltepe ilçelerinde bulunan Endüstri Meslek Liselerini kapsamaktadır.

OKULLAR

ÜMRANIYE

Atatürk E.M.L.
Ümraniye E.M.L
Taşdelen E.M.L
D.M.O Bilgisayar A.T.L.

ÜSKÜDAR

Haydarpaşa E.M.L,

BEYKOZ

Beykoz E.M.L
Beykoz Su Ürünleri E.M.L

KADIKÖY

Nurettin Perihan Erk E.M.L

KARTAL

Kartal E.M.L
Yakacık E.M.L
Samandıra E.M.L

SULTANBEYLİ

Sultanbeyli E.M.L

PENDİK

Pendik E.M.L
Güllübağlar E.M.L

TUZLA

Tuzla E.M.L
Tuzla İ.M.K.B E.M.L

MALTEPE

Küçükyalı E.M.L
Handan Hayrettin Yelkinkanat E.M.L

ÖZGEÇM

Kişisel Bilgiler :

Adı Hayrettin UÇAR

Doğum Tarihi 11.06.1977

Doğum Yeri Ankara

Medeni Durumu Evli

Eğitim :

Lise 1991-1994 Ankara Dikmen Teknik Lisesi (Elektronik Bölümü)

Lisans 1994-1999 Gazi Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik Öğretmenliği

Yüksek Lisans 2006- D.E.Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetim ve Denetimi

Çalıştığı Kurumlar:

1999-D.E Ümraniye Atatürk Anadolu Teknik, Teknik Lise ve E.M.L